

BRASSÓI LAPOK

TELEFON-INTERURBAN: Szerkesztőség és kiadóhivatal 1-77 és 82 szám

POLITIKAI NAPILAP

Főszerkesztő: SZELE BÉLA dr.

Szerkesztőség * Kiadóhivatal * Nyomda
BRASSÓ, KAPU-UTCA 56-58 szám

Különös közbeszólás

Ez a Jorga mindig originalis. Mindig van valami különvéleménye, ami váratlanul és meglepően hat, ami másnak az eszébe se jutna, s ami, mint specialitás, bármely politikai muzeumnak a diszpéldánya lehetne.

A véres csütörtöki tüntetés ügyét vitatták a kamarában. A bukaresti rendőrség vandalizmusát tette szavá egy szociálista képviselő és vizsgálóbizottság kiküldését kérte. Ez ellen miniszter és államtitkár egyaránt állást foglalt és védte a rendőrséget. Más is vagy a szociálista, vagy a kormány álláspontja mellett foglalt volna állást, de Jorga nem azért Jorga, hogy ne irtózzék a sablontól s ne foglaljon el egy harmadik álláspontot.

Azt mondta, — bár csak közbeszólásban, ami a román parlamentben néha mérföldes beszédekkel ér föl hangban, időben és hatásban, — hogy a tömegre nem Bukarestben, hanem Radautzban kellett volna lövetni. A vasúti munkások nem bántottak senkit a fővárosban, de a bukovinai városban a parasztok sértették a hadsereget és bottal támadtak a tisztekre, ezekre lövetnie kellett volna a hatóságoknak. Az ilyen lázadásoknál, mondja, ha összeszorult szívvél is, bele kell löni a tömegbe, mert ilyen esetekben az emberszereteti a haza romlását idézheti elő.

Ugyebár, originalis? Egy Jorga, egy tudós, egy európeér, egy politikus, aki nemzeti mivolta mellett demokrata elveket vall, szemrehányást tesz egy város hatóságának, amiért nem lövetett bele a zavargó paraszttömegbe. Aki szembeállítja az emberszereteti a hazafisággal, a társadalom egyik csoportját a másikkal, s a maga emberi meggyőződését a patrióta lokalpatriotizmusával.

Jorga — s ez az egyetlen enyhítő körülmény különleges állásfoglalásában, — a bukaresti vasúti munkásokat nem tartja hiúsököknek a zavargás felidőzésében, s a csütörtöki vérengzést szintén a hatóság tulkapásának minősíti, de a radautzi parasztokat igen, mert sértették a hadsereget, s bottal támadtak a tisztekre.

Igy nem lehet szembeállítani munkást és tiszteket, mert mindkettő egyformán polgára és ereje az országnak és egyformán ember.

Nem ismerjük közelebbről az esetet, de különösen tartjuk a tényt magát: hogyan lehet botokkal támadni tisztekre és hadsereget gyalázzni, hogy Jorga szálljon sikra értük, mikor a hadsereg tagjai bárkinél jobban megvédhetik a becsületüket, az életüket bármily inzultussal, merénylettel szemben?

Mi azt hisszük, Jorga már a tények megállapításában is téved, mert ha a parasztság tényleg megtámadta volna a hadsereget, ez akár önvédelemből, akár előkelő pozíciója tudatában, maga veit volna elégtételt. Semmiesetre sem engedi, hogy a nevében segítségért kiáltanak, még kevésbé jut oda, hogy ő maga kiáltson segítségért, hiszen annak az eszközei is az ő birtokában vannak.

De, ha feltesszük, hogy Jorga pozitív adatokra támaszkodik, akkor a radautzi esetben nem az a lényeg, hogy a hatóság nem lövetett a parasztokra, hanem az, hogy a parasztok inzuláltak a tiszteket, s gyalázták a hadsereget. Miért? Milyen körülmények közt? Hogyan juthattak ideig? Mi növelte meg bennük ezt az elkeseredést, vadságot, vakmerőséget? Ha feltesszük, hogy igaz, sokkal inkább a rendkívüli, a váratlan, a szinte hihetetlen erupció belső indítékait és okait kell feltárni, mint a hadsereg presztízsét tömegbelövés követelésével menteni, amire a hadseregnek egyáltalán nincs szüksége.

Az emberszereteti pedig nem inkompatibilis a hazafisággal. Nemzeti érdekből nem kell belelőni a tömegbe, amint hogy emberszeretetből nem szabad felönteni a hazafiság oltárát. Ellenben mindent meg kell tenni, hogy a munkások áldozati társja redukáltsák, s a paraszt hűtlen szerelmest, a földet újra visszakapja. Több bölcsességet, igazságot és emberséget a kormányzásban és kevesebb originalitást a Jorga-féle közbeszólásokban.

Csak Prezan lehet a koncentrációs kormány elnöke

Bukarest, február 6.
A régóta lappangó és sorsdöntő megoldást követelő kormányválság kiteljesedését ugyan, amint erre már többször rámutattunk, csak Maniu visszatérése után, tehát előreláthatólag csupán márciusban lehet remélni, ennek ellenére a fővárosi sajtó feszült érdeklődéssel figyeli a koncentrációs kormány létrehozását célzó tárgyalások minden egyes mozzanatát. Ezekkel a tárgyalásokkal kapcsolatban a Curentul ma azt az értesítést közli, hogy a koncentrációs kormány legvalószínűbb miniszterelnökjelöltje mégis Prezan marsall.

aki a fejlemények mai stádiumában már hajlandó vállalni ezt az általa eddig következetesen elhárított szerepet. A Titulescu-kombináció ugyanis állítólag végleges formában el-esett, mert az ország londoni követe egyenesen teljesíthetetlen feltételekhez kötötte a koncentráció megalakításának a vállalását. A liberálisok és averescánusok eddig leginkább Prezan marsall személyét látják a legalkalmasabbnak a pártok összefogására.

A dolgok mai fejletlen állása mellett természetesen lehetetlen ellenőrizni a Curentu hírének az alaposságát.

Repülőgépen vitték Popovicinek a felhatalmazást Párisba a kölcsönszerződés aláírására

A liberális sajtó végső rohamot intéz a kormány ellen és rendkívül súlyosnak mondja a kölcsön feltételeit

Bukarest, február 6.
Párisi jelentés szerint Popovici Mihály pénzügyminiszter tegnap délután hosszasan táncskozott Flandin francia pénzügyminiszterrel, aki a román kölcsöntárgyalásokat — amint azt már megírtuk — messzemenően támogatta.

A kölcsöntárgyalások állítólag már be is fejeződtek, még pedig sikerrel. Annyi tény, hogy Bukarestből ma hajnalban egy repülőgép indult Párisba, amely Popovicinek elvitte a kormány meghatalmazását az előzetes kölcsönszerződés aláírására.

A liberális sajtó élén az Universallal még egy utolsó rohamot intéz a kormány ellen a kölcsönügylet miatt. Az Universul nemcsak rossz feltételűnek mondja a kölcsönt, hanem megaláznak is.

— Ez a kölcsön olyan — írja az Universul — mintha én valakitől ötezer lej kölcsönt vennék fel, az illető, aki a pénzt kölcsönzi előre levonná a kamatot, aztán megtiltaná nekem, hogy a pénzt élelemre, ruhára, vagy adósságfizetésre használjam fel, sőt kikötné azt, hogy a felvett kölcsönből az udvaromat köveztessen ki és a köveket csak ő szállíthatja nekem...

A liberális sajtó elkésett rohama valószínűleg már nem sokat árthat a kölcsön ügyének.

Harmadizben akarták eltenni láb alól Mussolinit

Egy Gurri nevű anarchista le akarta löni, vagy beretválelakarta vágni a Dulce nyakát

Letartóztattak egy magyar táncosnőt is

Róma, február 6.
Egész Olaszországot nagy izgalomban tartja az a merényletterv, amelyet az utolsó pillanatban hiusított meg a római rendőrség és amelynek, ha nem leplezik le idejekorán, Mussolini, akinek a tekintélye az utóbbi időben különösen is erősen megcsappant, áldozatául eshetett volna.

A hivatalos jelentés erőteljesen cáfolja, hogy Mussolini ellen bármilyen merényletet is készítettek volna elő. Ezzel szemben az igazság az, hogy

Mussolinit most harmadizben akarták eltenni láb alól.

Néhány nappal ezelőtt a római rendőrség bizalmas értesítést kapott, hogy egy Gurri nevű olasz anarchista, aki 1922-ben, a fascista államcsíny után, Délamerikába vándorolt, visszaérkezett az országba és egy magával hozott magyar táncosnővel együtt egy római kis szállodában szállt meg.

A rendőr tegnap az esti órákban körülvette a szállodát és behatolt Gurri szobájába. Amikor az egyik detektív meg akarta motozni az anarchistát, az hirtelen a hátsó szobához kapott.

revolvért rántott elő és a detektívre lőtt, majd két másik rendőrugynőket megsebesi-

tett. Ezután önmaga ellen fordította fegyverét és átlötte vele arcát.

A sebek nem voltak halálosak és, miután a mentők bekötözték a sérültet, megkezdődött a házkutatás.

A szállodai szobában két revolvért és egy élesre fent beretvát találtak, ezenkívül több olyan feljegyzést, amelyek a merénylet előkészületeit igazolják. Gurri egyelőre tagad, lát-szólag azonban úgy gondolta végrehajtani a merényletet, hogy

egyizben meglesi Mussolinit, amint a Chiggi-palotából távozik és lelövi, vagy pedig hirtelen hirtelen ráveti magát és beretnápal elvágja a torkát.

Gurrit, valamint a vele együtt élő táncosnőt letartóztatták, noha az utóbbinak a merénylet-hez nincs köze, sőt egyáltalában nem is tudta, hogy Gurri a Duce meggyilkolásának tervét forgatja agyában.

A Duce tekintélye különösen azóta csappant meg, amióta a szenátusban bevallotta, hogy

Olaszország rendkívül súlyos gazdasági válságot él át.

A munkanélküliség napról-napra növekszik, hivatalos statisztika szerint jelenleg félmillió-nál többen vannak kenyér nélkül.

Pop Ghița államtitkár azt állítja, hogy Magyarországon elnyomják a román kisebbségeket

Az ő véleménye szerint a magyar kormány sem respektálja a kisebbségi szerződéseket

Bukarest, február 6.

Az alábbi cikket a B. L. részére mondta tollba Ghița Pop államtitkár és fenntartjuk magunknak a jogot, hogy a cikkben foglalt állításokra visszatérjünk:

— Gróf Bethlen nemrégiben elhangzott látószólag óvatos és korrekt kijelentése nem akar beavatkozni a szomszéd államok belügyeibe.

— Ezt a kijelentést azért teheti, mert tudja jól, hogy a romániai magyarságot olyan számos és öntudatos és jól szervezett vezetőosztály vezeti, hogy az maga is kezébe veheti Románia magyarságának, vélt, vagy tényleges sérelmeinek képviselőtét és követelheti orvoslását.

— Ezzel szemben meg kell állapítani, hogy Magyarország kisebbségi szerződésében a magyarországi románssággal szemben vállalt kötelezettségét állandóan és minden kimélet nélkül lábbal tiporja és velük szemben egy olyan erőszakos asszimiláló politikát folytat, amely a háboru előtti magyarosító politikát sokban felülmúlja.

Hogy egy példával éljek, Magyarországon van egy bizonyos számú görögkeleti románsság, mely a békekötéskor még husz görögkeleti parochiával bírt. A husz papból ma csak kettő maradt meg, a többi kénytelen volt a magyar területeket otthagyni türethetetlen helyzete folytán.

— Az ily módon megürült parochiákat Magyarország nem engedi, hogy ujjakkal betöltsék. Mivel azonban Magyarországon nincsen egyetlen román papnövelde sem, Romániából sem bocsájtanak be ilyeneket még akkor sem, ha fel akarják venni a magyar állampolgárságot.

— Megállapítom azt, hogy egyetlen román iskola sem létezik a 40–50 ezer főnyi magyarországi román lakosság részére, sem közép, sem elemi iskola és így az ottani román lakosság teljesen vezetőök, papok és tanítók nélkül áll. Az erőszakos magyarosítási politikával szemben.

— Elegendő ezzel szemben kijelenteni, hogy az erdélyi és bánági magyarságnak cca 1400 magyar népiskolája és vagy 60 középiskolája van.

— Ebből a tényből is látni a román kisebbség helyzetét. Magyarország a kisebbségi szerződést nem respektálja és továbbra is a régi magyarosítási politikáját folytatja. Ugyanakkor azonban Genfben és a külföldön állandóan propagandát folytat a romániai magyarság állítólagos elnyomása miatt. Románia bármikor kész a magyarországi románsság és a romániai magyarság helyzete között az összehasonlítást felvenni.

— Mit mondana azonban valaki, ha a fennálló differenciák alapján mi a romániai magyar egyházakkal szemben ugyanezt a politikát folytatnánk és lassanként a száz és száz magyar papi állást leépítenők és nem engednők betölteni. És így másfél milliónyi magyarság maradna lelkész nélkül.

— Összinté sajnálattal állapítom meg mindent, mert nekem nem az a célom, hogy Magyarország ellen hangulatot keltssek. Most is, mint azelőtt változatlanul az a felfogásom, hogy

a kisebbségi kérdést a legnagyobb liberális-mussal és jóindulattal kell megoldani.

És minden, az állam egységével összeegyeztethető jogot meg kell adni.

— Most is a gyulafehérvári pontok hive vagyok, de mikor körülnézek határainkon, fájdalommal kell megállapítanom, hogy talán az egyetlen Csehszlovákia kivételével a közel 2 milliónyi román kisebbség a legteljesebb jogtalanságban él. Ezzel szemben minden beavatkozási szándék nélkül — mely teljesen távol áll tőlem — nem tagadhatom, hogy mint román ember nem maradhatok érzéketlen ezzel a ténnyel szemben.

Ami különösen a magyarságot illeti én a magyar népnek, annak kitűnő tulajdonosának

kulturájának őszinte tisztviselője vagyok. Bámúlója vagyok Arany Jánosnak, Petőfi Sándornak, Mikszáth Kálmánnak, Ady Endrének és szerintem helytelen volna az a kísérlet, hogy egy magyar embertől akár Magyarországon, akár Magyarországon kívül megtagadják azt a jogot, hogy ezeknek a nagy elméknek kulturális családjához tartozzon és ahhoz ragaszkodjon. Magyarországgal szemben a barátságos és jó viszony ápolásának vagyok a híve és úgy gondolom, hogy mindkét nép igazi érdeke az, hogy ezen jó viszonyt kimélyítse és hogy barátságos megértés alapján minden differenciát kiküszöböljön. Azonban a jó viszony elmélyítése csak akkor fog sikerülni, ha mindkét fél a másik félnek nemzeti jogait és az ebből folyó következményeket tiszteletben tartja.

A regáti Slatina mezőgazdái

kártérítési pört indítottak Mihalache belügyminiszter ellen, mert földmívelésügyi miniszter korábban lebeszélte őket arról, hogy gabonájukat eladják

Bukarest, február 6.

Emlékeztet, hogy a tavalyi nagy gabonaárak idején Mihalache akkori földmívelésügyi miniszter hatalmas propagandát fejtett ki a falusi lakosság között, hogy senki se adja el a gabonáját, hanem várja be míg a nagy gabonaárak zuhanása megáll s az árak javulni kezdenek. Mihalache földmívelésügyi miniszter

ezt a tanácsát a megyei prefektusok által falragaszok, újságcikkek útján adta a falusi lakosság tudára

és az eredmény az volt, hogy a parasztok — a raktáraikban tartották a gabonáikat és — bevérték míg az ár teljesen lemorzsolódott és a mai nagy krízis bekövetkezett.

D Mihalache nem elégedett meg a propagandával, hanem hogy a falusi lakosság még jóideig tartani tudja raktáraiban a gabonát, úgy intézkedett, hogy a szövetkezetek előleget adjanak az odahaza beraktározott gabonára. A falusi lakosság felvette az előleget s nyug-

godtan várt tovább.

Amikor bekövetkezett a gabonaárak olyan mértékű zuhanása, hogy a szövetkezetek után kiadott előlegek már túlhaladták a termék egész értékét. Több mint kétszáz millió lej veszteséget könyvelhettek el a szövetkezetek Mihalache balkezes tanácsa következtében.

Most érdekes és váratlan fordulatot vett ez az ügy.

A regáti slatinai földmívelők kártérítési keresetét indítottak Mihalache volt földmívelésügyi miniszter ellen.

Keresetükben elmondják, hogy ők csupán Mihalache többszöri tanácsának engedelmeskedtek, amikor a gabonájukat raktáraikban tartották s az akkori nagy kereslet dacára nem adták azt el és így egyedül Mihalache felelős a nagy veszteségért, ami érte őket. Mondja ki a bíróság, hogy Mihalache köteles a földmívelők veszteségét visszafizetni...

Óriási érdeklődés előzi meg a slatinai bíróság előtt fekvő per lefolyását

Az orthodox egyháztól semmit, a görög katolikustól 6, a kisebbségiektől 11-14%-ot akarnak levonni

Costachescu legújabb sütetű államsegély-elosztási tervezete szerint

Bukarest, február 6.

Több mint hat hete annak, hogy a kultuszminiszteri tárca költségvetését megszavazták, — az egyházi államsegély kiutalása körül azonban még mindig a legteljesebb bizonytalanság uralkodik. Ismeretes, hogy nemcsak a kisebbségi egyházak, hanem a görögkatolikusok is milyen elkeseredett harcot folytattak a kultuszminiszterium azon terve ellen, hogy az orthodox egyház javára a többi egyházak államsegélyét megnyomorsítsák. Alig múlt el olyan hét, hogy a kultuszminiszterium böles matematikusai ne találtak volna ki „újabb” megoldást az államsegély elosztására. De egészen természetes, hogy minden megoldás — bárhogyan is burkolták — mégis azt célozza, hogy:

minél többet levonni a kisebbségi egyházak államsegélyéből és érintetlenül hagyni az orthodoxét.

A különböző fantasztikus tervek után egy nemkevésbé lehetetlen megoldást proposáltak a kultuszminiszteriumnak, mely szerint az orthodox egyház tavaly kiutalt államsegélyből

12 százalékot, a görögkatolikusoknál 18 százalékot, a kisebbségi egyházaktól 23–25 százalékot vonnak le. Az így kapott összegből még ezen felül külön levonásra kerülne az állami tisztviselőkre érvényes áldozati taxa,

Az általános felháborodás, amit a kultuszminiszterium e terve kiváltott, arra kényszerítette a kultuszmatematikusokat, hogy ezt a megoldást is sutha dobják. A legfrissebb sütetű államsegély-elosztási tervezet így szól: az orthodox egyház államsegélyéből az idén nem vonnak le semmit, a görögkatolikusok a tavalyi államsegély hat percentiel kisebbitett összegét kapják meg, míg a kisebbségi egyházak a tavalyi államsegély 11–14 százalékával csökkentett összegét vehetik fel.

Arról, hogy az így megnyomorsított államsegélyből még külön levonják-e az áldozati taxát még nem történt döntés.

A terv is azt mutatja, hogy Costachescu közoktatásiügyi miniszter bármilyen megoldásra is gondol, egyről nem felejtkezik meg: lehetőleg a kisebbségi egyházak terhére mentesíteni az orthodox egyházat. Ez a célkitűzés!

A nők vakok

Sok nő nem veszi észre a festékek, krémek és puderek káros kihatásait. Azt hiszi, hogy ezek által el lehet lepleszni a hibás bőrt. Már pedig a bőr csakis eredeti természetességében szép. A bőr egyenetlenségének, valamint a pattanásoknak, foltoknak, az arc ingerlékenységének és egyéb hibáinak leküzdésére használjon egy kis Cadum kenőcsöt. E rendkívül egyszerű módon a bőr visszatér egészséges állapotába és ezáltal természetes szépségéhez. Ne próbálja álca mögé rejtetni az arc fogyatékosságait. Kiszöbölje ki hibáit a Cadum kenőccsel. Ez rögtön megszünteti a viszketésgéget s igazán megnyugtató és gyógyító hatást gyakorol mindenütt, ahol bőr-ingerlékenységről, vagy bőrgyulladásról van szó. Jó kihatása van: ekcéma, pattanások, bőrfoltok, vágások és rovarcsípések esetében.

Kitört a bolgár—görög vámháboru

A bolgár sajtó követeli a kormánytól, hogy utasítsa ki az országból a görög állampolgárokat

Szófia, február 6
Bulgária és Görögország között néhány hónappal ezelőtt lejárt a kereskedelmi szerződés és az új szerződés megkötése iránti tárgyalások megkezdődtek. Minthogy azonban a két ország közötti ellentéteket a bizottságoknak nem sikerült áthidalniuk, Görögország váratlanul felmondta az ideiglenes megállapodást és tegnaptól-mára életbeléptette Bulgáriával szemben a maximális vámokat.
A bolgár sajtó rendkívül nagy felháborodással ír a görög vámoknak azonnali hatállyal való felemeléséről. hangoztatja, hogy az udvariasság is megkívánta volna, hogy a görög kormány egy végső terminust állapítson meg és csak azután nyuljon a maximális vámok fegyveréhez. Követeli a bolgár sajtó, hogy a kormány azonnal szakítson meg minden összeköttetést Görögországgal és tiltsa ki az országból a görög alattvalókat.

Manoilescu lakarodója

Elejtik a kényszerszindikálizálási javaslatot?

A nagyipar első rohamára Manoilescu visszavonul

Bukarest, február 6.

Tegnap részletesen ismertettük Manoilescu miniszternek azt a törvényjavaslatát, amely kényszerszindikátusokba akarja tömöríteni a helyi nagyipart, hogy aztán a racionális üzemvitel folytán az olcsóbb termelést és olcsóbb árakat tegye lehetővé.

A javaslat ellen, minthogy az bizonyos fokú állami beavatkozást jelent a magánipar életében, a nagyipar élesen állást foglal és követeli, hogy a miniszter vegye le a napirendről a javaslatot, amely Damokles kardjaként függ a nagyipar feje fölött.

Ma délelőtt a Gyáriparosok Szövetsége, Bukarest, február 6.

silva elnök vezetése alatt nagyobb delegációt menesztett Manoilescuhoz, hogy tiltakozzék a tervezett kényszerszindikálizálás ellen. Manoilescu kijelentette a delegációnak, hogy javaslatának egyes főbb rendelkezésének megváltoztatását már tervbe is vette és így a gyáriparnak nincsen oka az aggodalmaskodásra. — Különben is — mondotta Manoilescu — a javaslatot csak azután szándékozik benyújtani a parlamentnek, miután a nagyipar képviselői letárgyalták azt és közlik véleményüket.

A gyáriparosokkal egyidejűleg a kormányvelenes liberális sajtó is támogatja a szindikálizálási javaslatot, amelyet alkotmányellenesnek mond.

Erdélyi ügyek a kamara ülésén

A kincstár szűkkeblűsége elsorvasztja a kolozsvári Szépművészeti Akadémiát
Willer József a népszámlálási visszaélések ügyében interpellál

Bukarest, február 6.

A kamara tegnap esti ülésén több nagyfontosságú interpelláció hangzott el, amelyek közül érdeklik Erdély lakosságát is.

Miután Pamfil Seicaru parlamenti kezdeményezéséből benyújtotta a lakberek leszállítására vonatkozó törvényjavaslatát, Ion Ciopotel képviselő, a kolozsvári Szépművészeti Akadémia mostoha sorsát tette szóvá. Rámutatott arra, hogy ennek az Erdély kulturális fejlődése szempontjából elengedhetetlen intézménynek a részére az idej költségvetésben a tavalyi egy millió kétszáz ezer lej helyett mindössze félmilliót irányoztak elő, ami a fiatal iskola elsorvasztásával egyenlő. Kéri a közoktatásügyi minisztert, hogy akár a tavalyi összeg megadásával, akár pedig haladéktalan államosításával mentse meg a nagyfontosságú intézményt.

Fischer Tivadar felhívja a pénzügyminiszter figyelmét arra, hogy Erdélyben jogtalanul is megvannak italmérési engedélyek. Sürgős orvoslást kér.

Végül a kamara validálta a múlt heti pótválasztásokból győztesen kikerült új képviselők mandátumait, miután Negura liberális fenn-

tartotta pártjának Teianu volt pénzügyi államtitkár megválasztása ellen beadott petícióját. Hosszabb vita után a kamara ezt a mandátumot is érvényesnek ismerte el.

Kisebbségi körökben a kamara ma esti ülésén elé feszült érdeklődéssel tekintenek, mert a Magyar Párt nevében Willer József, a parlamenti csoport főtitkára, most terjeszti elő interpellációját a népszámlálási visszaélések ügyében.

Az interpelláció körül nagy vihart várnak.

Mégis készül a tisztviselői vagyionok felülvizsgálásáról szóló törvény.

Elsősorban az erdélyi Chemarea-szervezet legutóbbi vezetőségi ülésének a folyamán képpen a belügyminiszteriumban végre hozták a köztisztviselői és politikus vagyionok felülvizsgálásáról szóló törvényjavaslat kidolgozásához. Bár a törvényjavaslat alapelveit egyelőre még titokban tartják, Mihailache belügyminiszter annyit máris kijelentett, hogy teljes szigorral kontrollálni akarják a kétes vagyionok eredetét, viszont olyan eljárással,

hogy az ne adjon alkalmat alapítvány gyűjtésekre.

A törvényjavaslat előkészítéséhez a belügyminiszterium bő adatanyagot szerzett be a köztisztviselők szövetségétől és kikérte a legilletékesebb jogászok véleményét is. A régóta ígért javaslat tehát állítólag ezúttal mégis megszületik, kérdés azonban, hogy a Chemarea követelése el tudja-e juttatni a parlamentbe való beterjesztésig.

Szétküldték a meghívókat a párisi európai gabona-konferenciára

Genf, február 6.

A Népszövetség főtitkársága ma tette közzé azokat a meghívásokat, amelyeket az Európa-bizottság januári ülészakának a határozatai értelmében kibocsátott.

Ezek szerint február 23-ára Párisba hívta össze az európai gabonakivitel és beviteli államok képviselőinek első értekezletét, amelynek a keleteurópai gabona-főlösegek értéksítésének az ügyét kell megtárgyalnia. Ezt a konferenciát követőleg ugyancsak Párisban ül össze az a 11 tagú bizottság, amelyet a keleteurópai agrár-termelés jövőbeli főlösegeinek az elhelyezése tanulmányozására küldtek ki. Ugyanez a bizottság fog foglalkozni a Loucheur-féle tervvel is, azaz a nemzetközi mezőgazdasági hitelintézet felállítási lehetőségeivel.

Budapesti jelentés szerint a választmány ülésén Somsich gróf bejelentette, hogy Romániában március 26-án kezdi meg ülését a nemzetközi buza-konferencia, amelynek az a célja, hogy megvizsgálja és kiküszöbölje azokat az ütköző-pontokat, amelyek az oceánontuli és európai gabona-értékesítés között fennállnak. A konferencia meg fogja kísérelni egy nemzetközi gabona-kartell létrehozását az egyes országok termelési kvótáinak a meg-egyezéses megállapítása útján.

„Bizony rosszul áll a Jelzálog Hitelintézet ügye”

— mondja Grigore Filipescu, a teleföntársaság elnöke

Bukarest, február 6.

Olyan régen kacérkodik a kormány a nagy Jelzálog Hitelintézet felállításával, hogy kezd már komikussá válni az ügy. Ennek az intézetnek, amelynek az volna a feladata, hogy konsolidálja a földművesek nyomasztó tartozásait és mentesítse a mezőgazdákat a horribilis bankkamattól, már az alapszabálya is régen elkészült, de

a kormány sehogysem tudja a szükséges pénzt megszerezni az intézmény megalapításához.

A napokban egy újabb nyilatkozat hangzott el az egyik kormánytényező részéről, hogy a Jelzálog Hitelintézet megalakulása és működésének megkezdése már csak napok kérdése, mert a kormány a 650 millió alapitókából ráeső részt, 500 milliót abból a kölcsönből fogja befizetni, amelyet a Morgan-csoporttól kapott a telefonkoncessziós ügylettel kapcsolatban. A fennmaradó 150 milliót tudvalevőleg a kormány a magánbankokkal akarja lejegyeztetni.

A nyilatkozatra Grigore Filipescu, a Morgan-csoport által alakított Román Teleföntársaság elnöke, ellennyilatkozattal felelt, amelyben a következőket mondja:

— Nem értem, miért kell a kormánynak, vagy a kormány felelős tényezőinek olyan nyilatkozatokat közzétenniük, amelyeket meg lehet és meg kell cáfolni. A Jelzálog Hitelintézet ügyében az igazság az, hogy

a kormány nem nyulhat ahhoz a kölcsönhöz, amelyet Morganéktól kapott, mert a megkötött szerződés szerint ezt a kölcsönt azonnal vissza kell fizetni, amint Románia felvette a második nagy külföldi kölcsönt.

Ennek a kölcsönnél a felvétele küszöbön van, tehát szó sem lehet arról, hogy a Morgan-kölcsönt bármilyen célra fel lehessen használni. Még nem ismerjük ugyan az új kölcsön feltételeit, azonban valószínűnek látszik, hogy

a kimondottan beruházási célokat szolgáló új kölcsönből sem lehet majd kiszakítani a Jelzálog Hitelintézet céljaira

és így bizony ennek ügye még mindig kezdeti stádiumban, vagyis rosszul áll.

Ehhez a nyilatkozathoz — úgy hisszük — felesleges a kommentár.

Telef. 518.

Modern Mozgó

BRASSÓ

Ma és a következő napokon kerül bemutatásra

a legragyogóbb német éneklő-beszélő vígjátékláger

A repülő menyasszony

(ZWEIMAL HOCHZEIT — EINE SCHWACHE STUNDE)

A legtempósabb filmsláger. — A legpattogóbb muzika.

Főszerepben:

Liane Haid, Szőke Szakáll, Lucie Englisch, Huszár Puffy

WESTERN ELECTRIC BESZÉLOGÉP.

Következő hangos vígjátékláger-filmünk

„A fehér hegyek fia”

a világ legszenzációsabb sportfilmje.

Gyergyó népe élni fog!

Őszinte kézfogás

az eladósodottak megmentése érdekében

Kölcsönt vesznek fel a közbirtokossági vagyonkomplexumokra

Gyergyószentmiklós, február 6.

Mintha az ereszt cseppentő kora-tavaszi nap sugár öntött volna új életerőt belé, ébredsz Gyergyó letargikus álomba merült népe. Anynyi történt pedig mindössze, hogy Gyergyószentmiklóson a Közbirtokosság székházában gyűlést tartottak az urak és földmives gazdák. Am ezen a gyűlésen arról folytattak eszmecserét, ami itt mindenkinek legnagyobb buját okozó baja: az adósságról; s a lehetőségekről vitatkoztak, amelyeknek valamelyike megmentheti a végromlásnak indult gyergyói székelységet.

Hónapok óta vézesen veszélyeztetett hadálásban viaskodik bankokkal és magánhitelezőkkel ez a jobb sorsra érdemes nép, amely a fűrészgárak üzemének beszüntetésével egyedüli kereseti forrását veszítette el. Hónapok óta szinte bünnös nemtörődomséggel nézi egyik gyergyói magyar a másik baját, míg végre megtörtént az első lépés, a közös bajból kivetető út keresésére.

Balázs Sándor gazdasági egyleti titkár ismertette az összejövetel célját, ami nem más: megkeresni a módját annak, miképpen lenne lehetséges a jelenlegi gazdasági válság közepette az eladósodott s önhibáján kívül bajba jutott gazdátársadalom megmentése?

Puskás István bankigazgató komoly és érvekkal alátámasztott beszédben a jelen sivatár helyzetét tárta fel.

Gyergyó lakossága — adta elő fejtegetésében — ma mintegy kétszázmillió lej adósság alatt nyög. Ennek az óriási összegnek kamatait a gazdálkodással foglalkozó adósok a mai leromlott termény és álltárak mellett — a hosszú időre megszűnt más kereseti lehetőségekre (erdőirtás, fuvarozás stb.) nem számítva — még akkor sem tudnák megfizetni, ha ez a kamat évi nyolc-tizenkét százalék volna. Töketörlesztésre tehát gondolni sem lehet, de sőt a jelenlegi viszonyok állandósulása esetén számolni kell azzal, hogy kamatfizetés hiányában még nőni fog a tőke. Ha ebből a lehetetlen helyzetből a gyergyói népet kimenteni ne tudjuk, ugy adóssága mindenét felémészti, vándorbotra jut.

A gyergyói magvasságnak, sajnos, nincsenek bankóriásai s hiányoznak azok a gazdasági szervei is, melyek a szászoknak és sváboknak megvannak. A gyergyói nép önmaga semíthet csupán magán s ez önsegítésnek egyedüli célravezető eszköze: husz-huszötéves amortizációs kölcsön megszerzése.

Egy száz-százötven milliós amortizációs kölcsönt azonban csak prima kezessé mellett lehet megszerezni, mert az egyes gazdák összevissza terhelt birtokai együttesen sem garantálnak egy hatalmas kölcsönhöz. A gyergyói adósoknak

egyetlen jó keze ma az összközbirtokosságok, illetve ezeknek a vagyonok.

KINA BORA VASSAL

Erősítőszert gyengélkedőknek, vérszegényeknek és lábadozóknak.

Étvagygerjesztő, idegerősítő, vérjavító szer.

KITÜNŐ IZÚ.

Több, mint 10.000 orvosi bizonyítvány.

J. Serravallo - Trieste (Barcola)

Kapható a gyógyszerárakban és drogériákban.

A közbirtokosságok egyetemes vagyonára felvett kölcsönt adnak tovább aztán maguk az egyes közbirtokosságok, nemcsak tagjaiknak, de minden bajba jutott, arra érdemes és vagyonnal rendelkező gyergyói adósok.

Puskás István felszólalásának mintegy kiegészítését adta dr. Makay Domokos, a gazdasági egyesület volt elnöke, fejtegetésében.

Makay dr. arra az esetre ajánlott igen életrevaló eszmét, ha a Puskás-féle terv bármilyen okból keresztül vihető nem lenne.

— Mindenki által köztudomású tény, — mondotta — hogy a csiki és gyergyói közbirtokosságtól kisajátított erdők, erdős területek és legelők megváltási árának jelentős összegével adós még ma is az egyes közbirtokosságoknak az állam. Ezek az úgynevezett renták, amelyeket igen sok közbirtokosság

kijárók pénzelésével, sápolással igyekszik

mielőbb kicsikarni.

tulajdonképpen pénzzé tehető állampapírok. A csikmegyei közbirtokosságok rentáinak összege mintegy 56 milliónyi, amelynek felvételére kollektíve kellene a birtokosságok a sürgős lépéseket megtegyék. E hatalmas összeg birtokában kellő pénzalap állana rendelkezésre, egy csiki Földhitelintézet, akár egy altruista gazdabank megalapítására. Helyi tőkék idetörmölésével s az alaptőkének megfelelő visszleszámitolási hitel megszerzésével, kezdetét vehetné azután az adósok önzetlen megsegítésének munkája.

Mindkét javaslatot örömmel hallgatták végig az értekezleten jelenlevők s többen szölgak okos és talpraesett megjegyzésükkel azokhoz.

Gyergyószentmiklós lakosságának megmozdulása úgy hat a gyergyói népre, mint gyógyulást hozó balzsam. Villámként hasított át fájjal teli községekben a szentmiklósi értekezlet híre s öntött reményt sok-sok ezer elcsüggedt lélekbe, aki sorsa jobbrafordulását csodától várta csupán.

A mag elvettette s hogy csirába szökkenjen, úgy szükséges ahhoz a jótakaró s összetartó együtmunkálkodás. Nem a nadrag, vagy harisnya, a mindkettőben egyazon édestestvér kézfogása varázsolhatja újra boldogság szigetévé ezt a gyergyói sikságnak nevezett sírlomvölgyét.

Szini Lajos.

Miss Franciaország lett Miss Európa

Bizik abban, hogy a „Miss Universe” címet is elnyeri

Páris, február 6.

A Le Journal című lap nagytermében tegnap délután három órától hétig kiválasztották az európai szépségkirálynők közül Miss Európát. A választás ezuttal Miss Franciaországra esett, egy délfranciaországi születésű fiatal leányra, akit Jeanne Juilla-nak hívnak.

Az új Miss Európát

kétszáz más lány közül választották meg Miss Franciaországgá és most is ő volt az, aki a többi európai állambeli szépségkirálynő közül a pálmát elvitte.

Az új Miss Európa rendkívül csinos, magas termetű, szőke leány, aki nagy boldogsággal értesült szerencséről. Kijelentette, hogy abban is bizik, hogy majd a világszépségversenyen is első lesz és a Miss Universe címet is elnyeri. Jeanne Juilla Párisból Cannesbe, majd Nizzába utazik, onnan pedig Algirba hajózik át.

A szépségverseny második nyertese Herta Haertjens Ausztria szépségkirálynője, a harmadik pedig Miss Germania lett.

Meg kell állapítani, hogy a szobrászokból, festőkből és filmrendezőkből álló bizottság munkája ezuttal rendkívül nehéz volt, mert a mostani szépségkirálynők ugyszólván egytől-egyik valóban fajuk legszebb leányát reprezentálták.

DUX — A CSEH GRIVITA

Két képviselőt is letartóztattak a csehországi véres kommunista tüntetések miatt

A súlyos események visszhangja a prágai parlamentben — A kommunis-ták fegyveres tüntetést ígérnek 25-ikére

Prága, február 6.

A Csehszlovákia különböző városaiban szerdán lezajlott véres tüntetések országsszerte nagy izgalmat keltettek s viharos visszhangra találtak a parlamentben is. Amint megirtuk, a munkások és csendőrök összeütközései során Dux városban négy haláleset és harminc sebesülés történt s ezenkívül a csendőrök szuronyrohamától és a rendőrök gummibotjától Aschban is ugyanennyi sebesült került kórházba. A brüxi és egeri tüntetések komolyabb összecsapás nélkül mentek végbe.

A képviselőház tegnapi ülésén a kommunis-ták a duxi véres eseményekkel kapcsolatban zajos jeleneteket rendeztek. Slavik belügyminiszternek az ülésterembe való lépését fűlsike-títő zsvajjal fogadták, majd botrányos kirohánásokban részesítették Udrzal miniszterelnö-köt, aki a zavargások ügyét igyekezett megvilágitani. A miniszterelnök szerint a karbatalom mindent elkövetett, hogy a tüntetések elfajulását, meggátolja s így a véres fejlemények-ért a kommunis-ták felelősek, akik kibívoán léptek fel. Bejelentette, hogy Stranski kommunista szenátort és Habrich kommunista képviselőt letartóztatták, mert ők voltak az országos zavargások értelmi szerzői.

Udrzal beszédét a kormánypárt tapssal, a kommunis-ták becsmerlő szavakkal és zajongással fogadták.

A cseh és német szociáldemokraták nevében Tomasek szólalt fel s ő is a kommunis-tákat okolta a duxi véres napért. Beszéde alatt a kommunis-ták magukból kikelve támadták és szinte ökökre mentek a szociáldemokratákkal.

Ezután Gottwald kommunista képviselő foglalt állást a súlyos incidensek ügyében s rögtön bevezetésképpen bejelentette, hogy a kommunista munkanélküliek február 25-én újból

tüntetni fognak, de akkor majd ők is fegyveresen vonulnak ki az utcára. Udrzal állításával szemben bizonygatta, hogy Duxban a csendőrök léptek fel támadólag, amennyiben közrefogták a tüntetőket, akik nem oszlhattak széjjel. Amikor a kommunis-ták át akartak törni a kordont, a csendőrparancsnok tüzelést vezényelt s a csendőrök pár másodperc alatt mintegy 45 lövést adtak le.

Verekedés a berlini városi tanácsban az elesett munkások temetése miatt.

A berlini városi képviselőtestületben a kommunista és szociáldemokrata városatyák között heves szóváltás, majd verekedés támadt az elmúlt napokban lejátszódott munkástüntetések áldozatainak mai temetésén fogadosítandó rendőri megszorítások kérdésében Lippert szöodmet szónoklás közben Grünbeck kommunista megítámdta, mire általános verekedés támadt a két ellenpárt tagjai között. A tusakodásnak csak az vetett véget, hogy az elnök rögtön berekesztette a közgyűlést.

Háromévi fegyházat kapott a pécsi kommunista mozgalom szervezője.

Tegnap ítélkezett a pécsi bíróság Vas József lakatosmester fölött, aki kommunista sejtrendszeri szervezett Pécsért. Az elnök zárt tárgyalást rendelt el, mire a többnyire ifjúnokasokból álló hallgatóság zajongva vonult ki a foyosóra s ott tüntetni kezdett. A rendőrök szétkergették őket s közben helet közülük letartóztatták. Vas Józsefet a törvényszék az állam és társadalmi rend ellen elkövetett büncselekmények miatt háromévi fegyházra ítélte, a letartóztatott tüntetők ellen pedig megindították az eljárást.

Ha fizetni kell, — nincs gazdája Ha inkasszálni kell, — van gazdája

a kolozsvári telekkönyvi nyomda milliós üzemének

Az ügyvédi kamara egyezkedni akart a felmondás
nélkül kidobott alkalmazottakkal

Kolozsvár, február 6.

Különös közgazdasági szenciája van megint Erdély fővárosának. Az ügyvédi kamara egyezkedik hitelezőivel. Ezt a hírt nem közlik a közgazdasági bizalmas könyvmatosok, sem a szaklapok, hanem csak egy tucat kétségbeesett, kenyér nélkül maradt ember és egy se-reg jóhiszemű kereskedő tud róla, mert szenvedő hőse a történetnek, amely ott kezdődik, hogy évekkel ezelőtt az erdélyi igazságügyi hatóságok nyomtatvány-szükségletének gyors és olcsó előállítására az igazságügyminisztérium megalapította Kolozsváron a telekkönyvi nyomdát. Nagyon hasznos intézménynek bizonyult ez a vállalat, amely egyébként az ügyvédek által fizetett takszáknak köszönheti a létét. Mintán a vállalat bevált, fokozatosan ki-hívtették, később könyvkötéssel és borítékgyárral. Az egész üzem kezelését és felügyeletét a minisztérium a kolozsvári ítéltáblára ruházta.

A telekkönyvi nyomda konjunktúrája egyre növekedett, ami annak tulajdonítható, hogy mint vállalat, egészen kivételes helyzetet élvezett, amennyiben helyiségeiért bért nem fizetett, segéd munkásai a foglyok közül ke-

rültek ki, adók nem terhelték, viszont biztos vevőkre volt,

amely az igazságszolgáltatás bonyolultságánál fogva egyre nagyobb fogyasztóként lépett fel. Ez a folytonos üzemkibővítést tette szükségessé és a végén az igazságügyi hatóságok munkái mellett a telekkönyvi nyomda privát munkák olcsó vállalásával éles konkurenciát kezdett csinálni a kolozsvári nyomdáknak, könyvkötőknek és borítékgyáraknak. Miután a vállalat rentábilis volt,

a kolozsvári ügyvédek akciót indítottak arra, hogy a nyomdát és a vele kapcsolatos üzemeket a minisztérium adja át az erdélyi ügyvédi kamara kezelésébe és tulajdonába, annál is inkább, mert az üzemek felszerelése és berendezése amugyis az ügyvédek pénzéből került ki.

Hosszas küzdelem után az igazságügyminisztérium engedett az ostromnak és a telekkönyvi nyomda üzemének kezelését átruházta az erdélyi ügyvédi kamarák szövetségére, amely ezt a megbízást a kolozsvári ügyvédi kamarára cédálta. A tulajdonjogot azonban a minisztérium nem adta át és ebből keletkeztek a mostani bonyodalmak.

Az ügyvédi kamara, mint nyomda- és laptulajdonos

A telekkönyvi nyomdát tehát átvette a kolozsvári ügyvédi kamara, amelynek dékánja annakidején dr. Suciu János egykori miniszter, jelenleg aradmegyei közjegyző volt, aki a bírósági nyomtatványokon kívül most már a telekkönyvi nyomdában állította elő az általa szerkesztett ügyvédek Lapját is. A lapot minden ügyvédnek megküldték, de nagyon kevesen fizettek érte, holott

a lap előállítása mintegy 2 milliójába került évente az üzemeknek. És minthogy az egyévi nyomtatványokért járó összegeket is csak részben sikerült behajtani, az üzem nehézségek közé került

és a vezetőség csak vontatottan tudott fizetési kötelezettségeinek eleget tenni. Mindamelllett az üzemeknél alkalmazott tisztviselők, munkások és a szállító cégek nyugodtak lehettek, mert mintegy 11 millió lej értékű képviselő vállalat üzemi berendezése kellő garanciát nyújtott minden eshetőségre. Különben is a fizetések fennakadását az ügyvédi kamara dékánja rendes kereskedői szokásoknak megfelelően váltókkal igyekezett áthidalni. A legtöbb szállító hosszabb lejáratu váltókat kapott, amelyeket az esedékesség napján az üzemvezetőség pontosan be is váltott.

Ez a helyzet teljesen megváltozott azonban 1930. augusztus elsejével, amikor az ügyvédi kamaránál beállott rezsimváltozással a telekkönyvi nyomda üzemvezetőségét is kicserélték és az üzemek élére dr. Gherman Traján került gondnoki minőségben. Az új adminisztrátor első dolga az volt, hogy takarékosági lépések címén és arra való hivatkozással, hogy az üzem előbbi bérlejtője által felvett alkalmazottakkal szemben a kamara nem lehet felelős,

felmondás nélkül, vgy rövidlejáratu felmondással kitette az összes kisebbségi alkalmazottakat.

Ezt a dicsőséges haditényt egy parázs sajtó-kampány vezette be, amelynek során a kolozsvári román lapok állandóan támadták az ügyvédi kamarát, hogy miért tűr meg irreverenta fészket a telekkönyvi nyomdában. Az alighanem előre megrendelt sajtótámadások hatása alatt a kisebbségi munkásokat és tisztviselőket egyik napról a másikra bocsátották el sőt,

saját elődjének augusztus elsejére augusztus ötödikén mondott fel az új üzemigazgató. Ezt követte a második lépés. A szállítóknak járó fizetések teljesítését, a dr. Suciu által adott váltók honorálását beszüntette,

azzal, hogy a kereskedők, ha pénzt akarnak, pereljék dr. Suciu volt dékánt, aki a váltókat adta. És mindezt a szakszerű vezetésért az

új igazgató havi 15 ezer lej honoráriumot állapított meg önmagának.

Megindult a perek lavinája.

Az uccára tett tisztviselők, munkások, valamint a ki nem elégített szállító cégek természetesen a perek egész lavináját indították meg a telekkönyvi nyomda ellen. Ezek a perek nemcsak dr. Traján, hanem még több más ügyvédnek is alapos munkát adtak és hír szerint

a folyamatban levő perek költségei eddig is annyiba kerülnek már, hogy abból ki lehetett volna fizetni a fennálló kötelezettségek nagyrésztét.

De az adminisztrátor nem engedett, hiszen kisebbségi egzisztenciákról van szó csupán. Hiába intervenáltak az érdekeltek magánál a kamaránál, amely egyik legutóbbi közgyűlésén foglalkozott is a telekkönyvi nyomda ügyével és annak rendezésére bizottságot küldött ki, pénzt azonban eddig senki sem látott. Az új üzemigazgató semmiképpen nem volt

„A külvilág felelős Neumann Liza katasztrófájáért“

Büntársát, Stolpét, halálra ítélték

Berlin, február 6.

A bíróság tegnap hirdette ki az ítéletet Ulrich órásmester meggyilkolásának ügyében. — Neumann Liza nyolcévi és kéthónapi fegyházra, büntársát, Stolpét, halálra, Benzinger pedig hatévi és háromhavi fegyházra ítélték. A fiatalok Nuemann Liza, aki az egész tárgyalás alatt feltűnő cinizmust tanúsított egykedvűen fogadta az ítéletet.

Előzőleg még kihallgatták Neumann Liza apját, aki a kétségbeesés hangján a következőket mondta:

— Az én szempontomból szeretném a helyzetet megvilágítani. Lizát nehezen lehetett nevelni. Az ő katasztrófájáért a külvilág felelős. Egy évvel ezelőtt még hallgatott ránk a leányunk, amint azonban Stolpét megismerte, nem bírtunk vele. Beadtuk egy ifjusági gondozóba, ott azonban ismét különböző leányokat ismert meg. Egyre önfőbb lett és nem hallgatott senkire. Lassan-lassan teljesen kívül állott a szülei ház fegyelmén. Elmentünk a fiatalokruak hivatalához és megtettük panaszunkat. Ott azt mondták, hogy amíg valami nem történik, nem tehetnek semmit. Minél szigorubban

hajlandó fizetni és azzal intézte el az ügyet, hogy először legalább 200—300 ezer lej készpénzt akar összegyűjteni a maga és a még benmaradt, valamint az általa ujonnan alkalmazott tisztviselők esetleges felmondási idejére járó végkielégítés biztosítására. Ezt az összeget, melyet látszólag tréfásan vetett csak fel, már régen túlhaladta az új adminisztrátor, aki dicséretes ügybuzgósággal erőiesen megkezdte az inkasszót, úgy, hogy ma már mintegy félmillió lej készpénz felett rendelkezik. Ezzel szemben

a telekkönyvi nyomda nem fizet. Csak inkasszál.

Mire jó a jogilag tisztázatlan helyzet,

és miután a nyomda nem akart fizetni a perek tovább haladtak a maguk útján. De itt is jöttek a meglepetések. A tárgyalások során a szintén perbe hivatott ügyvédi kamara képviselője az üzem tulajdonjogának tisztázatlan voltát dobta be mint pergátló körülményt. Vagyis a kamarát nem lehet perelni mert nem ő a tulajdonosa a nyomdának, hanem az igazságügyminisztérium. Azt kell perelni. De arra, hogy a kinnlevőségeket inkasszálja, az új adminisztrátornak és alkalmazottaknak fizetéseket állpíson meg, nincs pergátló momentum? —s mi van a hitelezők jóhiszeműségével, amely éppen azon alapszik, hogy egy ilyen magasrangú erkölcsi testület aligha igyekszik a tulajdonjog tisztázatlan voltát kibúvónak felhasználni. Ha ez a helyzet ilyen lehetőségekre ad alkalmat, szabad volt-e a kamarának az üzem átadását kiharcolni?

Azt, hogy ez a helyzet mennyire tarthatatlan, bizonyítja a legujabb szenzáció, még pedig az, hogy

az ügyvédi kamara a napokban egyezkedési tárgyalásokat kezdett a volt alkalmazottakkal.

Nem kívánjuk kommentálni ezt a furcsa körülményt, mert a mai szomorú gazdasági viszonyok között gyakran látunk egyezkedő kereskedőket és iparosokat, de arra, hogy egy ügyvédi kamara egyezkedjék, még nem volt példa. Nagyon kellemetlen mellékszínzetei ad ennek az a körülmény, hogy itt elbocsátott alkalmazottokról és a követeléseikre váró kereskedőkről van szó, ami könnyen azt a látszatot keltheti, mintha ezeknek a szorult helyzetű akarná a kamara kihasználni, hogy őket engedményekre bírja. Csakhogy az alkalmazottak nem engednek, mert amint állítják,

a telekkönyvi nyomda teljesen aktív, tehát egyezkedésre nincsen semmi alap.

De mert a mai gazdálkodást aggodalmat keltőnek találják követeléseik későbbeni fedezete szempontjából, az összes hitelezőkkel együtt a bíróságnál akarják megtenni a kellő lépéseket abban az irányban, hogy amennyiben az ügyvédi kamara állítása szerint a telekkönyvi üzem a senkié, olyan

vagyongondnok őrkdjék a vagyongömbölyt,

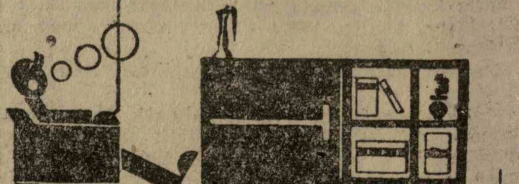
aki azt nem kezeli úgy, mintha magántulajdona lenne, egyben kellő szakértelemmel rendelkezik a vállalat jövőjének biztosítása tekintetében is.

— mondotta a nyolcévi börtönre ítélt berlini gyilkos leány apja

kezeltük, annál rakoncátlanabb lett Liza, mit tehettem?

Figyelemreméltó, hogy a súlyos télet a kö-zönség helyeslésével találkozott.

EZ A PÖFÉKEI Ó FAEMBER AZT AJANLJA,
HOGY HA BUTORT AKAR VENN, MENJEN
A LEGMODERNEBB GYARBA:

SZEKELY & RETI
ERDÉLYRÉSZI BUTORGYÁR R. T.
MAROSVASARHELY — NAGYSZEBEN
BRASSÓ, Kolostor utca 33.
GARANTÁLT KIVITEL. — LEGOLCSÓBB ÁRAK.
SZENZÁCIÓS FIZETÉSI FELTÉTELEK.

Művészttörténetek

AMIKOR A LÉGHUZAM ELOLTJA A GYERTYÁT

Ujházi Edéről, a néhai „Mester“-ről beszél az alábbi sikerült apróság: Kezde színész korában, a nyári vakációját rendszerint vendégszereplésekkel fel. Egy alkalommal, szerepéhez híven, komor tekintettel, gondolatokba mélyedve ült az elsötétített színpadon s gondolataiból csak akkor ébredt, amikor kezében égő gyertyával a szobalány lép a színpadra, levelet hoz s e szavakkal adja át a zord tekintetű Mesternek:

— Levelet hoztam, kinn a küldönc válasza vár... Ujházi szertartásos módon felbontja a levelet s éppen olvasásához kezd, amikor léghuzat oltja el a gyertyát, úgy, hogy koromsötétség borul az egész színpadra. A szobalány szerepét „kreatív“ kardalosnő tanácsotlanul állott a színen, a Mester azonban nem vesztette el lélekjelenlétét. Odalépett a kulissza ajtajához, kinyitotta, az ajtónyíláson beszivárgott a színpad mögül a pislogó petróleumlámpa halvány fénye. Ujházi pedig heroikus nyugalommal szólt:

— Mily szerencse, hogy ma holdvilágos az est, így gyertya nélkül is elolvashatom e fontos közleményt. Így mentette meg a sikerült improvizálással a kínos helyzetet.

A TISZTELETDI

Peter Altenberg német színész és író gyöngéledett és ezért felkeresett egy orvost.

— Mit iszik ön? — kérdezte tőle az orvos.
— Portói bort.
— És mennyit?
— Naponként egy üveggel.
— Dohányzik ön?
— Igen.

— Nos tehát, önnek feltétlenül le kell mondanja a borivásról és a dohányzásról.

Altenberg fogta a kis zöld kalapját és köszönés nélkül elhagyta a doktor rendelőjét. A meglepett orvos utána szalad az előszobába:

— Hallja az ur, én öt forintot kapok a tanácsomért.
— De hiszen én meg sem fogadom azt! — szólt és nyugodtan lefelé haladt a lépcsőn.

BÖCKLIN REPULÓGEPE

Leonardo da Vinci-ről jól tudjuk, hogy élete során sokat foglalkozott a repülés problémájával, aminek bizonyosságát szolgáltatják azok a rajzok, helyesebben tervek, melyekkel repülőgépet próbált konstruálni. Böcklin Arnoldnak, a világhírű svájci festőművésznek hagyatékában hasonló feljegyzéseket, vázlatokat, terveket találtak, amelyek arra vallanak, hogy ez a másik piktor-zseni is komolyan foglalkozott a repülés kérdéseivel. Egy leveleiben maga írja: „Mily egyszerű volna, ha sikerülne feltalálni a gépet, amelynek segítségével időközönként elhagyhatnók ezt az unalmas földgolyóbist.“ Böcklin azonban Leonardo da Vincivel ellentétben, nem maradt meg a papíron való tervezgetésnél, hanem keretre feszített vászonlap segítségével maga is megpróbálta „szelni a levegőt“. Ezek a kezdetleges kísérletek, amelyek nagyon közeli rokonságban voltak Daedalus és Icarus mondabeli vállalkozásával, természetesen nem vezettek eredményre, s a rekord, amelyet a nagy piktor ilyen módon elért, abban állott, hogy egy ízben a szélből duzzasztott, kifeszített vászonlappal, amelyet esernyő módjára emelt feje fölé, — sikeresen keresztülrepült egy tíz méter szélességű árkot.

A KOMIKA BASSZUSA

Adele Sandrock, a hajdan méltán ünnepezt német heroin, a berlini színpadoknak és a mozi-studióknak manapság legzseniálisabb komikája, kortársainak az ő mély, zengő basszushangjával szerez nagy gyönyörűséget.

Nemrég a berlini Emlékezés temploma közelében elhalad egy vak koldus mellett és a szegény világ-talannak e szavakkal: „Fogja, szegény szerencsétlen!“ egy garast dob a földre kitért kalapjába.

A vak ember tiszteletlenül így szól utána:
Hálásan köszönöm, tábornok ur!

A FELHŐKARCOLÓ

F. Lauder-t, a híres angol színművészt egyik barátja elkísérte Newyork látványosságainak megtekintésénél. Ezt a várost a színész most látta először. Egy épület előtt, mely hasonlított egy kolosszális cement-szlopához, barátja megállt és csodálkozó gesztussal így kiáltott fel:

— Ez a világ legmagasabb felhőkarcolója: magassága 220 méter.
— Igazán? — kérdezte Lauder.
— Igen. És 45 emelete van.
— Igazán?
— És az egész épület tűzálló anyagból készült. Nincs olyan tűz, amely le tudná rombolni.
Ekkor Lauder sajnálkozva így sóhajtott fel:
— Milyen kár!

KAULBACH PÁPASZEME

Kaulbach, a jeles festőművész, szemüveget viselt s az „okulát“, néha szórakozottságában még lefektetve sem tette le, így aztán többször megtörtént, hogy a gyöngye alkotású pápaszem leesett s eltört. A fiatal piktorok, akik szerettek tréfát űzni a professzoros modorn s akadémikus irányu Kaulbach-al, gyakran emlegették ezt a pápaszem-történetet is, mint a professzoros feledékenység bizonyítékát. Egy kedélyes sörközlő összejövetelen, ahol a titánkodó ifjuság is nagy számban vett részt, megint csak előkerült az okulá-történet s egyik fiatal piktor megkérdezte:
— Kedves Mester, mondja meg már nekünk, mi az oka annak, hogy hébe-hóba pápaszemmel alszik?
Az ősz művész nem jött zavarba, hanem a „hely-

Precíz mint az óra

VATEA rádiócső

Vezérképviselő:

Vértes Vilmos mérnök, Arad

zethez illő komolysággal, így adta meg a kért magyarázatot:

— Olyan mesterségbeli titkot árulok most el nektek, kedves fiúk, amit eddig senkinek a fiatalok közül el nem mondtam. Az igazi nagyvonalú piktor, a témáit, nagyobb koncepciót megálmodja, ez egyébként sikereinek a titka. No már most, azt jól tudják rólam, hogy én rövidlátó vagyok s ha nem tűznék pápaszem az orromra, sohasem láttam volna meg azokat a témákat, amelyek a világsikerhez juttattak. Azt hiszem, nektek sem ártana, ha néha-néha legalább egy cvikkert biggyesztenétek az orrotokra lefekvés és elalvás előtt...

Mély csönd kísérte a Mester magyarázatát s egyhamar senkinek sem volt kedve az ifjak közül előhozakodni a pápaszem-történetével.

A SIKER

— Volt önnek sikere a tudományos előadásával?
— A hallgatók elejétől végig tágranyitott szájjal ülték a helyükön.
— Érttem... ásitottak!

Miniatűrök

IV. FERDINAND (1810—1859)

nápolyi király egy alkalommal megkérdezte orvosait, hogy mivel lehetne a látást megjavítani?

— A sok különböző recept között, melyet jelenleg ismerünk, — felelt az egyik orvos — van egy, mely a legbiztosabb.
— Melyik az?
— Az irigység. Mert az a dolgokat nagyobbban láttatja, mint amilyenek valóban.

ALEXANDER POPE (1688—1744)

angol költő mondta:

— A különbség a között, amit rendszeren közönséges társaságnak mondanak és az ugynevezett jó társaság közt abban áll, hogy az ember ott egy kis szobában, itt nagy szalonban, ott kis asztalnál, itt nagyoknál, ott két gyertya, itt husz csillár előtt hallja ugyanazokat a dolgokat.

ANTYGONUS CYCLOPS, (Kr. e. 382—301)

Nagy Sándor hadvezére, ki Nagy Sándor halála után felvette a királyi címet, egy alkalommal, midőn nem akart Ptolomaeus-szal megütközni és visszavonult, mondta:

— Nem az ellenség elől szaladok, hanem a hátam mögött levő szerencsét kergetem.

II. KAROLY (1630—1685)

angol királynak egy alkalommal egy ember bemutatja ügyességét, amint egy magas torony falain macskai ügyességgel kuszott fel. Abban reménykedett, hogy a király ezért nagy jutalomban fogja részesíteni.

A király meg is ígérte neki, hogy egy dekrétumot készíttet számára, mely szerint csak egyedül neki lesz szabad ezt a mesterséget űzni.

CHARLIE CHAPLIN

amerikai moziszínész egy floridai utazása alkalmával megszállt egy éjszakára egy kis városka szállodájában, melynek minden szobájában a következő felirat volt kifüggesztve:

„Tilos a dohányzás! Emlékezzetek a nagy prairie-egészségre!“

Azon szobában, melyben Chaplin töltötte az éjszakát, még a következő felírást találták a figyelmeztető táblán:

„Tilos a köpködés! Emlékezzetek a Mississippi áradására!“

A magas házaké a jövő

Brüsszel, január hó.

Brüsszeben most zajlott le a III. nemzetközi építész-kongresszus K. Moser zürichi műegyetemi tanár elnöklése alatt, amelyen tizennyolc állam vezető építészei vettek részt. A kongresszus a racionális beépítési módokkal foglalkozott.

Le Corbusier francia építész szerint magas házak építésével jobb eredmények érhetők el a dolgozó tömegek egészséges elhelyezésénél, mint a mostani 5—6 emeletes épületekkel és földszintes családi házakkal. W. Gropius (Berlin) referátuma szerint a családi-házak kertvárosok egyedüli propagálása a városok tulságos kiterjedéséhez és végeredményképpen a városok felosztásához vezet. Ezenkívül a munkahelyre való mindennapi népvándorlás rengeteg pénz- és idő-vesztést jelent.

Egy négytagú berlini család például ma akkora összeget költ közlekedésre, hogy az csak 3.5 százalékkal tölkesítve, husz évre már 750 ezer lejnek felel meg. Időben pedig annyit veszít egy személy, mintha harminc munkéből kettőt egyfolytában átutazna. A városok kiterjedése a magas lakóházak építése formájában csökkenthető anélkül, hogy abból népegészségügyi hátrányok származnának. Ha ugyanis tíz-tizenkét emeletes házakat építünk, ami egységárban olcsóbb, mint a földszintes és mellékköltsegei (ut, vezeték, csatorna), szintén kisebbek, akkor ezek olyan távolra kerülhetnek egymástól, hogy közöttük nagy-kiterjedésű közös kertek, sportterületek és vízmedencék lehetnek és mégis több ember lakik, mondjuk egy hektáron, mint alacsonyabb és sűrűbb beépítés esetén. Így hozzá be a modern technika a természetet a város szívébe és teszi az egész hetet weekenddé.

R. Neutra (Los Angeles) az amerikai felhőkarcolóknál szerzett tapasztalati adatokkal folytatja az indokolást, bebizonyítva, hogy magas házak belső forgalma, modern liftekkel ma már nem probléma. Akár a huszadik emeletről is közelebb vagyunk a kerthez gyors liftekkel, mintha a másodikról kellene legyalogni. A több nemzetek referenseinek felszólalása között Molnár Fe arkas, Magyarország delegátusa arról beszélt, hogy miképpen csökken a háztartási munka a magasházakban, közös fürés, mosás, gyerekfelügyelet által, sőt miképpen szűnik meg teljesen a jövő szállodabérházaknak nevezett házközségeiben. A várostervezés alapelveinek azt állítja fel Molnár Farakas, hogy a lakás és a munkahely ne csak közel, hanem szerves kapcsolatban is legyen egymással.

A kongresszus ezután a kisegyzisztenciák lakáskérdésénél jelenlegi helyzetével és azokkal az akadályokkal foglalkozott, amelyek a gyökeres megoldások útjában állnak. A felszólalások szerint a kishivatalnok- és a munkásosztály jelenlegi kereseti viszonyainak megfelelő olcsó és egészséges lakás sehol sincs elegendő. És nem is lesz addig, amíg az építésnél a modern szerkezeteket és a korszerű igényeknek megfelelő új, ökonomikus lakásbeosztásokat nem alkalmaznak.

Az akadályok dióhéjban így foglalhatóak össze: 1. A meglévő városszabályozási tervek nincsenek tekintettel a korszerű telepítési elvekre, égi tájakra, közlekedésre, fűtésre stb. 2. Hiányzanak a szociális természetű ingatlantervények, tulságosan magasak a telekminimumok, sok a megoszthatatlan és a torz formájú telek. 3. Sok helyütt a hatóságok bizalmatlank a modern építésztervezetekkel szemben. 4. Szépséti bizottságok küzdenek az új építési anyagokból és belső beosztásokból következő, a történelmi stílusformáktól eltérő épület-alakok ellen. 5. A pénzintézetek nem adnak hitelet kislakásokra, mert azok nem árverezhetők. 6. A hivatalos körök jó része nem törődik a más országokban elért újabb eredményekkel és azokból nem vonja le a tanulságot.

Pogromot hirdet egy ókirályságbeli lap tavaszra

Kik mérgezték meg Bratianu Jonelt és Vintilát?

Bukarest, február 6.

Az ókirályságbeli Targu-Jiubam jelenik meg a „Salvarea Patriei si Neamul romanesc” című kis antiszemita lapocská. A papok és tanítók által szerkesztett lap, mely címében a baza és a román nép megmentését tűzte ki céljául, nem először irányítja maga felé a figyelmet azzal, hogy

a legképtelenebb örltségeket találja ki. Ez alkalommal azonban önmagát is sikerült felülmúlnia.

Legutóbbi számában ugyanis ez a ap, melynek semmiféle skrupulusai nincsenek, egy minden fantáziát megszegyenítő újabb hazugságot talált ki, hogy a gazdasági nyomortól amugy is felizgatott kedélyeket felkorbácsolja. Azt a szenzációs hirt kürtöli világgá, hogy

Bratianu Jonelt és Bratianu Vintilát a zsidók ölték meg.

A lap ugyanis feltűnően szedett betűkkel cikket közöl, melyben arra figyelmezteti a keresztény testvéreket, hogy a zsidók és a zsidó szabadkőművesek megindították a harcot a kereszténység ellen. A zsidók — írja a Salvarea, — meggyilkolták a román nép két legnagyobb honfiát, a két Bratianu fivért, Jonelt és Vintilát.

A lap a második oldalán panaszkodik a ha-

tóságok közönyösségére, mellyel eltűrik a zsidók borzalmas garázdálkodását és egyben egyenesen programra hívja fel a lakosságot a zsidókkal szemben.

Tanácsolja a zsidóknak, hogy költözzenek ki Kanadába, vagy Braziliába, ahol új hazát találhatnak és bejelenti, hogy

tanácssal a román nép a kereszténység előtt még ismeretlen erővel fogja megtisztítani az országot a zsidóktól és fegyverrel fogja végre megoldani ezt a borzalmas nemzeti problémát.

Nem az első eset, hogy egyik-másik antiszemizmusból egészen elvakult antiszemita lap azt a hazug és buta vádat kísérli meg elhitetni, hogy a Bratianu fivéreket a zsidók gyilkolták meg. A lelkiismeretlen vérvád meséje újból és újból felbukkan ezeknek a kis, gyűlölettől tájékozott lapoknak a hasábjain. Azonban a Salvarea most már egy nagy lépéssel előbbre haladt és elvakultságában nem átalja nyitlan programra és tömeggyilkosságra uszítani a román parasztságot.

A buzaárak reménytelensége, a parasztság tömegeinek nyomora, a kérelhetetlen adócsavar által amugyis elkészeredett falusiaknak ilyen sötét és lelkiismeretlen uszítása és bujto-gatása olyan veszedelmet jelent, amelyről csak az illetékesek nem óhajtanak tudomást venni.

A spanyolnáthát

és minden más meghűléses betegséget legbiztosabban az ezerszeresen bevált

Aspirin-tablettákkal

küzdhetjük le.

Vásárlásnál kimondottan Aspirint

kérjen és ügyeljen az eredeti „Bayer”-cso-magolásra, a zöld-fehér-piros zárójeggyel.

Szigoru utasítást adtam, hogy :

Legfeljebb 3-4 hónap alatt fel kell dolgozni a nyugdíjközpont összes restanciáját

— mondja Boila Romulus, a nyugdíjközpont elnöke

Bukarest, február hó 6.

Hegedüs Nándor képviselő ma felkereste Boila Romulust, a nyugdíjközpont elnökét, hogy szóvá tegye a nyugdíjközpontban uralkodó sérelmes állapotokat, melyekről a B. L. hasábjain már nem egyszer volt szó. A legsúlyosabb panasz, mely a nyugdíjközpont ellen felmerült, az volt, hogy az oda betérjesztett nyugdíjkérvények, hónapokon sőt éveken keresztül porosodtak a nyugdíjközpont irattárában, anélkül, hogy bármi is történt volna azokkal.

Boila Romulus az alábbi megnyugtató választ adta Hegedüs Nándor képviselőnek:

— Szigoru utasítást adtam ki, hogy maximum 3-4 hónap alatt fel kell dolgozni az összes restanciában maradt nyugdíjkérvényeket.

Nem tűnök többet protekciót, minden kérvényt a beérkezés sorrendjében kell feldolgozni. A nyugdíjközpontban dolgozó négy referens mindegyikének naponta 50-60 ügydarabot kell feldolgozni.

Jelenleg 18.000 elintézetlen ügydarab van a nyugdíjközpontban, ezek között 4000 olyan kérvény, amelyekben az illető nyugdíjasok panaszkodnak, hogy alacsony a nyugdíjuk.

Ezeket a kérvényeket leszámítva — melyeket ugy sem tudunk a jelenleg érvényben levő nyugdíjtörvények alapján kedvezően elintézni — még mindig marad 14.000 nyugdíjkérvény. Mint említettem, legfeljebb három, esetleg négy hónap alatt el kell intézzük ezeket is, hogy kipusztítsuk a restanciát.

Hegedüs képviselő ezután arról panaszkodott Boila Romulus szenátornak, hogy

az utóbbi időben rengeteg formalitást követelnek a nyugdíjasoktól,

egy egész sereg okmányt követelnek, míg az illető kérését elintézik. Erre nézve Boila Romulus megjegyezte, hogy igyekezni fog pontos szabályt kidolgoztatni, hogy a különböző természetű nyugdíjúkhoz milyen okmányok szükségesek. Ezután a megszűnt árvaszéki tisztviselők helyzetéről beszéltek. Boila Romulus megígérte, hogy a speciális helyzetben levő volt árvaszéki tisztviselők ügyeit is egyik legközelebbi nyugdíjközponti elnöki tanács ülése elé viszi.

Annak jellemzésére, hogy milyen nehézkesen dolgoztak idáig a nyugdíjközpontban Hegedüs Nándor elmondta az egyik nagyváradi esküt nem tett volt magyar tisztviselő egészen

szokatlan ragédiáját. Az illető tisztviselő, a mikor az esküt nem tett tisztviselőkről szóló törvények megjelent, az elmekórház lakója volt, ahol súlyos paralízis ellen kezelték. A mikor közeledett a határidő, mely után már nem lehetett az esküt letenni, a szerencsétlen

Készül Brassó városi villamosműve

A tanács elfogadta az Electro-Invest ajánlatát

Brassó, február hó 6.

Brassó város vezetését több mint 25 éve állandóan foglalkoztatja a városi villamosmű létesítésének a kérdése. Valahányszor döntésre ért meg ez az ügy, mindig közbejött valami, ami a megvalósítást elodázta és így jutott aztán ez a nagy ipari és kereskedelmi centrum abba a helyzetbe, hogy míg a körvevő falvak mind megcsinálták a saját villamos központjikat, Brassó még mindig nélkülözi ezt a feltétlenül szükséges intézményt.

Brassó vezetősége a múlt esztendőben, több éves előkészítés után, nyilvános versenytárgyalást tartott a városi villamosmű létesítése ügyében, hogy a régóta vajdó kérdést végre dőlőre juttassa. A versenytárgyaláson öt nagy cég vett részt. A beérkezett pályázatokat a város e célból delegált bizottsága, majd pénzügyi és gazdasági bizottsága átvizsgálta, aztán pedig az állandóválasztmány elé kerültek ezek a pályázatok, mely beható megvitatás után úgy döntött, hogy elfogadásra a tanácsnak az Electro-Invest svéd világ cég ajánlatát fogja ajánlani, mint legkedvezőbbet.

A város tanácsa tegnap délután tartott ez ügyben közgyűlést. A gyűlésen Cuteanu György polgármester elnökölt. A tanács magyar tagjai közül jelen voltak: Dánér Lajos, Debreczy Béla dr., Király Lajos, Nagy Béla, Szegő Árpád és Szele Béla dr.

Nagy Béla előadó részletesen ismertette a városi villamosmű létesítése érdekében eddig tett lépéseket és a beérkezett pályázatokat. A referátumból kitűnt, hogy a döntő versenybe a Motor Columbus svájci, az Unian Electric Rurale francia és az Electro-Invest svéd cég kerültek bele. A bizottságok által megejtett számadások szerint az Electro-Invest tette a legkedvezőbb ajánlatot, mert ez a cég hajlandó a saját tőkének befektetésével megcsinálni a városi villamosművet úgy, hogy azt köteles jövedelmező 25 év múlva ellenérték nélkül a város tulajdonába bocsátani, addig

pedig évenként megfelelő áramot bocsát díjlanul a város közvilágítási céljaira rendelkezésre és fizet az elfogyasztott világítási áram kilowattja után 1 lej, az ipari áram után 50 banit a városnak. Az ajánlat szerint ez a cég öt millió kilowattos fogyasztáson felül az áramot maximum 9 lejes árban adja a fogyasztóknak, még pedig mindenkinek, és ebből is engedményeket tesz a fogyasztás arányában. Így pl. annak, aki 110 kilowattot felül fogyaszt évente, tehát a legegyszerűbb háztartásnak már az előírt ár 25 százalékát adja engedményül. Ezekre való tekintettel az állandóválasztmány e cég ajánlatának elfogadását ajánlotta.

Az előadói javaslat felett hosszas és nívós vita indult meg, melyet Polony Arthur dr. vezetett be, aki szükségesnek tartotta, hogy a beérkezett ajánlatok specialista szakértőnek adassanak ki véleményezés végett és a tanács csak a vélemény beérkezése után döntsön. — Debreczy Béla dr. elfogadta az állandóválasztmány javaslatát, de arra való tekintettel, hogy a pályázatok beérkezése óta közel egy esztendő telt el, és ez alatt lényegesen megolcsóbbodtak azok az anyagok, melyeknek amortizálása befolyásolja az ajánlatokat, szükségesnek tartotta annak kimondását, hogy az a cég, melyiket a város megbíz, vegye figyelembe e változásokat a város javára. A széles mederben megindult vitában résztvettek és az állandóválasztmány és Debreczy dr. javaslatát mellett nyilatkoztak Cuteanu polgármester, Caliman dr., Garoiu János dr. és Voicu Cornel dr. Az állandó választmány javaslata ellen, illetve a Polony dr. javaslata mellett szólaltak fel: Lang igazgató és Copony Traugot. A vita berekesztése után megejtett szavazás rendjén az állandóválasztmány javaslatát a közgyűlés husz szavazattal kilenc ellenében magáévá tette, a Debreczy Béla dr. pályázatát pedig a közgyűlés egyhangúlag elfogadta.

Piroska néni

Irtá: Falu Tamás

— Más ilyenkor már félgyaszt hord, — gondolta Piroska néni, mikor fekete ruhájának kopottságát szemlélte. És szomorúan bólogatva fogadta meg, isten tudja, már hányadszor, hogy amíg él, le nem teszi a fekete ruhát.

A gyászruha bizony már elkopott, s elraktak a fekete festett régi ruhák is. Az élet múlt, a napok szálltak, a temetői sírdomb azt csinálta, amit az öreg ember: lassan, észrevétlenül alacsonyodott.

A gyerekekre nem lehetett számítani, elég volt szegényeknek a maguk baja. A szegény szülő el tudja tartani a gyereket, de a szegény gyerek nem tudja el-tartani a szüleit. Ez már olyan igazsága az életnek, amibe belenyugszanak a gyerekek.

Piroska néni eleven, ügyes, számító asszony volt egész életében.

Nem hagyta magát. Nem akart senkire se szorulni. Annál kevésbé, mert el kellett ismernie, hogy egy pár alkalmat elmulasztott az öreg napokra való gondolás tekintetében. Így például a kis örökséget nem kellett volna okvetlenül eladni. Ha a házassága és a pár hold szülő meg lett volna, mégis csak jelentett volna valamit a szerény nyugdíjasként mellett.

De ki tudja a jövőt? Milyen öröm volt akkoriban zsebre gyűrt a ropogós ezresek, egy jó eladás gyönyörűt élvezni s élni, szórakozni, kiruházkodni a legutolsó divat követelményei szerint. Akinek gyermekei vannak, az nem a perselybe tömi a pénzt, hanem a gyerekekbe.

Es az a sorsjegy. Bizony szerencse volt, hogy kihúzták, de elfogyott.

Piroska néni letörülte könnyeit, leolta szívérdi az oktalannak ítélt ellágyulást s kemény elhatározással önállósította magát.

— Kézimunkázni fogok — dobantott most már újra vidáman.

Sorba vette a rokonokat és az ismerőseket.

— Valahogy azt ne gondoljátok, — kezdte minde-
nyütt — hogy kérni jövök. Piroska néni nem kér és nem fogad el semmit. Piroska néni kézimunkázni fog. Ugy hiszem, nem kell dicsérni magamat. Láttatok asztalterítőimet, millieumet, függönyömet, asztaltu-
túimat, Szigorúan üzleti alapról van szó. Semmi ro-
konság, semmi barátság. A pénzetekért munkát adok — de micsoda munkát! — s a munkáért — micsoda munkák lesznek ezek! — pénzt kérek. Ahelyett, hogy idegennek adnátok a munkadíjat, nekem adjátok. Ez nem alamizsna. Ez kenyér. Nehéz kenyér, de vállalom, s vallásos asszony vagyok s viselem, amit a sors rám mért. Hát aztán leltem, ha kézimunkára lesz szükség, ne felejtset el Piroska néni.

Nem lehet mondani, hogy Piroska néni feldoklott volna a megrendelések özönében, de mindig akadt munkája. A rokonok és régi jóbarátok kötelességüknek érezték, hogy időközönként megrendeljenek nála valamit. A véletlen úgy hozta mindig, hogy az, aki az utolsó munkát vitte el tőle, már találkozott is az új munkálatával.

Piroska néni ügyességének hírneve nem szenvedett esorbát az idők folyamán.

— Meg kell adni — mondják az ismerősök — első-
rangú munkát ad. Nézheti azt az ember visszajáról, tarthat főle nagyítóüveget, Piroska néni munkája ki-
állja a legszigorúbb vizsgálatot.

— Drágább ugyan, mintha az ember kézimunkáit-
leiben csináltatná, — vetették ellen a takarékosabb
természetűek — de miről lehet szó?

— Kisebb munkánál három-négy pengő, nagyobb-
nál öt-tíz pengő a különbség — állapították meg a
gyorsszámolók.

Piroska néni szépen, nyugodtan éldegélt. Dacára annak, hogy korántsem volt annyi előtte, mint a mennyi mögötte, félre is tett.

— Az életnek ma egy titka van, — magyarázta lá-
togatónak — s ez a titok: a beosztás. A kézimunka,
amit nekem adtok elkészítés végett, nincs talán be-
osztva? Dehogy is nincs! Minden öltésnek megvan a
maga helye. Meg van rajzolva a minta, meg van ad-
va a szín, meg a felhasználandó anyag sulya is meg
van adva. Aki túllép a kereten, az fejtethet. Hja, fiaim,
ha én az életnek egy bizonyos részét felfejtethet-
ném!

Egyik rokona, Erzsike, már rég nem készítettett ve-
le semmi kézimunkát. Déli sétáját arra használta fel,
hogy bement a piactéren levő kézimunkakereskedésbe
szétnézni.

Talált is egy retikülnek való nagyon szép gobelin-
mintát.

— Saját maga készíti el a nagyságos asszony, —
kérdte a kiszolgáló kisasszony — vagy mi készit-
tük el?

— Egyik sem, — felelte Erzsike asszony mosolyog-
va. Van nekem egy nénikém, a Piroska néni, hiszen
ismerik...

— Oh, hogyne, — örvendezett a kisasszony a közös
ismerősnek. Ő is nálunk dolgozott.

— Ne mondjon ilyet lelkem, — tiltakozott Erzsike.

— Hogy dolgoztatna ő maguknál, mikor ő maga dol-
gozik. Mi látjuk őt el munkával, rokonok és ismerő-
sök.

— Már bocsánatot kérek, nagyságos asszony...

— Már bocsánatot kérek, kedves kisasszony...

Egy kis csend támadt és két szempár kölcsönös ké-
telkedéssel csillogott egymásra.

— Tessék, — mondta a kisasszony, kihúzva a fiók-
ot. — Ezek mind az ő megrendelései. Itt ez a tárcsa,
ez a futó, ez az ágy elé való szőnyeg. Már készen is
vannak. Holnap küldjük őket haza. Önagsága a leg-
jobb vevőink közé tartozik. De meg is van elégedve.
Szép, rendes munkát kap tőlünk.

TELEFUNKEN-SERVICE a TELEFUNKEN kész-
léssel bírónak szükség esetén felvilágosítással és segítséggel
szolgálhat.

A VILAG ÖSSZES NYELVEIT BESZÉLI
AZ IVMEMBRÁNNAL ELLÁTOTT TELEFUNKEN-
HANGSZÓRÓ AZ

ARCOPHON

Mert az ARCOPHON az egész világon van elterjedve.

Sokszázezer boldog tulajdos.

Lelkes hallgatók milliói bizonyítják az ARCOPHON páratlan
hangvisszaadását.

A LEGRÉGIBB TAPASZTALAT — A LEGMÓDERNEBB SZERKEZET!

Erzsikének leesett az álla.

Az ágy elé való szőnyeg egy barátjáné volt. Együtt tervezgették a színt, mielőtt Piroska néni-
hez küldték.

Nem vitakozott többé a kisasszonnyal, s megvette
a gobelint.

— El méltóztatik vinni?

Nem, csinálják meg maguk.

Erzsike még soha ilyen gyorsan nem sétált a kor-
zón. Vitte a meglepetés és a csodálkozás Piroska né-
ni élelmessége fölött. Hogy ki tudja használni az
embereket! Hiszen akkor ő csak egy gyűjtő-állomás,
egy közvetítő, aki igen ügyes elgondolással nem ma-
ga görnyed a munka fölött, nem rontja a szemét, mo-
solyogva könyveli el a dicséreteket, s még elég szé-
pen keres! Nagyszerű asszony ez a Piroska néni!

De rögtön lelkifurdalást érzett, hogy megrövidítette
néniét. Elhatározta tehát, hogy eljuttatja hozzá az öt
pengőt, amit valószínűleg hozzácsapott volna a ke-
reskedő számlájához.

Az ám, eljuttatja, de hogyan?

Nem lehet másként, mint teljes őszinteséggel. Utó-
végre, ha ő nem szegvelte megtenni, neki sincs oka
szégyellnie, hogy véletlenül rájött az üzleti titokra.
Levelet írt tehát és elküldte a cseléddel.

„Kedves Piroska néni! — kezdte — ma benn
voltam a piactéri kézimunkaüzletben s ott kivá-
lasztottam egy retikülnek való gobelint. Ne ve-
gye rossz néven, de mindjárt ott is hagytam el-
készítés végett. Nem akarom azonban kedves Pi-
roska nénémét megkárosítani, azért öt pengőt mel-
lékelek. Kezét csókolja Erzsike.”

A cseléd félóra múlva visszajött. Jó darabig kel-
lett várnia, mert Piroska néni nem találta a szemüve-
gét. Mikor végre megtalálta, leült fiókos íróasztalá-
hoz s nagykomolyan írta:

„Édes Erzsikém! Az öt pengőt a levéllel megkap-
tam. Köszönöm. Légy szíves azonban még öt pengőt
küldeni, mert a gobelin nagyon szemrontó. Csókol Pi-
roska néni.”

HOLLYWOOD

Rólad szönek álmat a baktisok,
Mert benned a hódító férfi sok.
Mindenki csak rólad álmodozik
Reflektorfényű stúdiók, mozik!
Pazar divák és svájolt gíglók,
Egekbe törő felhőkarcolók!
Utaidon ezernyi Rolls Royce fut
Oh Hollywood, tündöklő Hollywood!
És hány van ott, ki sohase pihent,
Kinek a sorsa nem lesz „happy end”,
Ki jóllakott még sose volt talán
Hollywoodnak terített asztalán,
Kinek a feje sose lesz tisztá,
Mert megmarad küzdő kis statisztá,
Kinek egy falat kenyérré se jut,
Oh Hollywood, kegyetlen Hollywood!

Inconnue

Játék a barlangban

(Kő-korszakalkotó jelenet)

SZEREPLŐK

Öseberné, szül. Gor Ila

A majom

Szin: pázsitos lanka a Neandervölgyben. Öseberné
minden kényelemmel ellátott hatodvas weekendbar-
langja előtt ül és egy kőből készült ráspollal, kör-
meit manikürözi.

Majom (lebecsátkozik egy banánfáról): Mit csinál,
szép asszony?

Öseberné: Mit csinálhat egy nő, akit a férje el-
hanyagol? Unatkozom!

Majom: A kedves férje... ő hol van?

Öseberné: Még tegnap elment! Tudja mióta ich-
tiosaurusokkal kupeckedik, jóformán noha sincs itt-
hon.

Majom: O' est terrible! Ez borzasztó! Annak a bar-
bár embernek semmi érzéke nincs a nő szépség iránt!
Ha én lennék az ő helyében... bezzeg méltányol-
nám! Ez a degenerált homlok, ezek az ötvenes lá-
bacskák, ezek a harapásra kész ic-pici agyarak!!!
Ila... szeretem!

Öseberné: No-no, talán tuloz egy kicsit!

Majom: Ha... miért kételkedik? Ez fáj nekem! Ma-
ga a legszebb nő! Maga a „Miss Kőkorszak”.

Öseberné: Kedves!... De tudja, én valahogy nem
bízik a mai majmokban!

Majom: Ha nem lesz az enyém, itt kő kövön nem
marad.

Öseberné: De édes... a tied vagyok!

Majom: Akkor ma este együtt vacsorázunk, ugy-e
szíves? Tudok egy helyet, intim kis korcsma. A
16 os omnibuszaurusz visz oda. Szenzációs lokál. Min-
den étel olyan kemény, mint a kő. Rántott plezio-
auruszmellet eszünk banánsalátával. Azután...

Öseberné: Azután?...

Majom: Azután, ha kíváncsi vagy, megnézheted kis
legénylakásomat. Itt van mindjárt a hatodik banán-
fán, második ág!

Öseberné: Megyek... megyünk... gyere? (El-
gondolkozik.)

Majom: Mi bánt édes?

Öseberné (hisztérikusan): Az, hogy Ösebernének
neveznek, mikor úgy viselkedek, mint egy modern
nő 1931-ben!!!

Egy riportier naplójából

Írja: Márai Sándor

Páris, február hó.

Elmentem abba a kiállítási helyiségbe, ahol felváltva háztartási cikkeket, autókát, porszívókat és művészetet mutatnak be a franciáknak s megnéztem a Független Művészek 42-ik kiállítását. Ijesztő dolgok ezek. Képekhez nem értek, de az élet, mely a képek mögött van, izgat és aggodalommal tölt el. Megint négyezer kép lóg a vászonalakon, amelyeket emberek festettek, kiknek élni kell, műtermet, modellt, vásznat, festéket és ecsetet kell fizetni, hogy évről-évre megfessék azt a legalább százezer képet, melynek extraktuma ez a négyezer. Csendéletek és aktok. Tájak reggel és este. Nature morte és önportrék. Megannyi fájdalmas látvány, titkok.

Harminc-négyezer festő és festőnő él és dolgozik Párisban. Nézzük meg azt, amiről Párisban most beszélnek, a „képzőművészeti válság” című problémát a másik, praktikus oldaláról. Egy közepes és lusta festő is elhasználna nyersanyagban havonta hat-hét frank értékű vásznat, festéket, keretet, terpenint, modellt. Aztán az atlier S végül a festő magán-élete. Rezsije így nagyobb, mint az írőé, mint akármilyen más mesteremberé, nem beszélve hivatalnokról vagy munkásról. Eladni nem tud semmit. Ha nagy szerencséje van, egy vagy több műkereskedő kezébe kerül, akik aztán hetenként kinyitnak belőle egy-egy képet, mint a selyemhernyóból a petét, a fontos az, hogy mentől többet fessen s nagyon olcsón, éppen csak a nyersanyag árát térítve meg, átvesznek tőle ilyen tömegárut. Aztán itt a krízis, a lassubodott üzletmenet, mikor minden fölöslegnek számít, ami nem lakás, ruha, étkezés, s az első, amit az emberek budgetjükből elhagynak, az ilyen „másodrendű szükséglet”, mint a kép, vagy a könyv. De az írónak nincsen más rezsije munkája körül, mint a megélhetés, a festőnek melléleg komoly kiadást jelentenek munkája kelleivel is.

Az idegen festők, kik Párisba kerülnek, makacsok. Azt veszem észre, hogy az egész nagy idegen kolóniából, mely a háború után Párisba sodródott, a festők azok, akik leghívesebben kitarítottak itt. Van közöttük, aki tíz éve nem adott el semmit, de kitart, itt marad. Sehol oly kevésbé nem sznobok az emberek művészettel szemben, mint éppen itt, s egy másodrangu, vagy nem egészen elsőrangú tehetségnek sehol sincsen olyan kevés lehetősége az érvényesüléshez, mint éppen itt. Németország és Amerika fogékonyabbak képzőművészeti kísérletek és divatok iránt, mint Páris. Igen ritkán fordul elő, s nagy piktoreszenciának kell lennie, akit Páris befogad, — a kisebb s jelentéktlenebb tehetségek felett Párisban nyomtalanul mulik el az idő. S mégis maradnak. Nyomorú sorsuk kávéház s atlier között lézengő piktoresztenciájuk, az a teljes reménytelenség, melyre a gazdasági krízis most reáittotta a pecsétet, nem riasztja el őket ettől a kullélettól, amelyen belül igazán oly „független”-ek, minden költöztetéstől felszabadultak, ahol igazán nem kell művészetiüket „eladni”, már csak azért sem, mert nincsen kinek, hogy semmi nem gátolja őket évente száz és egy-néhányezer nature morte és önportré megalkotásában. A festők a legesőkönösebbek. Ugy élnek, mint a zuzmó. Maradnak.

De a legérdekesebb az, hogy a festőkből, akik nem tudnak megélni, Párisban egy nagy és jelentékeny iparág megél, — nemcsak megél, hanem abból, amit a festők nem keresnek meg, ez az iparág sokat keres. S a „képzőművészeti válság”-című zsuriémának itt van egy másik, groteszk s mégis komoly oldala.

Az „Intransigeant” két szellemes cikkírója, akik „A két vak” szignummal adják elő hétről-hétre megjegyzéseiket, először mutattak rá a francia sajtóban ászintén és becsületesen erre a képzőművészeti problémára, mely nem egyéb, mint az, hogy a francia kritikanak animáló hatást kell gyakorolnia az itt egybegyűlt nagyszámú művészkolóniára, mert ez nemzeti gazdasági érdek — s félretéve minden smuizt, mégis csak fontos, hogy Párisban képeket fessenek, mert a munkanélküliség kopogtat már a francia ipartepeken is, s igenis elsőrangú érdek, hogy a tömegkiállításokkal, sajtóval s nagydobbal, mely végre is nem kerül semmibe, élésszék a művészek lankadó alkotókedvét, mert az alkotóművész sokszázezer embernek ad kenyeret azzal, hogy festéket, vásznat, állványt, ecsetet, keretet, modellt fogyaszt, nem is beszélve a képzőművészeti jelentőségéről, ami a turisztikát illeti.

„A két vak” először merte becsületesen elmondani, hogy Párisban az, amit éhenkórász festők itt mestersegük kelleikében, még különben is elfogyasztanak, legalább olyan fontos nemzeti jövedelmet jelent, mint a partiumfogyasztás, vagy a nődivatexport. Kereskedők, gyárosok, mérnökök, munkások, szállásadók és vendéglősök százezrei élnek, gazdagodnak és gyarapodnak abból, amit a festők nem keresnek meg. Ez lphetetlennek hangzik, de szó szerint így van. Hogy mennyire így van, azt a magam mesterségében is látam s nemcsak Párisban.

Van nekem egy nagyon tehetséges barátom Budapestén, kitűnő író, nem is ai gyerek, aki soha szerkesztőségi munkába beletörődni nem tudott, tolla ugynevezett függetlenségét el nem adta, s mert különben is meglehetősen önálló véleménye van életről s emberekről s kissé egyéni a kifejezés módja, las-

san kikopott mindenféle stallumból. Novelláit, gyilkos karcolatait a polgári lapok nem veszik át, regényeit nem adják ki, stb. Barátom évek óta abból él, hogy barátait és ismerőseit nagyon szerény, egy-két pengős kölcsönre veszi igénybe. Mindenki örömmel ad neki, mert kitűnő ember és keveset kér. De gyakran kér, ezzel szemben s mindenkítől, aki a kávéházban, ahol életét eltölti, felbukkan, — sohase többet, csak egy-két pengőt, amit nem is lehet megtagadni.

Kitűnő barátomnak egyszer kiszámítottam, hogy az a kávé, kinek kávéházában ő évszámra pumpol és éhezik, abból a három ezer pengőből megéi minden évben családjával együtt az Északi tenger mellé nyaralni, melyet évközben rajta, az én koldussegény barátomnak megkeres.

Kiszámítottam, hogy barátom a városnak ebben a legdrágább kávéházában kénytelen elkölteni reggelire, tízóraira, — mert elég jól él — ebédre, feketére, uzsonnára, vacsorára s a vacsorautáni feketére minimálisan 16 pengőt naponta. Az élet drága... Ezt a tizenhat pengőt, igaz, ő meg is keresi, attól a tíz-tízendőt embertől, akik napközben betévednek a kávéházba s adnak neki egy-egy pengőt. De ahhoz, hogy a tíz-tizenöt emberrel találkozzon, ott kell ülnie nap-hosszat öröhlényen a kávéházablakban s ott is kell elfogyasztania, amit keres. Így költ el a kávéházban

Félrevezetik Önt, ha „OLLA” helyetti silány utánzatokat ajánlanak. Utasítsa vissza s ragaszkodjék az eredeti csomagolásu „OLLA”-hoz.

havonta szerény számításával 480 pengőt, melynek fele 240 pengő, tisztos polgári haszon s ez marad a kávésnak. Havonta 240 pengő egy esztendőben 2880 pengő tiszta hasznót jelent a kávésnak, — ezt a 2880 pengőt a kávé bizonyos kéjes érzettel félre is teszi, s minden augusztusban elmegy nyaralni az Északi tenger mellé nejével és kedves gyermekeivel abból a pénzből, melyet az én koldusbarátom keresett neki.

Mikor ezt kiszámítottam s a tények erejével bizonyítottam barátomnak, rosszu lett saszpírint kért s egy pohár vizet. Mint a tőke természetrajzában avataltan ember, csak nehezen értette meg, hogy a kávé s el tud utazni Norderneybe abból, amiből neki nem telik egy harmadosztályu vasuti jegyre Gödög. Elnézve a 4000 eladhatatlan képet a Független Művészek ezidei, 421-ik kiállításán a párisi Grand Palaisban, igazat kellett adnom „A két vak”-nak, akik először mondták ki becsületesen, hogy képzőművészetre szükség van, mert a képzőművészetből egy nagy tömeg becsületes, dolgozó ember tisztességesen meg tud élni. Persze nem a festők, akik csak festenek.

„És Géza még válogat...”

ego kísérlete

Nagyon csinos fiatalasszony ült velem szemben a hetvenhármás villamoson. Mai típus — szégyellem, de én sem mondhatok egyebet. Bizonyos, hogy van elég másfajta mai nő is, de mégis csak ez a helyzet asszonya: nagyon csinos, nagyon semmitmondó, nagyon jó mozdulatu, nagyon jól öltözött és nagyon közönséges. Bocsnatot kérek a szerintem négy csoportba osztható fiatalasszonyoktól, de a lányok között még mindig nagyobb a választék, mint közöttük: aránytalanul finomabb, több lehetőséget, árnyalatot kapunk tőlük...

A szóbanforgó ifjú asszony, a huszonnégyen tui, de a harmincötön innen, anyja mellett ült és ahhoz szólt. Ez az anyja csupa küzdelem volt: a letörtség ellen, az öregedés ellen, a kopottság ellen, a déclássekk csoportjába való soroltatása ellen... És meglátszott rajta, hogy göröcsösen kapaszkodik a lányába, a csinosba, fiatalba, lehetőségek hősönjébe és az ő ragyogásától vár néhány bucsusugarat, félrecsapott kalapjára holmi megunt gyémántcsattot, kitaposott cipőjébe kinustrált világos selymharisnyát...

A fiatalasszony beszélt, azzal az uniformizáló selypítéssel, amelyre rosszul és tulrúszozott száj kényszeríti az embert.

— Mit szól ehhez, anya... Két hónap óta nincs ál-lása, — és még ő válogat! Hogy ezen a héten harmadszor van saványukrumpli! No mondja már... Harmadszor! Istenem, én nem eszem herántott főzéseket és a lány ezt szereti. Különben is azt hiszem, ha a férfi nem keres, ha csak a felesége keres, akkor mindent meg kell ennie! Pláne, ha az asszony olyan elegáns vele szemben, mint én: minden nap hus neki vagy virsli, ami elvégre nem kötelességem! De én már ilyen vagyok, sohasem vetek a szemére semmit, ámbán nagy csalódás hozzámenni egy ötszázötvenes emberhez és két év múlva ráutalva lenni a saját kétszázötvenére. Nézzé mama, nem mondom, az első két évben ideális jól éltünk, mert Géza alapjában véve finom, jó fiú és nem sajnált tőlem semmit, — igaz, hogy hazaadott az anyjának százat, ami nem volt belekalkulálva a számításunkba. És biztosan tudom, hogy vett az övegye nővére fiának egy pár cipőt, ami egészen fölösleges volt, mert a kölyök elfocizta. No, de az ilyesimből én sohasem csináltam káoszt, elvégre az én beosztásommal így is urilasan megéltünk, elején kézhez adott nekem négy-százat és nem mondom: havi hatszázötven, gyerek nélkül, ma egészen szép pénz. Magának elárulom anya: még jócskán takarékbba is tettem belőle. Mert egy rendes bundát akarok, vacak nekem nem kell. Na ja, de ha ez így folytatódik, akkor mégis hozzá kell majd nyulnom a pénzhez és meg kell elégednem egy glokis, erősen prémeztett szövetkabáttal. (A Gizi ajánlott nekem nyolcvanért egy szabót, láttam tőle két kabátot, — igazán jóok!) De ha meggondolom, hogy az ember mennyit vesződik és kínlódik ebben a nyomorult életben és abban a nyavalyás irodában és akkor ez a vége: egy szövetkabát... Az ember tisztességes és a kezére üt az irodafőnöknek és minden-kivel szemben kijelenti, hogy imádja a kisurát, — na ja, de akkor legyen neki jövedelme, mert így nem lehet egzisztálni. Tudja mit, anya? Tegnap hazajön az aranyórája nélkül. Kérdem, hol az órája? Így ígyint... Na, mi jut eszébe? Kérdem. Ilyen bolondot nem tesz az ember, hogy elkótyavetyéli az értékeit... Mire azt mondja, hogy nem bír pénz nélkül lenni és az anyjának is kellett egy pár ortopedicpő. Tetszett már ilyet hallani? Azt hittem, szétpukkadok... Mondom neki: no lám, én egy új harisnyát sajnállok magamtól, ő pedig sorra vásárolja a cipőket kedves családjának? Szép... (Ne tessék félni, hat pár ötpengős lesültszínű vadonatúj van eldugva a szekrényben.) De ugy-e, hogy az ilyen betegesen tulzott fiui szeretetet nem lehet kibírni? És emellett még úgy nyög és olyan szomorú, hogy ez nem nekem való férj, ezt én nem bírom ki egy-két hétig, ezért nem gürcölök. Ha olyan nagyon akarja, kapna munkát! Senki sem tudja velem elhítenni, hogy ha valaki nem válogatós: nem kap munkát! Hát legfeljebb nem lesz német levelező és „mérlegképes könyvelő”, — de kap háromszázat, ami mégis csak több, mint semmi! Egyetlen új hangosfilmet se láttam, mondták, hogy az a benzinkút is

milyen helyes volt, de nekem utoljára a Dreyfuss-t kellett vele megnéznem, ami igazán nem élvezet! Valami rendes operett-premierről földgörgő ujjatlanban pedig szó sem lehet. Azt hiszem, nincs Pesten még egy hozzáam hasonló kivételesen intelligens és jóképű fiatal teremtes, aki úgy nélkülözne, mint én. Mit tesszik mondani? Hogy váljak el tőle és menjek haza? Nem, anya kérem. Elhiszem, hogy jól jönnék otthon maguknak, — de igazán nem tehetem. Először is, mit kezdjek a butorral, a kávéfőzőmmel, a csipketerítő-kkel, amik most divatosak, — mégis csak sok pénz van a berendezésembbe befektetve és én élvezni akarom... Aztán meg én már nem tudnék otthon maguknál újra jó kislány lenni: „Hol voltál? Mikor jössz haza? Nem... És az öcskös olyan szemtelen, folyton megfigyel és mindent észrevesz: én pedig már nem vagyok hajlandó bevenni ennek a generációnak a modortalanságát... Akkor jövők-megyek, mikor jól esik és ha látott egy mágas urral a Szerb-utcában, akkor látott vele és punktum. Gondolhat, amit akar. Nem, nem megyek haza magukhoz, anya, tuzaufolt nekem az a lakás. Nálam több a kényelem... Megzátán: Géza mégis csak nagyon kedves fiú... Hát ha megint kap állást, eleget futkos utána és akkor mi kettőn igazán ideális jól élünk. Hízen tulajdonképpen szeretem őt és ő is engem, — csak a mai viszonyokon mulik, hogy most egy kicsit kiabrándultunk egymásból... Jaj, már a nyugatnál vagyunk, anya...

A fiatalasszony feláll, — igazán csinos így, karcsú, rövid kosztümjében, jó lábszáraival. Anyja is kihúzza magát, szegény, nyilván az a rögeszméje, hogy még ő is „mutat”.

Leszállnak. Én ott maradok a helyemen Budáig és azon törlöm az eszem, milyen a Géza? Félek, hogy valami finomlelkű, érzékeny fiú, aki nagyon szereti az édesanyját és talán éppen ezért, — mert nagyon is elkényeztetették kislái korában, — nem szivesen eszi háromszor hetenként a saványukrumpit. Bizonyára azt gondolja, hogy ha a felesége szívből szeretné, másodsor paradicsommal, harmadszor salátának, mayonnaise-zel csinálná neki. De a mai kor, kenyér- és bundakereső asszonyával nem kedvez az ilyen differenciálódásnak sem az ételek, sem a lelkiek terén... Egyébként pedig, ha a fiú német levelező, tehát jó német: bizonyára teleszívta magát a legmodernebb német irodalom analitikus, erősen önkínzó, degenerált, patalogikus hajlamu termékeivel. Ezzel szemben a fiatalasszony egészséges, önző, egocentrikus, szépségét élvező és nagyon szerelmes természetű... No, de két évig mégis csak szépen éltek együtt, ugynevezett ideális boldogságban... Addig, amíg megegyezzeranyit keresett a fiú, mint a felesége. Alapítanók talán meg, hogy ez az egyedül helyes és boldogító és családfenntartó arány? Feminista barát-nőim, mondjátok hogyan döntünk ebben az igen fontos mai kérdésben, amely nem igazán Adamot és Évát, Philemon és Baucist, Abajard és Hélosot és csak George Sandon, majd Lily Braunon tul érte el ma, 1931-ben, legsürgősebben megoldást kívánó, súlyos aktualitását.

Ime, a hetvenhármás villamoson, az Ulísi-utól a nyugati pályaudvarig, így szegeződhet nekünk a kayserlingi témakör egyik fontos problémája.

De nehogy félreértsenek: ez nem az új, mai, dolgozó nő házassátele ellen szól, ez az elcsesztetett vallomás. Ellenkezőleg: okulását az olvasó asszonyok elé akarja vetíteni a régi nőt az új helyén, az ócska, önző nőcskét a munka világában.

SZÉKREKEDÉS NÉL

a CHATEL GUYON-É

természetes sókból készült

MIRATON PASZTILLAK

fájdalom nélkül könnyebbít meg a be-

lek működését. Romániai vezérkórház

L. DILLAK, București, Str. Pita Meșu 4

Egyetlen háztartásban sem hiányzik a

PYRAM

cipőpaszta!

Sz 15421

Szerkesztői üzenetek

Szerencsétlen nő. A brassói állami laboratórium a Gácsmajor 22 szám alatt van. A vérvizsgálat díja 300 lej. Szegénysorsu vérébajosok a Fekete-utca 44 sz. alatti poliklinikában ingyen kezelésben részesülnek, ugyancsak ingyen vérvizsgálatban. Egyébként az állami laboratórium is nyújt méltányos esetekben kedvezményeket. Levelezőlapján nem írja meg pontosan, hogy eddig milyen kezelésben részesült, így nem is mondhatok véleményt kilitásairól. Hogy milyen következményei lehetnek a betegségnak, az ugyanis nagyrészt attól függ, hogy részese-e kellő időn át megfelelő kezelésben. A nem kezelt vagy hiányosan kezelt vérbaj később a legkülönbözőbb belső szerveket támadhatja meg, többé vagy kevésbé életveszélyes megbetegedéseket okozva. Ezek között leggyakoribb a szív illetve főúter megfertőzése (aortatágulás) és a májbajok. Még később a baj az idegrendszert támadhatja meg létrehozva a hátság-sorvadást (tabes) vagy az agygyulást (paralízis). Be kell azonban vallanunk, hogy vannak egyáltalában nem kezelt vérbajosok, akik még sem kapják meg ezeket a végzetes idegbajokat, míg mások lelkiismeretes és hosszas kezelés dacára is áldozatul esnek ezek valamelyikének. Ezek azonban mégis kivételek, amelyek nem változtatnak azon a tényen, hogy a betegség legfrissebb stádiumában (amikor a vérbe még nem ment át a „vérbaj” s így a Wassermann-reakció még negatív) kezelés alá kerülők száz százalékos biztonságga, a későbbi kezelés alá kerülők igen nagy valószínűséggel megóvhatók ezektől a súlyos megbetegedésektől, ha az orvos által előírt kezelésnek lelkiismeretesen alávetik magukat. (K)

Tanácsalán. Sajnos, mi is azok vagyunk, mikor állás-foglalkozásunkat elhelyezéséről van szó. Ma nemcsak nálunk, de egyetlen külföldi államban sem könnyű az elhelyezkedés, s a szegény embernek az utlevél, vízum, utazás annyiba kerül, hogy meg sem tud mozdulni. Egyébként a képességeit sem ismerjük, hogyan adjunk tanácsot? Legfeljebb azt, hogy itthon kell maradni s kézimunkával, vagy házvezetői minőségben megkeresni a kenyeret a maga és gyermekei számára.

K. P., Marosvásárhely. Az írógép váma 59 lej 80 bani különként. A régi magyar sorsjegyek értéktelenek. Könyvekre vonatkozó kívánságát közölték a B. L. könyvosztályával.

K. S., Szilágyosmlyó. Nem nyert. A. L. Sem osztrák, sem olasz vöröskeresztsorsjegye nem nyert. Az Erzsébet-szanatoriumsorsjegyet értéket veszítette.

Kamarai előfizető. Tessék esténként jótinkturával bekenni.

H. M., Braila, Ufa Berlin, S. W. Kochstrasse 6-8. — British International Picture Elstree Near London.

Podrászsegéd. Ezekhez a versekhez képest kitűnően kell borotválnia.

C. D., Beszterce. Tessék óvatosan fogadni az ajánlatot és pénzt ne igen előlegezzenek. Különben sem látszik előnyösnek a levelezés útján való tanulás.

M. H. Február 8-án kell bevonulniok.

K. Z. Nem nyert. Régi előfizető. Forduljon a marosvásárhelyi Magyar Párthoz, ott lesz valaki, aki ennek ebben a szegényes bürokratikus hercehurcában segíteni fog nyugdíja felvételében. Szó lehet arról is, hogy azt a közeget, vagy hitelt, melynek a libretet ki kellene adnia, kártyítási perrel és feljelentéssel támadja meg.

F. E. Farkas Aladár címe: București, Strada Regală 4. IV.

021325 sz. előfizető. Nem nyertek.

21309 sz. előfizető. Nem nyertek.

V. Zs. Tessék Budapestre fordulni a rendőrség bejelentő hivatalához, megjelölve közelebről, miféle Kovács Kálmánról van szó s mellékeljen 20 lej értékű bélyeget a válasza.

Erdeklődő M. A. Nem nyertek.

K. A. Mindegyikben van valami ötlet, humor, de mindegyikből hiányzik mégis valami és ez a hiány a baj. Egyet itt megrögzítünk:

A vasutnál nincs már kin,
Eltávozott Vidrighin,
Felpattan a szemáfor:
S már jön az új diktátor.

Szonett: Enyém a holnap stb. Versei cikornyás, érzélgős dalok, melyek már divatjukat multák. Sajnálatunkra, nem bátoríthatjuk arra, hogy folytassa, mert igazi költői tehetség nem nyilvánul bennük.

Doktor. Legjobb lett volna a nyilvánosságot igénybevenni, de esetleg még a semmitőszék ítéletét is ki lehetne provokálni.

N. A. Kolozsvár. Közelebről kellene megjelölnie a lapszámot, mert arra nincs időnk, hogy egy-két hónap lapjait átböngésszük egy kisebb érdekű dologért.

Grafológia. Professzor Rafael Scheman, Grapholog, Wien. Ez elég. Az analízis díját majd ő megmondja. Magyarul is irhat neki. Az elemzés előtt szokás a pénzt beküldeni.

75199 sz. előfizető és dr. S. B. Olasz vöröskeresztsorsjegye nem nyert, a magyar elvesztette értékét.

Nagybánya. Tessék panaszukat világosabban megírni és adatokkal és aláírással alátámasztani, mert ebben a semmitmondó, s alig érthető szövegezésben nem közölhetjük.

Régi előfizető. Tíz lej a poste-restante díja.

S. B. Nem nyert.

P. D. Nem nyert.

L. F. Nem nyert.

Dicsőszentmárton. Fontosabb kölésekre kell a hely, mint ilyen vendégül részaj publikálására.

F. D. Oklánd. Mindig készséggel állunk rendelkezésükre, hogy a székely nép javát előmozdithassuk. Örülünk, hogy Oklándon gazdasági érdekű összejöveteleket tartanak élénk részvétel és érdeklődés mellett. Bizony jó volna, ha a jó példát másutt is kö-

vetnék.

Románbretyei olvasó. Nem nyert.

L. G. Szóval Fogarason is. Elment, újra jött, maga után rendelte önként a hatodik szomszédba, ő töltötte ki az ívet s ki tudja, magyarnak írta-e be az önként magyar református családját — a népszámláló? Ez aztán az alapos és igazságos munka!

K. S., Piski. Írásából készséggel vesszük ki azt, hogy a Kásonjakabfalvi család birtokában meg van még az a gitár, — a 16 éves Jozefin gitárja, melyen Petőfi a piskii csata előtt Kásonjakabfalva várgondnok vendégszerető házában játszott és az az emlékkönyv is, melybe ugyanakkor Bem és Petőfi a három Kásonjakabfalvi lány, Jozefin, Agnes és Róza kérésére a nevéket beírták. Reflexiói, melyeket a megállapításhoz fűz, már nem alkalmasak a közlésre.

M. J.-né 2164 52101. Ez a helyes: kondoleál és konferál.

Boldogtalan. Ahhoz, hogy külföldre menjén, utlevél és vízum kell s hajóra is csak így kerülhet, de hogy ott kaphatna-e foglalkozást, ezt nehéz megmondani. Hiszen a társadalmi állásáról, képességeiről, koráról nem tudunk semmit, csak annyit ír, hogy szabadulni szeretne a férjétől, akivel rossz lábon él. Ilyenkor, ha helyzete tűrhetetlen és tarthatatlan volna, a törvényhez kell fordulni és nem az öngyilkosság gondolatához, ami csak gyöngye és gyáva lelkekben támad. Kissé különösnek tartjuk, hogy ilyen lelkiállapotban az iránt érdeklődik, nyert a Fortilor sorsjegye, mint ha ebben jobban lehetne bizni, mint abban, hogy az urával megbékül és a családi egyensúlyt sikerül helyreállítani. Ez nagyobb nyereséget volna mindennél. A sorsjegye egyébként nem nyert.

P. T. Megvárjuk mi is a döntést, s addig evidenciában tartjuk az ügyet s ha még indokolt lesz, akkor visszatérünk rá.

Pancurópa. E kérdésnek ma már egész irodalma van s az ön által propagált terv — egységes pénz, bélyeg, vámentesség — már Napoleonnak is terve volt, arra az esetre, ha Moszkvában győzött volna. S az államokon felüli államot is most javasolja a Bifur című francia folyóiratban egy pacifista politikus. Különben, hogy a háború ilyen alakulás mellett ki volna zárva, mert ha az államok minden hadiszerzőmukat megsemmisítik és valamennyi katonájukat civilre civilizálják is, megmarad az emberek ökle és foga plombálva is, és zsenialitása, hogy hirtelen új fegyvereket készítsenek.

B. M. Fortelor sorsjegyei nem nyertek.

350319. Alapelvei az emberi szolidaritás előmozdítása, a szeretet gyakorlati érvényesítése, a haladás és felvilágosodás terjesztése. — A cégjegyző szerepe a céget jegyezni vagyis aláírással a cég részére jogokat szerezni és kötelezettséget vállalni. Betegségére vonatkozó kérdésére orvosi munkatársunk fog válaszolni.

Vásárhelyi előfizető. A banknak bizonyítványa alapján az adósság és a kamat után kiszámítják, mennyi százalékos számításnak le 1931-ben. A deklarációt, mely a betáblázott adósságot feltünteti, vigye el a tárgyalásra.

4310 sz. előfizető Buziás. A polgári perrendtartás szerint polgári perben az alperes lakhelye, büntető perekben — a büntető perrendtartás szerint — a sértés helyén levő bíróság illetékes. — A szalonna idővel természetesen magától is megavasodik, de a helytelen szózat is.

Könyvszabadalom. Kéziratot, könyvet Washingtonban (U. S. A.) a Copyright Office-nél lehet biztosítani szellemi tulajlás ellen. Kézirat díja egy dollár, nyomtatott mű két dollár.

7822117 sz. előfizető. Osztrák sorsjegye nem nyert. A laibachinak 1928 január 1-én volt utolsó buzása; eredmény ismeretlen: mentősorsjegye nem nyert. Sorsjegyekről a Mercur című évkönyv ad számot (Wien, 1930 Verlag der Mercurbank, Wollzeile 1-3).

M. M. Kézdivásárhely. Nem nyert; érvényes tovább is.

L. A. Olasz vöröskeresztsorsjegye (11089-14) nem nyert.

7666 sz. előfizető. Sorsjegyei nem nyertek.

S. S. Nem nyert.

S. L. Carei. Bonyolult ügy, de tény, hogy 1914-ig el kellett volna intézni az ügyet s így, ha büntetésről nem is lehet szó, valószínűleg fizetnie kell. Azt, hogy román állampolgár, okvetlenül érvényesítse és esetleg folyamodjék a prágai román követséghez konzulátus támogatásához ez ügyben.

S. B. előfizető. A kikötés az, hogy falun a helyiségek templomtól, iskolától legalább száz lépésnyi távolságban kell lennie és egészségügyi szempontból megfelelőnek, de fogyasztási szövetkezet vagy más valaki nem gátolhatja, ha a pénzügyigazgatóság az említett kikötés teljesítése mellett az engedélyt megadta. Ilyen irányú kérvényt, — orvosi bizonyítvány, hogy a helyiség megfelelő — a pénzügyigazgatósághoz kell beadni.

21143 sz. előfizető. Bár a lemondást január elején kellett volna már bejelenteni, tessék még megpróbálni: némi jóakarattal most is elfogadják. Az italmérsi adót aligha törlik, de ha vallomást nem adott be, az engedély esatolása mellett kérje a pénzügy igazgatóságtól a kereseti adó törlését.

80.562 sz. előfizető. Tessék Miklós Velits Architect Wien I. Bartensteingasse 13-6 címre, ránk való hivatkozással írni egy lapot s ő meg fogja küldeni a kért címetek.

F. A. Torda. Érvényesíthető. — Névszerinti címek helyett elég Román Követség (konzulátus) Brüsszel. Előfizető Nagyborosnyó. Tessék a Photogen (kölajfinomító r. t. Brassó, Lensor, vagy Herczog és Adler-cég Brassó, Rezső-környé fordulni.

S. I. Lupény. Gyapjuipar r. t. Temesvár (gyapjuipar), Textil-gyár Arad (gyapot).

T. K. Pamutgyár: Aradi textil; itt gyapotot, a temesvári Gyapjuipar r. t.-nél pamutot szerezhet be.

1600. Áthelyezést kérheti. Templomtól, iskolától

100 lépés távolságra kell lennie és orvosi bizonyítvánnyal igazolandó, hogy a helyiség megfelel az egészségügyi követelményeknek.

M. M. A kérezzett ügyben tessék a Magyar Párt bukaresti irodájához (Str. Transilvaniei 6) fordulni.

Marosvásárhely. A reklámalt jutalomkönyv már régén elment; késését címhiány okozta. — A kért lapszámot, ha ráakadunk, a megjelölt címre elküldhetjük. Kár, hogy a megjelenés pontosabb idejét nem közli.

B. M. Marosvásárhely. Ha van régi engedélye, akkor azt gyakorolhatja; az engedélyt csak halál esetén vonják vissza.

K. F. Olasz vöröskeresztsorsjegye (9647) nem nyert. — A másik ügyben, sajnálatunkra, nem vállaltunk bírói szerepet, mivel erősen jogi vonatkozások vannak benne, melyekhez ügyvédre van szükség. Különben, úgy látjuk, hibát követett el, mikor a szerződést nem respektálta. A többi baj is ennek a következménye.

K. B. Még nem lehet tudni pontosan, de legfeljebb tizenöt százalékos redukcio várható. Az egyház kapja és adja ki az érdekelte lelkeseknek.

021330 sz. előfizető. A bornál nincs adómentesség, csak a pálinkánál, a nagykorú férficsaládtagoknak 60 literig, a bor adója 1930-tól 100 literenként 125 lej.

Sz. I. Rendes tarifa van, de az összeg függ a helyiségtől, a helyiségtől, a cégtábla szerényebb vagy hivalkodóbb jellegétől. A koci miatt valószínűleg utadóval terhelték meg; másképp érthetetlen a megadóztatása. Tessék felebbezni, ha már el nem készt vele.

G. K. A másvallású feleség után önnök semmiesetre sem kell épp annyi egyházi adót fizetnie a másik egyháznál, mint amennyit ön a saját egyházánál fizet, kivált ha a hitves nem önálló kereső, s vagyon-talan, mint az önök esetében.

Egy nyugdíjas. A nyugdíjkönyvecske ára 10 lej; aki ennél többet követel — 30-50 lejt is — az már visszaél a helyzettel.

Vendégfő. A törvény azt mondja: vasár- és ünneppal déli 12 óra előtt nem szabad nyitni, de hogy meddig maradhat nyitva 12-től, azt nem mondja. úgy hogy helyenként más és más az esti záróra. A törvény 205 §-a értelmeben községi bizonyítvány alapján kérheti a pénzügyminiszteriumtól a záróra meghosszabbítását vasárnapi és — az étkezési időre — a ezt aligha tagadják meg. A zárórát azonban, ha nincs engedély a meghosszabbításra, be kell tartani.

Öregszik a Niagara

Jönnek a hírek Amerikából, hogy a Niagara megunta az örökös zuhanást és kényelmesebb elhelyezkedést keres. Új ágyat és magának a sziklaparton, tizezertonnás követek lödt tovább, minden jel arra vall, hogy nem akar tovább esni, hanem szeretne átalakulni normális folyóvá. Ha így megy tovább, akkor rövidesen lépcsőn jön le az az irítozatos víztömeg, amely eddigi zuhanásával igen sok amerikai iparilepet látott el villamos-energiával és rendkívül hasznosnak bizonyult idegenforgalmi szempontból is.

Az amerikaiak természetesen kissé megriadtak és már most küldöztetik a bizottságokat a Niagarahoz, hogy megállapítsák, mi a baj tulajdonképpeni oka és mivel lehetne segíteni a Niagara ellustulásán. Fantasztikus összegekről beszélnek, amelyeket pillanatszerű gondolkodás nélkül, könnyed mozdulattal dobna oda a Niagara felírásítására, mert az amerikai önérték nem tűrheti, hogy ilyen derék és hasznos alkalmatosság máról-holnapra egyoldalúan felbontsa a szerződést és fűtőljön eddigi gazdáira. Majd ő megmutatják, hogy a Niagara továbbra is engedelmes alkalmazott lesz a kezükben és ezentul nem dobálódzik a tiztonnás kavicsdarabokkal.

Talán új sziklafalat építenek és a végén még magasabbról kell majd esnie a víztömegnek. Bebiztosítják, vállalatok alakulnak, üzleteket kötnék arra, hogy zentul zavartalanul dolgozik a Niagara.

Öszintén bevallom, hogy ebben a konfliktusban a Niagara drukkolok. Szereimém titokban megszorítani a kezét és a fülébe sugni: ne hagyj magad. Tedd azt, amit akarsz, végre is büszke és döllyős teremtesse lehetsz az Istennek és semmiesetre sem jogos, hogy ezek az amerikaiak most többet akarjanak kicsikarni belőled, mint amennyit önként, jószándóbból adtál. Fáradt vagy, öregszel, pihenésre vágyol. Jogod van hozzá, Nem akarsz mesterséges beavatkozással megijodni, mint az elaggott amerikai bankárok, Voronoff mester és a többi világesaló paciensei.

A Niagara nem bírja az amerikai iramot, kifutadt, pihenni akar. Talán haragszik, talán utálja azokat, akik eladták természeti szépségét, üzletet csináltak roppant erejéből, aprópénzre váltották a felbecsülhetetlen kincset. Az ilyen érzés, itt Európában nagy megértésre talál, különösen az olyan léha emberek-nél, akik a természet szépségét, érintetlenségét mindig többre értékelték, mint a gyárkérményt, vagy a legkitűnőbb üzleti ötletet.

b. l.

~~~~~

— Ha zavartalanul és rendszeresen, mindennap el akarja olvasni Mikes Imre nagyszabású regényének, az „Arzen”-nek naponkénti folytatásait, rendelje meg azonnal előfizetésben a Brassói Lapokat. Az első közlemény f. hó 9-én jelenik meg; ha megrendelését azonnal feladja, már ezzel a számmal beindítjuk a lapot.

HIREK

Kozarek, mielőtt akaszt,
Sok bűnöst mosolyra fakaszt
Működni kezd benne a bor,
S jön az „akasztófahumor”!

Arról szól a fajszi sláger,
Hogy álmában beszél Jäger.
E rossz szokás soknak veszte,
Az urát is megmérgezte.

A magyar vígok e hóban
Égtek kissé Milánóban.
Valakit nyertesnek hívták,
Nem lehet könnyen kivonni!

Costachescu, zsuron — ha kell —
A liceumról énekel
Kuplét... ismerjük a zenét:
Hét, hét, minden darab hét.
Inconnue.

— A temesvári kereskedők és iparosok február 11-én tiltakozó felvonulást rendeznek az adóterror ellen. Temesvári tudósítónk jelenti: A temesvári pénzügyigazgatóságon február 15-én kezdődik meg az adóketőbizottságok munkája. A temesvári kereskedők és iparosok elhatározták, hogy az adóterror tulkapásai ellen idejében tiltakozni fognak s ezért elhatározták, hogy február 12-én tüntető felvonulást rendeznek a tartományi főnökség palotájára elé. Endre Károlynak, a Kereskedők Egyesületének titkáranak vezetésével küldöttség jelent meg Bocu Szevér dr. tartományi főnök előtt s kérte, hogy a felvonulást engedélyezze. — Bocu tartományi főnök a temesvári kereskedők és iparosok tiltakozó felvonulását engedélyezte, azonban nem a kért dátumra, hanem február 11-re. A felvonulást délután 1 órakor tartják meg s azon Temesvár egész kereskedő és iparostársadalma felvonul.

— Meghalt a hindu nacionalisták egyik vezére. Bombayból jelentik: Pandit Nechm, a hindu nacionalisták egyik vezére meghalt. A nemzeti ellenállás azonban, az eddigi arányokban folyik és Ghandi is — társaival együtt — megkezdte a sópárlást.

— Hétszázkilencvennyolc halottja van eddig Angliában az influenza járványnak. Londonból jelentik: Az influenza megbetegedések száma egész Anglia területén napról-napra emelkedik. A mostani járványnak eddig hétszázkilencvennyolc halottja van, vagyis háromszor annyi, mint a tavalyinak.

— A bukaresti magyar színház megmentéséért. Amint munkatársunk jelenti, a bukaresti magyar színházról egyesület szombaton, február hó 7-én délután 6 órakor a Magyar Párt központi helyiségében (Str. Transilvania 6.) ülést tart, amelynek napirendjén a Magyar Színház megmentésének az ügye szerepel.

— Elfogták a tatrang rablógyilkosság tetteseit. Beszámoltunk már arról a megrendítő bünygyi tragédiáról, amelynek szombaton éjféltkor Hosszúfalú és Tatrang között Vlad Nicolae, hosszufalusi legény esett áldozatul. Az ismeretlen gyilkos kézrekerítése, aki áldozatát fejbőlötötte, azután levetkőztetve ott hagyta az utszélen, Dimitriu esendörkapitány vezetésével indult meg a nyomozás. A vizsgálat során felmerült gyanúkok alapján Mino Stefan 20 éves legényt letartóztatták. A bűntettelt előlelt legény hosszafalusi vállalat után boismerte a gyilkosságot és megnevezte bűntársait is Bartolomeu Emil Karol és Szabó György hosszufalusi legények személyében. Az ügyesség mind a három legényt letartóztatták.

Az erdélyi irás legnagyobb diadalai

olcsó propaganda kiadásban:

MARKOVITS RODION:

Szibériai Garnizon, 2 kötet 85— lej

MAKKAI SÁNDOR:

Ördögsekér, 2 kötet 85— lej.

Vidékre, az összeg előzetes beküldése ellenében, portómentesen szállít. Mindkét mű megrendelése esetén utánvétet is portómentesen szállítjuk.

Brassói Lapok Könyvosztálya.

A tartományi igazgatóság megtiltotta a kisebbségi nyelvek használatát a közigazgatásban

Brassó, február hó 6.

A kolozsvári tartományi igazgatóság valamennyi közigazgatási hatósághoz rendeletet intézett, melyben megállapítja, hogy a magyar nyelv használata a községi és megyei tanácsok határozataiban és a gyűlések jegyzőkönyvében tilos és csak az államnyelv használatát enged meg, s általában minden idegen nyelv használatát érvénytelennek nyilvánítja.

Diplomáciai uton interveniáltak a külföldi hitelezők a halálraitelt középalmok érdekében

Ujabb részletek a Madgearu-féle gabonajavaslatból

Bukarest, február 6.

Szerdán terjesztették be Madgearu miniszter a parlamentbe a mezőgazdasági termékek értékesítéséről szóló törvényjavaslatot a már nagy vonásokban ismertetett módosult formában. A miniszter kérni fogja a kamarától a sürgősség kimondását, ami azt jelenti, hogy megszavazás után a javaslat 15 napon belül törvényerőre emelkedik. Lényegében az új tervezet nem sokban különbözik az eredetitől, a melyet a berlini Kampffmayer-cég botrányos szerepe miatt volt kénytelen Madgearu visszavonni.

Legsúlyosabb rendelkezése a javaslatnak az, amely megtiltja a vegyesmalmoknak a tengeri őrlését, amely üzletág ezeknek az üzemeknek fő jövedelmi forrása.

A javaslat csak a paraszthalmoknak engedi meg a tengeri őrlését. Tekintettel arra, hogy az ország területén többszáz középalmom alakult főként külföldi malomépítő vállalatok áruhitelével, ez a rendelkezés súlyosan érinti az érdekelt külföldi cégeket is. Szakvélemény szerint a svájci és németországi malomépítő cégeknek közel félmilliárd lej követelésük van ezekkel a malmokkal szemben és ha a javaslat ebben a formában törvényerőre emelkedik,

ez az összeg elveszne, mert a tengeri őrlés tilalma a vegyesmalmok halálát jelenti. A külföldi cégek diplomáciai uton interveniáltak adósaik érdekében, de hír szerint a közbenjárás nem vezetett eredményre, ami aligha fogja az ország hitelét növelni a külföld előtt.

A gabona összevásárlására a javaslat 165 központot létesít az országban. Ezek a központok csak a belföldi szükséglet összevásárlására kapnak felhatalmazást.

A belföldi fogyasztás céljaira szolgáló mennyiség az egész termés háromötödét teszi ki, míg a fennmaradó mennyiség szabadforgalom tárgyát képezi, illetve a megszervezett gabonakereskedelemtől közvetítéssel kerül elszállításra. A belföldi buza és rozs ára magasabb lesz, mert drágítani fogja a boletta és így a gazdák kétféle áron fognak eladni. Azt, hogy a belföldi gabonát arányosan vásárolják meg a termelőktől, ugyancsak szabályozza a javaslat amikor

községenként háromtagu mezőgazdatisács létesítéséről intézkedik

és ez a tanács fog határozni afelett, hogy az egyes termelőktől mennyi gabonát vegyenek meg a központok.

— Tengeraltjárón az északi sarkra. New-yorkból jelentik: Wilkins kapitány, aki tengeraltjárón az északi sarkra készül, szorgalmasan végzi az előkészületeket. Tegnap a tengeraltjárót kísérő repülőgépet próbálták ki, de a gép lezuhant és két utasa súlyosan megsebesült.

— Női birkozók versenye a világbajnokságért. Budapestről jelentik: Szombaton este fél tizenegy órakor kezdtek meg az Erzsébetkörúton levő Papagáj mulató helyiségében 14 nemzet képviselőinek a részvételével az első női birkozóversenyt a női világbajnokságért.

— A grivitei véres csütörtök miatt újraszervezik a bukaresti rendőrséget. Bukarestből jelentik: Ma befejeződött az a közigazgatási vizsgálat, amelyet a kormány a január 29-iki halálos végű vasúti munkástüntetéssel kapcsolatban elrendelt. A vizsgálat eredményéről a kormány hivatalos kommunikét fog kiadni és reméli, hogy ez annyira ki fogja elégíteni a parlamentet, hogy eláll a parlamenti vizsgálóbizottság kiküldetésének követelésétől. A vizsgálat folyamán egyebeként a belügyminisztérium elhatározta, hogy átszervezi a bukaresti rendőrséget. A fővárosi rendőrség kebelében külön, ugynevezett brigádok szerveznek, amelyet gummibotokkal látnak el és kizárólag a tüntetések megakadályozására használnak fel. Egyebként négy inspektort a bukaresti rendőrprefekturáról elhelyeznek. Az adminisztratív vizsgálatot párhuzamosan Papadopol vizsgálóbíró is folytatja a bírósági eljárást.

★ Elveszett a Brassói Lapoktól a Kereszt-utcaig egy női karkötő óra. Becsületese megtaláló, vagy eredményes nyomravezető 200 lej jutalomban részesül a brassói kiadóhivatalban.

— Elhízott egyéneknek a természetes „Ferenc József” keserűvízkúra hatalmasan előmozdítja a bélműködést, a testet könnyedé teszi s tiszta fejet és nyugodt alvást teremt. Az orvosi szakirodalom kimutatja, hogy a Ferenc József víz a máj és a vésbél felé irányuló vértóvulásoknál, valamint aranyérvél és prostatahajoknál is áldásos hatást fejt ki. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogeriákban és fűszerüzletekben kapható.

— Emil Ludwig nem utazhat be Ausztriába. Bécsből jelentik: Az osztrák hatóságok megtagadták a beutazási engedélyt Emil Ludwig világhírű német írótól, aki előadást akart tartani Bécsben és néhány más osztrák városban. Az engedély megtagadását közbiztonsági okokkal indokolták.

— Szabadlára helyezték az építési panama vádlottjait. Budapestről jelentik: A Tábla vádtanácsa, tegnap délután szabadlára helyezte Vay Kázmért, Halasy Gézát és Klauschek Rezsőt, akik az ismeretes belügyminisztériumi építkezési panama miatt voltak vizsgálati fogságban. A szabadlára helyezett-tek estére már el is hagyták a börtönt.

— Az újzealandi földrengés. Londonból jelentik: Napierből érkezett újabb jelentések szerint a katasztrófa mégsem volt olyan nagyméretű, mint aminőnek az első hírek jelentették. A halottak száma nem több száznál. Ellenben a földrengés vidékén annál nagyobb az inség, s attól is félni kell, hogy a pestis és más járvány terjednek el a szigeten.

★ Gondoljon arra, hogy az influenza és sok más baj, először csak egyszerű hűlés formájában mutatkozik. Ezért okvetlenül szükséges, hogy a hűléseket, bármilyen veszélytelennek is lássanak, ne hagyjuk figyelmen kívül. Amint az első jelek mutatkoznak, 1—2 aszpirin tablettát kell vennünk és ezt minden 3—4 óránként meg kell ismételtnünk. A hatás rövidesen mutatkozni fog. Az aszpirin tabletták, — amire külön fel akarjuk hívni a közönség figyelmét, — a „Bayer”-féle eredeti csomagolásban, a zöld (fehér) piros szalaggal és Bayer-keresztrel, minden gyógyszerárban kaphatók.

— Szent Antal-estély. A brassói római katolikus Négyesület folyó hó 8-án, vasárnap délután 6 órai kezdettel a gimnázium tornatermében Szent Antal-estélyt rendez szegényei javára. Műsor: 1. Kuruc egyveleg. Zongorán játsza: Lukász Irénke. 2. Előadást tart: Szemlér Ferenc főgimnáziumi igazgató. 3. Balázs dalokat énekel: Einzig Jenőné, zongorán kíséri: Lukász Irénke. 4. Magánjelent. Előadja: Nemes Nagy Zsuzsika. 5. Kuruc dalokat tárogatón játszik: Sánta Ferenc tárogató művész. — Háziaszonyok: dr. Thieser Rezsőné és dr. Elekesné báró Apot Irén. — A szegények nevében szeretettel meghív minden nemes lelket az előadásra.

Használt

Forgódramu generátor.

előrendű gyártmány, 150 kva, 320 volt, 42 periódus, 420 fordulát/mellett, szíjtárcsával, gerjesztőgéppel, feszítőszínnel és alapszavárokkal, teljesen jó állapotban. Romániában raktárról először eladó. Felvilágosítást nyújt: Roman Gazdasági Gépkereskedelmi R.-T. Kolozsvár, Calea Regele Ferdinand 63.

Sze. Hó. 11464

Háromévi és nyolchónapi börtönre ítélték az aranycsináló Tausendet. Münchenből jelentik: A bíróság tegnap délután hirdette ki ítéletét a Tausend-ügyben. A szakértői vélemények alapján, amelyek Tasend alchimiaját szédelgésnek és szemfényvesztésnek bélyegezték, a bíróság három évi és nyolc hónapi börtönre ítélte Tausendet. A büntetésbe beleszámítanak egyévi és nyolchónapi vizsgálati fogaszt.

Közös sirba temették a napiersi földrendés százötven áldozatát. Londonból jelentik: Az újzealandi földrendés színhelyén, Napiersben és Hastingsban, eddig több, mint kétszáz holttestet húztak ki a romok alól, amelyek közül százötvenet közös sirba temettek el. Palmerstonba négy, sebesültekkel zsúfolt vonat futott be. A Napiersből kivezető utakon a lakosság még most is hanyat-homlok menekül. A járművek ezrei torlódtak itt össze. A környék hasonlít a háború alatti francia és belga környékek környékéhez. A Napiersben maradt lakosságot az éhínség veszélye fenyegeti. Felemlítésre méltó White dr. közséi orvos neve, aki a sebesülteken hősiesség magatartással a legsúlyosabb műtéteket végezte el, noha tudta, hogy a halottak között van egyetlen gyermeke is. Napiers üzleti negyedében a kár harmadfélmillió font.

Diákbál. A bukaresti Koós Ferenc-kör a diákszegélyalap javára február hó 14-én, szombaton este fél tíz órakor a Liedertafel termeiben (Str. Academiei 20.) diákbált rendez.

Kedden hirdetik ki az Erdélyi-perben a Kuria ítéletét. Budapestről jelentik: A millstatii gyilkosság ügyében a Kuria kedden hirdeti ki az ítéletet. Tegnap a vád. és védbeszéd hangzottak el. Erdélyi Béla még mindig ártatlanságát hangoztatja.

A brassói rendőrség hírei. Az elmúlt éjszaka folyamán kigyulladt Zernesten Moraier Nicolae csüre. Mire kivonultak a tüzoltók, a csür a benne felhalmozott gabonával együtt leégett. A kár meghaladja a 200 ezer lejt. — Az ügyészség letartóztatta Schwarz Mici hajadont, aki még a elmúlt év december 3-án megfojtotta újszülött gyermekét. Az újszülött csecsemő holttestét megtalálták egy kosárban, amit a kegyetlen anya a testvérehez küldött megörzés végett.

Egészségét ne tegye kockára! Ne kísérletezzék különböző tápszerekkel, egészségének rovására, hanem használjon reggelire, uzsonnára Ovomaltine-t.

A B. M. T. E. sportklub összes játékosai felkérnek, hogy vasárnap, folyó hó 8-án délelőtt fél 11 órakor okvetlenül jelenjenek meg a Malom-utca 7-b. szám alatti Munkásotthonban. A vezetőség.

Gyilkosság a gazdaságban. Budapestről jelentik: Kettős gyilkosság tartja izgalomban Csatajai község lakosságát, ahol házában meggyilkolva találták Ringeisz Andrást negyvenéves gazdálkodó nőt, valamint cselédjét, Sterk Máriát. A csendőrségi nyomozás során a gyanu Heinrich István huszonhatéves gazdalegényre terelődött, aki az asszony birtokának egy részét bérelte. Heinrich, amikor meghallotta, hogy a gyanu ráterelődött, beugrott egy kútból, amelyből holtan húzták ki. A vizsgálat most azon fáradozik, hogy megállapítsa, milyen viszony fűzte Heinrich a meggyilkolt Ringeisz Andráshoz.

Magyar területen lezuhant egy repülőgép. Gyomáról jelentik: A város közelében, egy tanyaváron, lezuhant egy lengyel repülőgép, amely Varsóból startolt és, Athénon keresztül, Afrikába volt utban. A pilóták a nagy ködben eltévedtek és véletlenül mult, hogy nem mentek neki Gyoma közelében egy gazdasági épületnek. A kényszerleszállást végzett gép valósággal belefuródott a tanyai sárba, úgy, hogy még igavonókkal sem lehetett kihúzni. Remélik, hogy éjszakára fagy áll be és akkor tovább startolhatnak.

Golyóálló léghajót épít Amerika. Londonból jelentik: Newyorkból érkezett hírek szerint egy újfajta amerikai léghajótípus van készülőben, amelynek előállítására négy és fél millió dollárba fog kerülni. Az új léghajó burkolata a legszilárdabb fémfölből készül és így ágyugolyók számára is áthatolhatatlan. A bal-lont héliumgázzal töltik, amelyet különböző rekeszekben helyeznek el, úgy, hogy ha az egyik rekeszben a gáz felrobban, a többi rekeszekben a gáz még tovább is a levegőben tarthassa a léghajót. Repülőgépek le és felszállhatnak a léghajón, amelynek erre a célra külön uszó kikötője lesz. A legénységet negyven főre tervezik. Az új óriásléghajó sebessége száz mértföld lesz óránként és huszonkét napig maradhat egyfolytában a levegőben.

Uj magyar jogvédő iroda létesült Bukarestben a legkiválóbb ügyvédek vezése mellett. Vállalja bármily jogi, közigazgatási, vagy magánjellegű ügy elintézését. Ingyenes jogi tanáccsal szolgál úgy szóban, mint válaszbélyeg ellenében írásban. Hiteles fordításokat vállal. Címe: „Forum“ Str. Brâncoveanu 10.

A brassói református Leányszövetség február 8-iki vallásos estélyének műsora: Kezdőének. Pohász, tartsa: Kolombán Géza s. lelkész. Szaval: Lőrincz Erzsébet. Enekel: A Brassói Magyar Dalárda. Előadást tart a külmisziórol: Szentes György s. lelkész. Hegedül: Gráf J. ur, orgonán kíséri Klees Gabriella urnő. Szaval: Kovács Ágnes. Enekel: Kiss János ur. Záróének.

Diákverekedés a bécsi egyetemen. Bécsből jelentik: Az itteni tudományos egyetemen tegnap zavargások törtek ki a nemzeti szocialista és a szociáldemokrata érzelmi diákok között. A verekedés során megsebesítettek egy Lamiral nevű francia újságíró, akit sorsa egészen véletlenül sodort a kilengések idejében az egyetem tájkára. A rendőrség öt diákokot őrizetbe vett.

A bíró elítéli a „vádlottat“

A csendőr kinyomozza a „tettet“

A hóhér kivégzi a „bűnöst“

De az író hivatása felemelni és megmeníteni az embert!

Ezért írta MIKES IMRE az utolsó évek leg-szomorubb tömegtragédiája: a tiszazugi mérgezésnek nyomán, „ARZEN“ című nagyszabású társadalmi regényét. Folytatásokban közli na-

ponként egy-egy teljes oldalon, február 9-től a nagyformátumu, megnagyobbodott terjedelmű Brassói Lapok.

Öreg ember nem vén ember

Egy 63 éves fuvaros szerelmi tragédiája

Agyonlőtte vetélytársát és súlyosan megsebesítette szerelmét

Fogadd be a tótót, kiver a házból

Budapest, február hó 6

Véres szerelmi dráma játszódott le tegnap délután két órakor Budapesten, az Orczi-ut 17. számú házában. Vancsek Gyula 63 éves fuvaros agyonlőtte Muzsonovics Sándor piaci árust, ezenkívül súlyosan megsebesítette Gábor Boriska 25 éves házvezetőnőt, majd öngyilkos lett.

Vancsek évekkel ezelőtt elvált régebbi feleségétől és összeköltözött Gábor Boriskával, a kivel elég jól élt. Nemrégén albrélként a lakásába fogadta Muzsonovicsot, ennek feleségével együtt. Az együttlét rövidesen arra vezetett, hogy Muzsonovics és a 25 éves Gábor Boriska szerelmek lettek egymásba. Már hetekkel ezelőtt megszöktek a közös lakásról, de később, miután nem volt pénzük arra, hogy külön lakjanak, visszatértek Vancsekhez.

Vancsek látszólag kibékült a helyzettel, tekintve, hogy a szerelmek azt mondták neki, hogy már kiábrándultak egymásból. A mult héttől kezdve azonban Muzsonovics és Gábor Boriska ismét gyakran voltak együtt, sőt legutóbb Muzsonovics el is zavarta feleségét a háztól, nyilván azért, hogy annál szabadban élhesse világát a fiatal és rendkívül csinos Gábor Boriskával.

A 63 éves Vancsek fuvaros most már végé-

Mielőtt hazulról elmegy, tegyen szájába egy Anacot pasztillát, hogy az időjárás kellemetlenségeitől mentesüljön. Egy fiola ára 37 lejt.

Mihől él meg a jövő generáció? Érdekes kimutatást állított össze egy német lap arról, hogy milyen mértékben növekszik a szellemi proletariátus a tudományos pályára való tödulás folytán.

A kimutatás szerint Németországban összesen 47.705 orvos praktizál, akiknek nagyrésze leg-súlyosabb küzdelmet folytat a létért. Ennek dacára a német egyetemen 18.088 orvostanhallgató van beiratkozva, akik egy-öt éven belül orvosok lesznek s konkurenciát teremtenek az ugys nyomorral küzdő orvosoknak. Az egész német birodalomban 19.048 fogorvos működik, akiknek a kenyérére 5417 fogorvoshallgató pályázik. Nem igen fenyegető a szellemi proletariátus a gyógyszerészeti pályán, mert a 11.164 gyógyszerész utánpótlására 1162 gyógyszerésztanhallgató tanul. — Állatorvosjelölt sincs olyan sok Németországban. Mindössze 1249 állatorvosanhallgató van, holott a működő állatorvosok száma 7608. Ugyvéd és jogi képesítésű hivatalnok Németországban 60.908 van. Joghallgatónak pedig 22.060-an vannak beiratkozva. A legnagyobb elhelyezkedési nehézség a tanári és tanítói pályán lesz Németországban, mert 45.099 tanterő működik a felsőbb iskolák-nál. 32.453 bölcsészettanhallgató és hallgató tanu-l, hogy ezek helyeire elhelyezést találjon. Hasonló az arányszám Európa többi államában is és így nagyon is aktuális a kérdés, hogy mire neveljük gyermekeinket, hol s milyen pályán talál majd elhelyezkedést a jövő generáció?

Vásárhelyen is megmozdulnak a lakók. Tudósítónk jelenti: Közöltük annak idején, hogy a vásárhelyi kereskedők, — elsőnek az országban, — léptek fel az elviselhetetlen boltbérrel szemben. Előbb körlevelekben szólították fel a tulajdonosokat, hogy az elviselhetetlen helyzetre való tekintettel, redukálják a házbéreket, később küldöttségek jelentek meg a nyakasabb tulajdonosok előtt, — akiket jobb belátásra akartak bírni. Most az iparosok és bérlők részéről indult meg erőyes akció, hogy a lakberek színvonalát minden eszközzel redukálják. A Lakók Szövetsége sürgős lépéseket tett azirányban, hogy gyűlést hívjanak össze, amelyen állást foglalnak majd a lakbér-uzsorával szemben. A nagygyűlés lefolyása elé élénk érdeklődéssel tekint Vásárhely lakossága.

vényesen elhatározta, hogy leszámol egy Muzsonovicsal, mint Gábor Boriskával. Tegnap délelőtt korán hazajött a fuvaros-piacról és első dolga az volt, hogy forralt bort kért Boriskától. Kiitta az egész félliteres üveget, a miben a leány a bort az asztalra tette, majd lefeküdt aludni és csak délben ébredt fel. Kínézett a konyhába, ahol megint együtt találta Boriskát és Muzsonovicsot. Boriska főzött, Muzsonovics pedig újságot olvasott. Vancsek ekkor anélkül, hogy egy szót is szólt volna hátsó zsebéből revolvért rántott elő és egy-másután négy lövést adott le, ezek közül három golyó Muzsonovicsot találta, aki nyom-ban meghalt, a negyedik golyó pedig Boriska tétébe furódott, aki súlyosan sérülten, eszméletét veszítve esett össze.

Véres tettének végrehajtása után Vancseknek még volt annyi lelkiereje, hogy kimenjen az udvarra és megvárja, amíg a szomszédok a lövésekre elősiettek. Ekkor elmosolyogva, a legnagyobb nyugalommal felemelte a revolvért és fejének irányozta. Még egy lövés hangzott el és Vancsek is holtan rogyott össze.

A megrázó szerelmi tragédia egyetlen életbenmaradtját, Gábor Boriskát, a Rókus-kórházba szállították, de nem lehetett még ki-hallgatni.

A régi előfizetési áron

február 9-től kezdve terjedelemben a mástélszeresét, tartalomban és nívóban a sokszorosát kapja az eddiginek, ha most előfizet a Brassói Lapokra.

(Vágja ki és küldje be azonnal az alábbi szelvény!)

ÉN IS

olvasni akarom mindennap MIKES IMRE: ARZEN című regényét, miértis kérem alábbi címre b. lapjukat folyó hó 9-én, tehát az első regényközleménytől kezdve megindítani. Az előfizetési díjat február 15-től számított _____ óra egyidejűleg, postautalványon beküldtem. Név és pontos cím: _____

(Olvasható írást kérünk!)

KÖZGAZDASÁGI LAPOK

Két új kartellalakulás

Még meg sem alakult a selyemgyári kartell, máris vámemelést kér

A zománcdénykartelt az árak leszállításával kezdte meg működését

Brassó, február 6.

A romániai kartellfronton ismét érdekes események vannak folyamatban. Újabb két-két kartellel lettünk gazdagabbak. Az egyik kartell még nincs ugyan tető alatt, de ismerve a hírhedt Banca de Control által diktált kartellizálási processzust, biztosra vehető, hogy az érdekelt gyárak kénytelenek lesznek belemenni az előjük terjesztett feltételekbe. A belföldi műselyemgyárakról van szó, amelyek között éles árvérseny folyik már hosszabb idő óta. Nem kutatjuk, hogy az árharcot ki indította meg, de

annyi bizonyos, hogy nem a fogyasztók kedvéért szállították le eredetileg az árakat,

amelyek végül a termelési költségek alá estek vissza, mert ennek a gyilkos harcnak a költségeit ugyanis a közönséggel fogja majd megfizetni a Banca de Control.

Azt, hogy mennyire nem altruista motivumok húzódnak meg az árvérseny mögött, mi sem bizonyítja jobban annál a hírnél, hogy amint meglesz a kartell, a gyárak, helyesebben a Banca de Control kéri fogja a külföldi készáruk importvámjának további

felemelését. Sőt, még nincs is meg a kartell, de az éreketvonatkozó akciót már is megindították.

A kartell ügyében e hó közepén lesz az első hivatalos értekezlet Bukarestben, amelyre meghívták az összes műselyemgyárak képviselőit.

Az értekezleten tárgyalásra kerül a termelési kapacitás leszállítása is.

A kezdeményezők elképzelései szerint az alakulandó kartell 14 selyemgyárat és 4 festő-dét fog magában foglalni, a Banca de Control mindent elnyelő égisze alatt.

A második kartell már tető alatt van és azt a Romániában működő két zománcdénygyár alakította. A gyártás és eladás racionalizálása címen megalakított kartell „Email Union Rt.” cég alatt Medgyesen már meg is kezdte a működését. Es ami a legcsodálatosabb,

ez az első romániai kartell, amely azzal kezdte meg tevékenységét, hogy leszállította az árakat.

Igaz, hogy a védővámok szárnyai alatt ezek az árak idővel jómagásra szöktek, de mégis szokatlan jelenlét nálunk, hogy egy újdonsült kartell árleszállítással induljon meg.

Valami készül az erdősegek körül is

Be akarják tiltani a községi legelők céljaira való erdő kisajátításokat

A kisebb erdősegeknek nagyobb komplexumokba való tömörítését javasolja a legfőbb erdészeti tanács

Bukarest, február 6.

A nagy szindikalizálási lázban egyre újabb és fantasztikusabb tervek kerülnek felszínre hivatalos körökben. Csak az elmúlt héten történt, hogy a keményfatermelőknek, akik a fűrészáruk és a talpfakivitel kincstári illetékeinek eltörlését kérelmezték, azt a választ adta Manoilescu miniszter, hogy a termelők csinálják meg előbb a szindikátusokat, mert csak akkor lehet szó az ekszporkönyvitések megadásáról. Ebbe a koncesszióba szervesen bekapcsolódik az a határozat, amelyet elvben már el is fogadott a napokban a legfelsőbb erdészeti tanács.

A legfőbb erdészeti tanács sorozatos üléseken tárgyalta az ország erdőgazdaságának problémáit és ezekkel kapcsolatban egész sor nagyfontosságú határozatot hozott. Az egyik tanácstag indítványára a tanács kimondotta, hogy az állam magasabb érdekeinek szemelől

tartásával szükséges, hogy a lakosság szükségleteinek fedezése céljából általában fenntartsák az erdőkitermelést, de a racionalis erdőkitermelés szempontjából feltétlenül kívánatos, hogy a kormány megakadályozza az egyes erdősegek szétforgácsolódását, amivel párhuzamosan szükség van a kisebb erdőkomplexumoknak nagyobb egységekbe való tömörítésére, aminek érdekében a tanács javasolja fogja a vonatkozó törvények megfelelő módosítását.

A továbbiakban a legfőbb erdészeti tanács kimondotta, hogy követelni fogja az erdők községi legelők céljára történő kisajátításainak azonnali beszüntetését és a hegyoldalakon levő legelők befásítását. Azt kívánja a tanács, hogy minden erdő kisajátítás előtt kérjék ki a legfelsőbb erdészeti tanács műszaki bizottságának véleményét. Általában községi célokra csak olyan erdőket lehessen kisajátítani, amelyek közlekedési akadályt képeznek.

A szeszmonopolium rossz üzlet — a cukormonopolium jó üzlet

Kitűnő külföldi ajánlatot kapott a kormány a cukormonopolium koncessziójáért,

de a szeszmonopolium üzletét elkracholta a kormány

Bukarest, február 6.

A két legaktuálisabb monopoliumterv a szesz és a cukormonopolium. A szeszmonopolium koncessziójának elnyerésére a kormány úgy belföldi, mint külföldi ajánlatokat kapott. A belföldi ajánlatok egyike a szeszszindikátus terjesztése elő, amely évi 10 millió lejt hajlandó fizetni az állam szeszadóbeteleinek megváltása címén. Ha ezt az ajánlatot elvonnák, akkor

a kormány ugyiszólván érvényesítené a fellebbezést, egyben kiszolgáltatná az illegálisan dolgozó csoportnak azokat a szeszgyárakat, akik eddig minden közönséget megtagadtak illegális kollégáikkal.

Arsadalmi szempontból ez a megoldás a legsúlyosabb következményeket vonhatná maga után. Eppen azért remélhető, hogy minden erőfeszítés ellenére, a szeszszindikátusi érdekelték kifejtene, a kormány fogja utasítani ezt az ajánlatot.

A külföldről érkezett ajánlatok szakkörök szerint nem vehetők komolyan. Jellemző a kormány ügyetlenségére, hogy mindig elkészen fog a problémák megoldásához és akkor is a legkevésbé alkalmasakat választja erre. Megbízható értesüléseink sze-

a kormány megbízottja valósággal végigháztalta Európa fővárosait, hogy vevőt találjon a szeszmonopoliumra

és még se sikerült. A közvetítő Berlinben és Budapestben is felkínálta a szeszmonopoliumot, de sehol sem talált finanszírozóra. Az eredménytelenség láttára a kormánypártban mozgalom indult meg, amely a gyáriparosok álláspontjára helyezkedve ellene van a szeszmonopoliumnak, amely sehol sem hozta meg a hozzáfűzött reményeket és ehelyett új szeszrezsimebevezetését sürgeti, amely nem a hivatalosan kimutatott termelés, hanem

az egyes gyárak kapacitása szerint állapítaná meg a szeszadót.

A másik aktuális monopoliumterv a cukoré, amely iránt a romániai cukoriparban eddig is érdekelt külföldi pénzcsoporthoz mutat erős érdeklődést. Ez a csoport félhivatalosan tudomására hozta a kormánynak, hogy

a cukormonopolium átvétele, megszervezése és adminisztrálása ellenében remélt 10 évi jövedelemre hajlandó lenne előlegképen egy 5 milliárdos kölcsönt folyósítani az államnak.

Az illető érdekeltség megbízottai már hosszabb idő

óta a fővárosban tartózkodnak, ahol informáltatták magukat Románia cukorfogyasztásáról és a piaci helyekről és ezeknek az információknak az alapján készülnék konkrét ajánlatuk megtételére. A külföldiek hajlandók a monopolium ellenében azt az összeget garantálni, amelyet a utolsó három évi állami bevételek közeparányosa mutat, azonkívül adják az ötmilliárdos kölcsönt 10 esztendőre.

Az első öt évben a kincstár sem kamatokat nem fizetne, sem törlesztéseket nem lenne köteles eszközölni,

a második öt évben pedig öt részletben fizetné vissza a kölcsönösszeget, amelyet éppen a cukormonopoliummal garantálna az állam.

Mégis csak jó üzlet lehet romániai cukrot gyártani.

Az aradi Tritthaller-cég bukása

(Amikor egy vállalat közmunkákat vállalt)

Arad, február hó 6.

Arad egyik legnagyobb építkezési vállalata, a Tritthaller és Társa cég, 15 esztendei aktivitás után összeroppant. A vállalat vezetői kényszerelvegyezséget kértek maguk ellen, azonban időközben megindultak a magánügyeségi tárgyalások. A vállalat hitelezői hajlandóknak bizonyultak a magánügyeség megkötésére s

bár néhány kisebb hitelező megkísérelte, hogy a kibontakozást megakadályozza, a magánügyeség ma már eloben létre is jött.

Ez a rövid története a Tritthaller cég fizetésképtelenségének.

A kulisszák mögött azonban egészen érdekes részletek húzódnak meg. A Tritthaller céget a szerencséje döntötte vészségbe. — A cégnek ugyanis szerencséje volt a közmunkák árlejtséseinél s egyre-másra vállalta az állami munkákat, amelyeket lelkiismeretesen el is végzett. Eddig nem is volt hiba, azonban amikor az államnak fizetnie kellett volna, a cég — természetesen — nem tudott hozzájutni követeléseikhez. Két-három esztendeig kellett várniok Tritthalleréknek, amíg az állam részánta magát a fizetésre. A kamatvesztések aztán megadták a cégnek a kegyelemdőfést.

Arad egyik virágzó vállalatát, amely 1000 munkánál is többet foglalkoztatott, amely a mellékvállalatok egész sorát látta el munkával, másfélévizeden keresztül — a közmunkák tettek tönkre.

Emellett Tritthallerék a nemzeti-parasztpárti kormány gazdasági politikáját is megsínylelték. Egy német-holland tőkeérdekeltség nagyobb kölcsön-ügyletet akart lebonyolítani Tritthallerékkal, azonban az utolsó pillanatban a tőkecsoport

hivatkozással arra, hogy a kormány intézkedései bizonytalanra tették a romániai piacot, visszalépett a kölcsöntől.

A cég ekkor már benne volt egy nagyobb építkezési vállalkozásban, amit azután magas kamatu belföldi kölcsönrel volt kénytelen lefedezni.

Kis közgazdasági hírek

A kormány rövidesen törvényjavaslatot tesz a parlament elé a megyei telefonok kisajátításáról. Mihelyt a javaslatot megszavázzák, a kormány tárgyalásokat kezd a Román Telefon Társasággal a megyei vonalak koncesszionálása kérdésében, minthogy ezek a vonalak tudvalevően nem szerepelnek a Morgan-csoporttal kötött eredeti koncessziós szerződésben.

*

A bolgár nemzeti bank a napokban tízről kilenc százalékra szállította le a reeskompt kamatlábát.

TÖZSDE

1931. február 6.

Zürich (nyitás): Berlin 123.10, Amsterdam 207.95, Newyork 517 és fél, London 25.14 és fél, Páris 20.29, Milánó 27.10, Prága 15.32, Budapest 90.35, Belgrád 912 és háromnegyed, Bukarest 308, Varsó 58, Bécs 72.75.

Devizák (belföldi jegyzés): London 816 és fél, Zürich 32.48, Newyork 167.75, Berlin 40.10, Bécs 23.64, Prága 4.9750, Budapest 29.25, Milánó 8.84, Páris 6.60, Amsterdam 67.58.

Valuták: Angol font 816, svájci frank 32.45, dollár 168, osztrák schilling 23.70, cseh korona 4.98, pengő 29.50, márka 40.10, olasz líra 8.80, francia frank 6.60, holland forint 67.60, dinár 2.92.

RÁDIÓ MŰSOR

VASARNAP, FEBRUAR 8.

Bukarest. 11.15: Gyermekek negyedóra. 11.30: Istentisztelet. 12: Gramofon hangverseny. 13: Zenekari hangverseny. 17: Könnyű zene. 19: Rádiószabadegyetem. 20: Gramofon. 21: Zenekari hangverseny, román szerzők műveiből. Szünetében: Felolvasás. 21.45: Jean Athanasiu operatőres áriákat énekel. 22.15: A zenekari hangverseny folytatása. — Budapest. 10: Hírek, kozmetika. 11: R. kath. istentisztelet. 12.15: Evangélikus istentisztelet. Utána: Az operaház zenekara. 15: Gramofon. 16: Gyermekóra. 16.30: Mezőgazdasági előadás. 17: Rádiószabadegyetem. 18.10: Felolvasás. 19.30: Felolvasás. 20: Rác Béla cigányzenekara. 20.30: Gounod „Faust” c. operája. Utána: Táncczene a Gelért szállóból. — Bécs. 11.20: A II. téli munkásolimpiász helyszíni közvetítése Műrzsuschlagból. 12.05: A Wiener Symphonieorchester zenekari hangversenye. 14.05: Citerahangverseny. 14.30: Stella Wang Haydn műveiből zongorázik. 15.35: Römisch-zenekar. Szünetekben a műrzsuschlagi olimpiász helyszíni közvetítése. 17.45—18.30: Felolvasások. 18.30: Az Anita-Ast-vonósnégyes kamarazene hangversenye. 20.50: A Schubert-Bund vidám énekkvartettje. 21.05: Paul Althof „Strauss-Konzert im Augarten” c. kétfelvétel hangjátéka. — Königs-wusterhausen. 16.30: Filharmónikus hangverseny. 17.15: Molnár Ferenc „Liliom” c. színműve. — Páris-Eiffel. 20.20: Zenekari hangverseny. — Varsó. 18.40: Raddörzenekar. 20.50: Gramofon. 21.30: Bronislaw Gimpel hegedűhangversenye. 22.30: Könnyű zene. 23.05: A krynicai jéghekk mérközések helyszíni közvetítése. 24: Táncczene. — Moszkva. 21.30: Német műsor. 22.30: Francia műsor. — Osló. 18: Zenekari hangverseny. 19: Istentisztelet. 21: Zenekari hangverseny. 23.35: Táncczene. — Milánó. 22: Operaelőadás. — Prága. 18: A Prag-Karlíni zsidó dalárda hangversenye. 19: Német műsor. 20.50: Operaelőadás. 23.20: Könnyű zene. — Langenberg. 20.50: Táncczene. 21.30: Operaelőadás. Utána: Táncczene. — Róma. 21.40: Operaelőadás. — Stockholm. 19: Istentisztelet. 20.15: Zenés mesejáték. 21.45: Zenekari hangverseny. 22.40: Könnyű zene. — Belgrád. 18.30: Harmónika. 21: Operaelőadás. Utána: Európai állomások műsorának közvetítése. — Berlin. 21: Filharmónikus hangverseny. 21.55: Helyszíni közvetítés a berlini Sportpalastból. Utána: Dajos Béla zenekara. — Kattovicz. 21.30: Hegedűhangverseny. — Stuttgart-Mühlacker. 17: Könnyű zene. 18.30: Régi francia zeneszerzők műveiből. 18.45: A Zolcher-trió hangversenye. — Pozsony. 19.20: Táncczene. — Königsberg-Heilsberg. 19.20: Humerdinck hangverseny. 21.15: Könnyű zene.

★

HÉTFŐ, FEBRUAR 9.

Bukarest. 13: Gramofon. 17: Zenekari hangverseny. 20: Gramofon. 20.30: Német nyelvoktatás. 21: Saxofonszólo. 21.20: Felolvasás. 21.25: A Theodorescu vonósnégyes hangversenye. 22.05: A Ionescu zenekar esti hangversenye. — Budapest. 10.15: Hangverseny. 13: Déli harangszó és a rádió házi kvartettjének hangversenye. 17: Asszonvok órája. 18: Novellák. 18.30: Katonazene. 19.30: Német nyelvoktatás. 20.10: Zongorahangverseny. 20.50: Szimfóniadarabok a stúdióból. Utána: Gramofon. — Bécs. 12: Gramofon. 16.20: Cerdazene. 18—20.25: Szórakoztató és oktató előadások. 20.30: Mandolin-hangverseny. 21.30: A varsói filharmónikus hangverseny közvetítése. (Szólista: Arthur Rubinstein.) 23.30: Bauer-zenekar. — Königs-wusterhausen. 18.30: Modern dalok. 21.30: Hangversenyközvetítés Varsóból. Utána: Táncczene. — Varsó. 20.25: Gramofon. 21.30: Filharmónikus hangverseny az európai műsorcsere keretében. 23.15: Gramofon. 24: Táncczene. — Osló. 21.30: Elisabeth Munthe és Edward Sylau-Kaas áriahangversenye. — Milánó. 22: Rekláhangverseny. Utána: Táncczene. — Prága. 19.25: Német műsor. 20.40: Lant-hangverseny. 21.10: Hangversenyközvetítés Varsóból. 23.20: Jazz. — Róma. 21.40: Modern dalok. — Stockholm. 20.50: Hangverseny. 23: Szólisták hangversenye. — Belgrád. 20.45: A Glasbena-Matica dalegyesület hangversenye. 21.30: Hangversenyközvetítés Varsóból. 23.20: A házi zenekar hangversenye. — Kattovicz. 18.45: Könnyű zene. 21.30: Hangversenyközvetítés Varsóból. 23.15: Zenekari hangverseny. 24: Táncczene. — Lemberg. 23.15: Gramofon. 24: Táncczene. — Stuttgart-Mühlacker. 17.30: Zenekari hangverseny. 20.35: Filharmónikus hangverseny. 23.50: Táncczene. — Breslau. 22.30: Kamarazene. — Kassa. 19.25: Orosz zene. — Königsberg-Heilsberg. 20: Fuvószenekar. 21.05: Dosztojevszkij emlékünnepe. 22.20: Vidám zene. 23.30: Gramofon.

★

KEDD, FEBRUAR 10.

Bukarest. 13: Gramofon. 17: Könnyű zene. 19: Rádiószabadegyetem. 20: Gramofon. 21: Zenekari

hangverseny. 21.30: Felolvasás. 21.45: Gutianu asszony ária-hangversenye. 22.15: Zenekari hangverseny. — Budapest. 10.15: Katonazene. 13: Déli harangszó és énekkvartett. 16.30: Mesedélután. 18: Vadászhistóriák. 18.35: Gramofon. 19.30: Francia nyelvoktatás. 19.55: Felolvasás. 20.30: Régi operetekből részletek. 22: Szonátaest. Utána: Perti Jenő cigányzenekara. — Bécs. 12: Gramofon. 13: Edi Csókka zenekara. 16.20: Gramofon. 17.30—21: Felolvasások, előadások. 21: Adele Kern és Karl Hammes ária-hangversenye. 23: Recktenwald-zenekar. — Königs-wusterhausen. 20.30: Dajos Béla zenekara. 21: Drei Fahnen nach Südamerika. (hangjáték). 23.35: Politikai szemle. 24: Könnyű zene Hamburgból. — Varsó. 18.45: Hangverseny szláv zeneszerzők műveiből. 20.25: Gramofon. 20.50: Bizet „A gyöngyhalászok” c. operája. Utána: Idegen adóállomások műsorának közvetítése. — Milánó. 22: Operaelőadás. — Prága. 20.30: Saxofonszólo. 20.50—23: Pozsony. 23.20: Könnyű zene. — Róma. 21.45: Operaelőadás. — Stockholm. 19.30: Gramofon. 21: Szórakoztató zene. 23.10: Gabriel Fauré A-dur szonátája hegedűre és zongorára. — Belgrád. 18.30: Népdalok, duka. 21: Szimfóniadarab. 21.30: Rimszkij-korzakov hangverseny Zagrabból. 23.50: Esti hangverseny. — Kattovicz. 18.45: Szimfónikus hangverseny. 20.50: Operaelőadás Varsóból. — Lemberg. 20.25: Gramofon. 20.50: Operaelőadás Varsóból. — Stuttgart-Mühlacker. 20.45: Szórakoztató hangverseny. 22.15: Kamarazene. 23.30: Táncczene. — Breslau. 21.30: Lothar Sachs vidám hangjátéka. 22.30: Tánccok két zongorára. — Kassa. 19.50: Magyar műsor. — Pozsony. 19.50: Zenekari hangverseny szólistákkal. 20.20: Könnyű zene. 21: A tót kultúregyestület szimfónikus hangversenye. — Königsberg-Heilsberg. 17.30: Szórakoztató zene. 20.30: Dajos Béla zenekara. Berlinből. 22.15: Katonazene. 23.20: Politikai szemle. Utána: Könnyű zene.

★

SZERDA, FEBRUAR 11.

Bukarest. 13: Gramofon. 17: Könnyű zene. 19: Rádiószabadegyetem. 20: Gramofon. 20.30: Francia nyelvoktatás. 21: Magyar est. Szimfónikus hangverseny. 1. Goldmark: Sakuntala-nyitány. 2. Liszt: Zongoraverseny. 3. Liszt: Preludiumok. 4. Hubay: Csárdajelenet. A hangverseny szünetében: Felolvasás. — Budapest. 10.15: A rádió házi kvartettje. 13: Déli harangszó és Eugen Stepat balalajka-zenekara. 17: Felolvasás. 18: Novellák. 18.30: Szalónzenekari hangverseny. 19.45: Olasz nyelvoktatás. 20.20: Rádió amatőrpósta. 21: Magyar-est a nemzetközi műsorcsere keretében. — Bécs. 12: Wolfsthal-zenekar. 14.10: Gramofon. 16.25: Sylving-zenekar. 18—20.30: Felolvasások, előadások. 20.35: Kamarazene-hangverseny. 21.30: Hans-sach est. 22.50: Peuscher-zenekar. — Königs-wusterhausen. 20.30: Szórakoztató zene. 22.10: Az operastilus fejlődése. Utána: Táncczene. — Varsó. 18.45: Táncczene. 20.25: Gramofon. 20.45: Előadás a magyar zenéről. 21: Hangversenyközvetítés Budapestről. 22.50: Kallivoda Olga magyar dalokat énekel. 24: Táncczene. — Milánó. 21.45: Kamarazene. 23: Operett-részletek. Utána: Filharmónikus hangverseny. — Prága. 19.25: Német műsor. 20.20: Fuvószenekar.

21: Hangversenyközvetítés Budapestről. — Róma. 21.45: Operaelőadás. — Belgrád. 19: Népdalok. 21: Hangversenyközvetítés Budapestről. 22: Betranjakisasszony énekhangversenye. — Stuttgart-Mühlacker. 17.30: Zenekari hangverseny. 21.45: Ismertető előadás Magyarországról. — Breslau. 20.40: Vidám kvartett. 21.25: Magyar zene. 22.10: Táncczene. — Heilsberg-Königsberg. 20.30: Magyar zene. 22.25: Le-oncavallo „Bajazzók” c. operája. Utána: Táncczene.

★

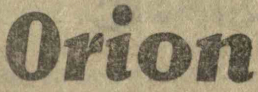
CSÜTÖRTÖK, FEBRUAR 13.

Bukarest. 13: Gramofon. 17: Román zene. Szünetben: Gyermekek negyedóra. 19: Rádiószabadegyetem. 20: Gramofon. 20.30: Angol nyelvoktatás. 21: C. Kasana gordonkahangversenye. 21.30: Felolvasás. 21.45: Sgardelli asszony zongorahangversenye. — Budapest. 10.15: Gramofon. 13: Déli harangszó és hangverseny. 17: Rádiószabadegyetem. 18.40: Egy óra könnyű zene. 19.45: Angol nyelvoktatás. 20.15: Felolvasás. 20.35: Humoros előadás. 22: Zenekari hangverseny. Utána: Bura Károly cigányzenekara. — Bécs. 12: Gramofon. 13: Geiger-zenekar. 16.20: Gramofon. 18—21: Felolvasások, előadások. 21.05: O. Strauss „Die Teresina” c. operája. 23.40: Gaudriol-jazz. — Königs-wusterhausen. 18.30: Házi zene. 21.25: Szórakoztató zene. 22.20: Zenekari hangverseny. Utána: Táncczene. — Páris-Eiffel. 21.20: Zenekari hangverseny. — Varsó. 18.45: Dobro Wolska-Pawlowska asszony (szoprán), M. Dobrowsky (zongora) és Ozminski (hegedű) hangversenye. 20.26: Gramofon. 21.30: Könnyű zene. 24: Táncczene. — Milánó. 20.30: Tarka hangverseny. 21.30: Szimfónikus hangverseny. 23.20: Vigjáték. Utána: Táncczene. — Prága. 17.30: Kamarazene. 19.25: Német műsor. 23.20: Hangverseny a Beranek-moziból. — Langenberg. 20.45: Ária hangverseny. — Róma. 21.40: Magyar hangverseny. — Stockholm. 19: Gramofon. 21: Szólisták hangversenye. — Kattovicz. 18.45: Hangverseny. 21.30: Szórakoztató zene. 23.15: Zenekari hangverseny. 24: Táncczene. — Lemberg. 18.45: Lengyel hangverseny. 21.05—22.10: Varsó. 23.15: Josef Volski (basszista) lengyel dalokat énekel. 24: Táncczene. — Stuttgart-Mühlacker. 17.30: Könnyű zene. 20.45: Hang-film-muzsika. 21.45: Marlowe „Faust” c. szomójátéka. 23.45: Táncczene. — Kassa. 19: Zsidó dalok. — Pozsony. 19.30: Fuvószenekar. — Königsberg-Heilsberg. 20.30: Gramofon. 21.30: Hangjáték Henry Fordról.

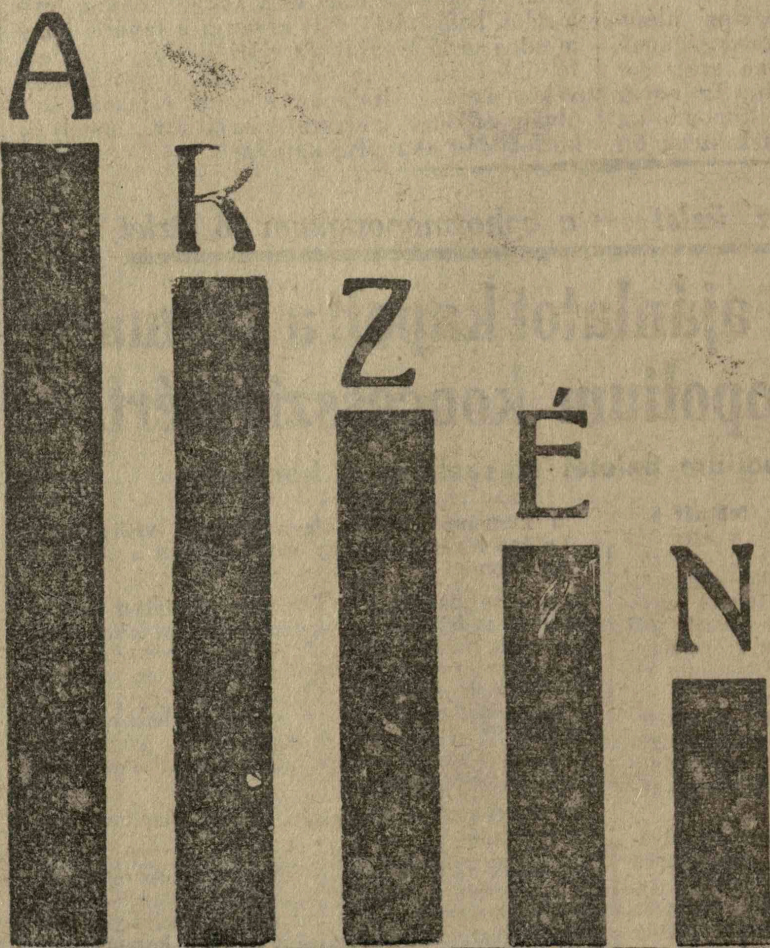
(A rádióműsor folytatása legközelebbi szá-munkban).

Az egyszerűbb háztartásnak

éppúgy, mint a luxus-konyhának nélkülözhetetlen segédeszköze a „Biri-néni szakács-könyve”. Több, mint 12.000 példányban fogyott el eddig ez a kitűnő munka, amelynek segítségével mindenkiből rövid idő alatt kitűnő szakácsnő és tökéletes háziasszony lehet, de amelyből az is sokat meríthet, aki a háztartás minden ágában tökéletes. Ara kemény, féloászonkötésben 130 lej. Kapható minden könyvkereskedésben. (Okos asszony csak ezt fogadja el) Kiadta és postán szállítja a Brasso Lapok Könyvosztálya.

Radio

Mikes Imre
új regénye február
9-től a B. L.-ban

Ifjúság

Szerkeszti: Körösi Sándor

Várom a békét

Miért dühöng oly hatalmasan a gyűlölet,
Mint fékevesztett, vad, szélaj, paripa,
Ezen a virágon?
Miért van annyi rosszakarat még az élen,
S szünni nem akaró gög? Amikor én
Békeségre vágyom.

Ifju szívem a boldogságot szomjuhozza,
Le a gyűlölettel! Nem nézhetem e
Mogorva arcokat!
Jöjjön már a béke! Az igazi, az áldott! —
Csak tűnök, remélek és várom, hiszen
Nem késhelek sokat!

(Brassó)

Nagy András
r. k. f. g. VII. o. t.

Az igaz szó

Volt egyszer egy szép királykisasszony, úgy hívták, hogy Selyemke. Selyemkének selymes volt a hangja, selyem volt a haja, selymes volt a nézése és selyem volt a ruhája. A királykisasszony azonkívül, hogy szép is volt, sok jó tulajdonsággal bírt. Okos, ügyes, szorgalmas és jónevűt leány volt, nem csoda hát, hogy csak úgy tödültek az országba a deli ifjak, akik mind Selyemkét akarták feleségül venni.

Bizony, ez már így van, a jóra való, derék leány válogathat a kérőkben. (No, majd elfelejtettem azt is megemlíteni, hogy a királykisasszony ráadásul nagyon gazdag is volt.)

Selyemke azonban nem akart férjhez menni és azt mondta királyi anyjának:

— A pénzemért akarnak feleségül venni, abból pedig nem esznek!

A királyné azonban ezt nem akarta elhinni, és meg volt arról győződve, hogy Selyemkének még akkor is ilyen sok kérője lenne, ha egy fillért se vinné a házhoz.

— Hazug, képmutató valamennyi férfi, — állította Selyemke, — minden szavuk csupa hízélgés és nem mondanak igazat. Már pedig csak olyan embernek leszek a felesége, aki még a kedvemért se hazudik.

— Ki lehet őket próbálni, ajánlotta — a királyné és Selyemke megfogadta az anyai tanácsot. Maga köré gyűjtötte a fiatalembereket és sorba kérdezte őket:

— Miért akarsz feleségül venni?

— Mert te vagy a legokosabb lány az országban!

— Ez nem igaz, — felelte Selyemke, — mert a Kovács Böske okosabb nálam. Az ő iskolai dolgozatai mindig jobbak voltak. Miért nem kéred hát az ő kezét?

Az ifju elsomfordált és Selyemke most a következőhöz fordult:

— És te? Miért kértél meg?

— Mert te vagy a legszebb lány az országban.

— Ez sem igaz, hiszen Tóth Mariska nálam is szebb. Selymesebb a haja, közebb a szeme és pirosabb az ajka, ringóbb a járása. Ott vedgyed feleségül...

Most a harmadik fiatalember került sorra:

— Beszélj most te. Mi tetszik neked rajtam?

— Mert te vagy az ország legháziasabb hajadona!

— Ugyan, ugyan, — nevetett Selyemke, — hiszen köztudomású, hogy Kardos Ilonka jobb kalácsot süt, mint én. Azt ajánlom, hogy inkább az ő mamájával beszélgj.

A negyedik ifju nem okult társai sorsán és szintén bókkal akarta meghódítani a királykisasszonyt.

— Selyemke, te vagy a legügyesebb valamennyi között...

— Tévedsz barátom! Sokkal ügyesebb Szabó Juliska, mert már tavaly férjhez ment és nagyon jóra való férjet tudott választani.

Az ötödik levente pedig így szólt:

— A legszelebb leányzó vagy mind között.

— En szelid? De nagyon csalódnál, te jámbor ifju, ha én azt a meggondolatlanságot elkövetném, hogy a feleséged legyek!

A királyné már haragosan pillantott leányára, hiszen ez valamennyi kérőnek kiadja az útját! Végül már csak egy ifju volt hátra, egy Dalia nevű, nyalka leány.

— Miért akarsz feleségül venni? — szölt rá szigorúan Selyemke.

— Mert szeretlek! Nagyon szeretlek, kedves királykisasszony, de azért annak is örülök, hogy sok pénzed van. Arra kérlek, légy a feleségem!

Selyemke meghökken, — ez a beszéd őszintének látszott. Belenézett Dalia szemébe és abból szeretet sugárzott feléje. Selyemke érezte, hogy Dalia szereti és azt is elhitte neki, hogy a hozománya ellen sincs kifogása.

— Itt a kezem! A feleséged leszek, mert őszintén

Kész az ideális repülőgép

Forgószárnyú és helikopteres aeroplánok. —
Egyre biztosabbá és egyszerűbbé válik a
légi közlekedés

Uj típusu repülőgép jelent meg nemrégiben New York felhőkarcólói felett: a forgószárnyú repülőgép. Ez a rendszer abban áll, hogy a légszárny működése mellett a szárnyak is forognak s ezáltal a gépnek különös biztonságot adnak. Ha a motor működése megszűnik, a szárnyak ellenkező irányban forognak és sima leszállást hoznak létre.

Hasonló alakú, de más rendszerű az ugynevezett helikopter-repülőgép, még pedig az olasz Ascanio helikoptere. (Helikopter alatt az a légszárny értendő, amely függőleges irányban emeli a repülőgépet.) Az új olasz helikopter a múlt hó folyamán sikeres próbaprepüléseket végzett és a helikopterek osztályában az időtartam, távolsági és magassági nemzetközi rekordokat megszerezte Olaszország részére. Ascanio mérnök régóta foglalkozik a helikopter-problémával, de tervének kivitele csak a legutóbbi időben sikerült, amikor egy olasz mecénás, Trojani báró, az építéshez és kísérletezéshez szükséges összegeket rendelkezésére bocsátotta. Az első sikeres próbák zárt hangárban történtek, míg ellenőrzőbizottság előtt a csampioni repülőtéren szélesdedes időben október 8, 10 és 13-án repült az Ascanio-féle helikopter Nelli Marinello őrnagy-pilóta vezetésével.

Függőleges tengelyen két egymás felett elhelyezett szabályozható beállítási, nagy kétszárnyú különleges légszárny forog, egymással ellentétes irányban. Duralumin törzsében egy pilótaülés van, motorja 95 lóerős Fiat-légűtéses motor. A törzs két végében levő két kis légszárny az irányváltozásnál játszik szerepet. A gép súlya összesen 800 kg. Szerkezeti részletek ismeretlenek.

A csavarrepülőgép 8 perc és 45 mp-ig maradt a levegőben és a ciampinoi repülőteret átlóirányban végigrepülte (1073.6 m) 5 perc és 15 mp. alatt. Végül 18 méter magasra emelkedett 140" alatt.

Eddig egy helikopternek sem sikerült ezeket a teljesítményeket vezetővel megközelíteni. A franciák által támogatott Pescara olasz mérnök találmányával csak 136 métert repült 1924-ben és azóta sem tudott jobb eredményeket elérni.

A nyugodt levegőben Ascanio helikoptere teljesen stabilnak mutatkozott. Érdekesebben lehetett megfigyelni, hogy milyen gyorsan reagált a kormányként működő kis légszárnyakra. Tehát a régóta áhitott ideális repülőgéptípus felé rohamosan közeledünk.

beszélte. Ha mindig ilyen igazmondó maradsz, akkor nagyon boldogan fogunk élni.

Megvolt tehát az eljegyzés. Persze, nagy fény és pompa közepette, mint ahogyan az egy királyi családhoz és szép meséhez illik.

Selyemke nagyon boldog volt és Daliával virághimes réten andalgott, miközben aranytollu madárkák énekeltek és rózsaszínű harmat permetezett.

A király öfelsége ezalatt kincses kamrájában ült és egy arannyal teli feneketlen hordóból szedgette elő leánya hozományát. A királyné pedig nagy sebbel-jobbjal himezte Selyemke kelengyáját. Az előrelátó anya szerette volna az esküvőt minél előbb megtartani, mert attól tartott, hogy Selyemke egyet gondol és kiadja az utat Daliának. Már pedig akkor pártában marad a királyi leányzó, mert már kikoszorózott minden házassálandó ifjút.

Az esküvőelőtti napon a jegyespár a liliomkertben ült a rózsapadon és Selyemke még egyszer próbára tette vőlegénye igazmondását.

— Kérdezek tőled egyetmást hön szeretett jegyese — suttogta Selyemke.

— Csak kérdezz, imádom arám, — felelte Dalia.

— Arra felelj nekem, hogy valóban Kovács Böske-t tartod-e a legokosabbnak?

— Igen! Kovács Böske okosabb, mint te.

— Aztán mondd, Kardos Ilonka jobb kalácsot tud sütni?

— Jobbat, szíveském, — felelte őszintén Dalia — nem egyszer ettem már belőle. Amit te sütsz, az is nagyon jó, de Ilonkát még jobb volt.

Selyemke nagy boldogságot érzett szívében bizsergni, mikor jegyese egyenes beszédét hallotta.

— Még valamit kérdezek, ügyesebbnek véled Szabó Juliskát, és ismerem nálam szelidebb leányt?

— Hovát! Szabó Juliska ügyesebb, mint te és bizonyos, Horvát Etelka pedig szelidebb...

Selyemke most nagyon selymesen nézett Daliára és kacéran még ezt is megkérdezte:

— Es ki... ki a legszebb leány az országban?

Dalia nem felelt azonnal, hanem eltűnődött, végül ezt mondta:

— Látod, ebben a kérdésben is teljesen a te véleményedet osztom. A legszebb leány minden vitán felül Tóth Mariska!

Selyemke felugrott:

— Ilyent mersz a szemembe mondani?

Dalia csitítani próbálta:

— De édes kis arám, hiszen ez igaz, hiszen Tóth Mariska haja selymesebb, mint a tiéd...

— Hallgass!

— De hiszen én azért téged szeretlek és az igazat pedig meg kell mondanom.

— De ez nem igaz!

Selyemke most lehuzta a jegygyűrűt ujjáról és oda dobta Daliának:

— Nem leszek a feleséged! Fel is az út, le is az út, — azzal elrohant.

A hoppon maradt vőlegény ijedten sietett Selyemke után, de az bevágta az orra előtt az ajtót. Dalia most nem tehetett egyebet, mint elment a felséges leendő anyósához, és elpanaszolta töviről-hegyire a szörnyű esetet.

...és láttam, hogy Selyemke milyen boldog, mikor én egészen őszintén megmondtam, hogy melyik leány a legszelebb, legügyesebb, legháziasabb, legokosabb. Mikor pedig arról volt szó, hogy ki a legszebb...

— Akkor te ostobát mondtál, — tört ki mérgesen a királyné.

— De nem, — tiltakozott Dalia.

— De igen, — pattogott a királyné, — látod, őszinteséggel meghódítottad a leányomat. Az őszinteség nagyon derék és becsülendő dolog. De ha valaki egy leány előtt egy másikról azt mondja, hogy szebb, az lehet őszinte ember, de egyúttal ostoba ember is. Azon pedig nem csodálkozhatsz, hogy egy királykisasszony nem akar egy tökfilkó feleséggé lenni.

Dalia busan lehorgasztotta a fejét.

Ezen most már nem segíthetsz, fiam. Selyemkét örökre elvesztetted, de legalább azt megtanultad, hogy az „igaz nő” csak úgy tetszetős, ha az egyuttal „szép nő” is!

Igy mult el Selyemke és Dalia házassága...

Mi szeretnék lenni és miért?

Irodalmi pályázatunk hatodik könyvnyertese

Mérnök szeretnék lenni. Gépészmérnök. Nagyon szeretem ezt a pályát. Amikor csak tehetem, mindig gépekkel babrálok, szétbontom, megvizsgálom, összerakom és megint szétbontom őket. És ez így megy minden géppel, ami a kezembe kerül. Ha meglátok valahol egy gépet, addig kérdezősködöm, amíg csak mindent meg nem magyaráznak róla.

Sokszor csodálom azt a pontos számítást, amellyel a gépészmérnökök dolgoznak. Egyszer láttam egy gépészmérnököt, amint egy gépet tervezett. Nemsokára a gép is készen volt. Napokig csak erről beszéltem és gondolkodtam.

Most a gépek korszaka következik. Az alkotó emberi ész életet, erőt öntött az élettelen ércebe s ez dolgozik helyette. Mindenütt csak gépek. Már a zenét is nagyjából gépek végzik, a gyárakban gépek dolgoznak stb. És ezek a nagyszerű korszakalkotó gépek mind a gépészmérnökök alkotásai! (Nagyvárad)

Dubb Árpád
fig. IV. o. tanuló

Dr. Páter tanár Sklerose tea-ja

meghosszabbítja az életet (2-3 használat évente.)

Ezt a gyógyteát az érelmeszesedésen

alapuló betegségek majdnem mindegyikénél sikeresen alkalmazhatók. Középkoruktól a korai öregedést akadályozza meg. Aggastyankorban — nemre való tekintet nélkül — magas vérnyomás, szívizomgyulladás, asztma, felfúvódás, tagok elernyedése, fejfájás, egyes vesebetegségek tüdővesztés, tüdőgyulladás, érelmeszesedés és az előrehaladó életkor minden más kórtünetével szemben a Páter dr. Sklerose tea-ja meggyógyítja az érelmeszesedést, a gyulladást, a kórtüneteket. Ahol nem találhatók, ott a gyógyszeres kezelés — kifejezett kivétel — rövid idő alatt, eredeti csomagtartójában szerzi be ezt a teát. A felfúvódás kórtünetét megelőző alátámaszt minden egyes eredeti csomagtartó látható. Nagy-bani lerakás: „STANDARD” Drogeria, București.

CORTÉBERI

**A SVÁJCI
PRECIZIÓS ÓRA**
BARCELONAI NAGY ÉREM

Brassói egyedárusító:
OSTERSETZER H. és FIAI cég,
Brassó, Buzasor

BETUREJTVÉNY
Beküldte Bród Magda és Gitta, Szilágysomlyó

Magda u Balaton

SAKKREJTVÉNY
Beküldte Ifj. Losoncz Ferenc, Temesvár

	F	U					
A	Ö	H	E	A	N	J	Y
A	N	N	A	O	D	B	O
L	G	G	A	S	L	N	A
A	S	A	A	T	D	R	A
Y	D	P	B	G	N	Y	E
Z	G	B	L	L	A	L	A
I	A	O	Z	B	R	G	G
Y	S	G	O	E	E	M	A
	M	E					

Lógrással a *-gal jelölt kockából kilindulva egy vagy magyar költő ismert versének első szakaszát és a költő vezetéknévének első betűjét kapjuk.

OSZLOP-REJTVÉNY
Beküldte Petke Ede, Ilyefalva

1				A	R
2				Á	R
3				Á	R
4				Á	R
5				Á	R
6				Á	R
7				Á	R

1. Külföldön élő magyar operaénekesnő. 2. Ivó-
köz. 3. Szent hely. 4. A fény lövelő. 5. Középszo-
kban tanít. 6. Ritka férfinév. 7. Operett-író.
A vastagon jelölt oszlopban felülről lefelé olvasva
Petőfi egyik nagy költeményének a címét kapjuk.

NEVREJTVÉNY

Beküldte Engel Rózsá, Szilágysomlyó
Károly, Nándor, Miklós, László, Ákos, Árpád.
E hat név úgy helyezendő egymás alá, hogy ke-
zdetülük egy hetediket adjanak.

REJTETT NEVEK

Beküldte Szonkup Károly és Ervin, Petrozsény
Lili diabólizott ma délután
A párnán Dorka aludt
A rokon rád hasonlít
Felkele menten a padról
Ez a motto: „Kár minden fáradságot”
A párti vad arabok között történt.
Az embert a langyos víz feleltsíti
Ötven cella van a börtönben
Ezekben a mondatokban egy-egy női, vagy férfi
név rejtőzik. Tessék megkeresni!

MEGFEJTÉSEK

A január 25-iki mellékletünkben megjelent fejtörő
helyes megfejtése:

Rejtett nevek — Kiev, Riga, Varsó, Lodz, Krak-
kó, Lemberg, Várna, Szófia

Kockarejtvény — Arad, répa, apad, dada.

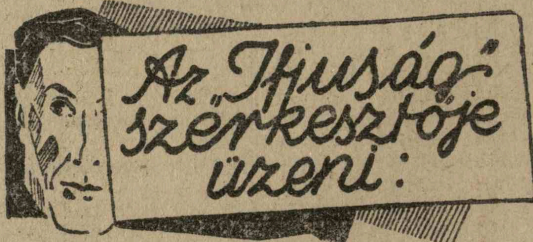
Egyenlőrejtvény — Erőműfalva.

Rejtőrejtvény — Borbála.

Keresztrejtvény — Vízszintes: 1. A történelem,
21. malom, 28. kacsa, 41. iskolába jár. Függőleges:
1. Arany J. Toldi. 2. Öreg. 7. Iba. 8. Madagaszkár,
17. kakas, 18. borsó, 32. alak, 34. menj.

Nagyreszt helyes megfejtést küldtek be: Szakáts
Sándor, Lugosán Sanyi, Dán Gyula, Gállner Mária,
Rosenfeld Bella, Kohn Baba, Brezovszky Cica, Szon-
kup Károly és Ervin, Brach Ilonka, Gidali Bandi és
Juci, Bán Irén, Grandpierre Dodika, Szabó Aranka,
Hamlet Lilly, Krizhav Vince, Engel Rózsika, Riró
Rózi, Lénárd Zoltán, Engel Gizike, Rosenberg Ti-
bor, Panóth Károly, Gross Edith, Mihók Pál, Szép
Annuska és Balázs Béluska, Farkas Sándor, Zoltán
Bertus, Szabó László és Ambrus Vilmos, Ifj. Losoncz
Ferenc, Róth István és Jenő, Braun Irén, Fekete
Ferenc, Piskál Hainalka, Rózsahégyi János, Petneházy
Irénke, Kónya Rózi, Schenk Dezső, Szénbalázs An-
nuska, Kálmán Terike és Andor, Jeviczky Hajnalka,
Lampel Margit, Kosinszky Ica, Mózes Mária és Rózi,
Salamon Evi és Juci, Weinberger Iról, Sándor
Emma, Máthá Sándor, Guttmann Kató és Cuci, Lövi
Ferenc, Rosenfeld Aranka, Bród Magda és Gitta,
Petneházy Margit, Sándor József, Petke Ede, Farkas
Gabika, Engel József, Hegedűs Baba, Engel Ilonka,
Farkas Dezső, Kamill Rózi, Kovács Manci, Késér
Károly, Balázs Ferenc, Reissfeld Adolf, Bortnyik
Irén, Patai Jenő, Kocsárdi Erzsébet.

K. Péterfy Iolya, Azudt Pálma.
A három jutalomkönyvet Schenk Dezső (Brassó),
Szép Annuska és Balázs Béluska (Gyimesközéplak),
valamint Engel Rózsika (Szilágysomlyó) nyerték.

Takarékoskodjunk! Régióta tapasztalom, hogy so-
kan levélben küldik be a „Fejtörő” megfejtését, ho-
lott erre elegendő egy levelezőlap is, amelynek há-
romszor olcsóbb a postadíja. Mire ez a könnyelmű pa-
zarlás? Ajánlom, hogy levélre csak azok adják ki a
6 lejt, akik hibátlan, szellemes, eredeti rejtvényt,
vagy irodalmi próbálkozást (verset, mesét, elbeszé-
lést) küldenek be közlésre, avagy érdekes mondani-
valójuk van. Ezzel kapcsolatban ismételtelen megjeg-
zem, hogy a B. L. szerkesztőségének a címe mellé
oda kell írni az Ifjúság szót is, s hogy a beküldő vi-
lágosan és pontosan tüntesse fel egy a nevét, mint
lakhelyét (utóbbi románul és magyarul egyaránt).
— B. M. és G. (Szilágysomlyó). A betűrejtvények
közül csak egy üti meg a mértéket, míg „Kata lógá-
sát” nem szemléltethetem, mert rajzos és képrejt-
vényt nem közlünk. Küldjétek majd még jobb és még
érdekesebb rejtvényeket. — G. K. és C. (Berettyószép-
lak). Már többször megírtam mindenkinek, min-
denkinek, mindenkinek, hogy nem mondhatok itt bi-
rálatot minden egyes beküldött rejtvényről, mert ak-
kor a fél mellékletet csak ez foglalná le. Az újszerű
és jó rejtvények előbb-utóbb feltétlenül megjelennek,
először nyugodtak lehetnek, viszont a hibák és gye-
néje elmertül a papírkosárba. Ezért kell igyekezni mi-
nél érdekesebb és eredetibb rejtvényeket szerkeszteni.
Nektek még erősödnötök kell ezen a téren! —
L. M. (Szilágysomlyó). Dehogy is vétettél, kedves
hugom, de türelmesebbnek kell lenned, mert sok-sok
rejtvényt várja a sorát. Üdvözöllek. — Sz. A. és B.
B. (Gyimesközéplak). Kérek más rejtvényeket! A
számrejtvények szövege ugyanis egyrészt nem idő-
szerű most, másrészt már nagyon sokszor volt, az
oszlóprejtvény megjelentetését pedig, ámbár jó vol-
na, szerénységgem tiltja. Sajnálom, hogy ezuttal hiába
dolgoztatok, remélem azonban, hogy legközelebbi
munkátokat közölhetni fogom. Mindkettőtököt ölel-
lek! — B. I. (Torda). Nagyon örültem levelednek,
amely azt mutatja, hogy okos, higgadtan gondolko-
zó lány vagy. Bizony, igazad van abban, hogy „a
mai helyzetet csak úgy lehet elviselni, ha sok min-
denről le tud mondani az ember”. A család kedves
üdvözlését meleg jókívánnal viszonzom, s nagyon
köszönöm. Irj máskor is, esetleg közölnevaló kíséreté-

FEJFÁJÁSOK

Idégszába, influenza, rheumás fájdalmak
csakis a

Dr. NANU MUSCEL-féle
ANTINEURALGIC

által gyógyíthatók. Eredeti dobozban, mely
két kapszulát (ostyában) tartalmaz, fenti
eredeti jelzéssel. Kapható gyógyszerárak-
ban és drogériákban.

ben. — L. Z. (Braila). Örülök, hogy a nagy Duna tor-
kolatának a közelében is van barátja az Ifjúságnak.
Számolj be majd egyszer arról is, hogy — mint éltek
a szépfekvésű Brailában? — L. F. (Kovácsna). Bra-
vó, kedves barátom, úgy látom, hogy ügyes rejtvény-
fejtővel gyarapodott személynédben a táborunk. Csak
tarts ki szívesen. Szervusz! — M. S. (Marosvásár-
hely). Rejtvényeid egy része megállja a garat, tehát
számítható a közlésére, de nem tüstént! — M. F.
(Gyimesközéplak). Szívesen ölelünk magunkhoz, mert
nekünk nem a magas iskolázottság, hanem a meleg
együttérzés a fontos. Különben is úgy találom, hogy
egészen szépen írsz. Keresztrejtvényedben tulsok a
német szó és inkább teljesen felnőtteknek való, szám-
rejtvényed ellenben bevállik. Fogadd barátságos köz-
szorításomat jókívánataidért. — P. K. (Marosvásár-
hely). Valahányszor írsz, mindig élvezem a kedélyes-
ségedet. Kíváncsi vagyok, milvennek képzelte el
eddig? Egyébként Benamy Sándor kellégámmal
annyira sem hasonlítunk egymáshoz, mint egy me-
szelő az almához. Szervusz! — P. I. és M. (Temesvár).
Titeket is szeretettel köszöntelek sorainkban. Ha
bemutakoztok is egy kicsit, hamarosan megbarát-
kozunk. — G. E. (Marosvásárhely). A jutalomkönyv
még a mult héten elment. A késés oka az volt, hogy
eredetileg nem adtad meg pontos címedet. Remélem,
szerecsésen megkapad és meg vagy elégedve vele.
— W. I. (Margitta). Ugyan mi foglalja le egyszerre
minden percedet? Nem sugná meg a régi ismerettség
alapiján?

Vidám sarok

Egy tudósnak nevelésesen hosszú és szétálló fi-
l volt. Amikor egy ismerőse gunyos célzást tett
erre a szerencsétlen körülményre, a professzor így vá-
laszolt:

— Igaza van. Az én fileim az ön eszével együtt
egészen szép számárfejt tennének ki!

A leggazdaságosabb és legmegbízha-
tóbb, zöreimentes vételt csak a

»VARTA«

FUTO ES ANOD

AKKUMULATOROK biztosítják.

VARTA
ACCUMULATOR

Olcsó meséskönyvek az ifjúságnak

(Minden kötetben számtalan kép)

Az égő erdőben
A fa odvában
Kaland a barlangban
Menekülés a kelepcéből
A szökés
Tarka mesék, tarka képek
A zöld bálvány
Éjjel az erdőben
Váratlan segítség
A gonosz szellem
Álruhában

Egy-egy kötet ára kemény kötésben csak 15 lei.
(Videkről az összeg és 10 lei portó előzetesen
beküldendő.)

Brassói Lapok Könyvosztálya

A gyümölcsfák

kezeléséhez

okvetlenül szükséges a téli kezelés

SOLBAR-al.

SOLBAR hatásosan megvéd:

fatetű
tojáslerakodás
faszu (fusicladium)
monília

zuzmo vagy **moö**
stb. ellen.

Kapható minden szaküzletben. Ahol nincsen, kérjenek felvilágosítást, melyet készséggel szolgáltat a főképviselet:

„PHARMA” Studerus & Co.

LUKAREST II.

Strada Spiru Haret 5. szám.

Székrekedést,

E 228

aranyeret, vesebajt, májbetegségeket, rheumát gyorsan és könnyen. **anélkül, hogy a szervezetnek ártson**, természetes gyógymóddal gyógyít az

UNIVERSAL-TEA

Dobozonként 95 lej, gyógyszerárakban és drogériákban. Labor „Malarin” Bukarest, Piața G. Cantacuzino 3

Maeterlinck legújabb műve a hangyák életéről

Maurice Maeterlinck, a világhírű belga költő akinek a méhek életéről szóló mesterműve anélkül, hogy az egész irodalmi világ figyelmét felhívta, a közeljövőben rendezi sajtó alá legújabb alkotását, amely ezúttal a hangyák életéről szól és különös, a maga nemében páratlan megfigyelésekben számol be az egész földkerekségen elterjedt rovarok rejtélyes életkörülményeiről.

„Általános a vélemény, hogy a méh, vagy darázs tájékozódási képességét kizárólag a látószervek biztosítják”, — írja többek között, könyvében Maeterlinck. Más a helyzet viszont a hangyáknál, amelyek látóképessége jóformán a semmivel egyenlő, miután ezek az állatok legfeljebb két-három centiméternyi távolságra látnak, bizonyosan egyéb tulajdonságok kifejlesztése teszi lehetővé a gyakran óriási területeken való akadálytalan közlekedést.

Megfigyeléseim szerint a hangyáknál kámulatosan kifejlődött a szaglás érzéke. Környen megállapítható ez abból, hogy a vándorhangyák még abban az esetben is megtalálják eredeti uttonalukat, ha azt erőszakosan megbontjuk és a nyomokat eltüntetjük. Minden ilyen esetben a hangyák néhány rövid és eredménytelen kísérlet után szinte csálhatatlannak mondható biztonsággal újra visszatérnek eredeti utójukra!

Maeterlinck idézi könyvében Cornatz, az ismert nevelési afrikai kutató vizsgálódásainak eredményeit, mely valósággal meglepő adatokat tartalmaz a hangyák tájékozódási képességére vonatkozóan. Megtörtént például, hogy fogságban tartott hangyáknál etetés közben megváltoztatták az állat elhelyezkedésének irányát. És közben észrevétlenül északról délre fordították a megfigyelők a táplálkozó hangya számára előkészített élelmiszerek helyzetét. Ennek ellenére minden alkalommal bekövetkezett az, hogy táplálkozás után az ilyen módon megfordított hangya, ismét nyugodtan megváltoztatta irányát, újból észak felé fordult és folyton megkezdett utját. Miután az ilyen és hasonló kísérletek egyetlen esetben sem jártak sikerrel, Cornatz megállapította, hogy a hangyák irányérzéke megingathatatlan. Természetesen gyakran előfordult, hogy körmonként módon sikerült az élelmiszert kutató utról

GALLIA R. T.

Francia-Román Selyemárugyár

Ezt a gyárat lyoni selyem nagygyárosok csoportja alapította Bukarestben. Gallia ma **Európa legmodernebb selyemgyárainak egyike**, amelynek vezetősége és személyzete elsőrendű francia szakemberekből áll.

A gyár összes termékei azonosak és egyenrangúak a **lyoni** központ gyártmányaival, **a legújabb párisi divatújdonságokat pedig a romániai közönség ugyanabban az időben kapja, amikor azok Párisban forgalomba kerülnek.**

»Gallia« ugyanolyan áron árulja selyemárúit, mint Franciaországban, tehát jóval olcsóbban, a Romániában megszokott áraknál.

»Gallia« detailvevőinek **gyönyörű selyemválasztékot** bocsájt rendelkezésére, a legolcsóbbtól, a legfinomabb minőségig

Bukarest

Piața Sft. Gheorghe — Str. Bărăției 2 (I. emelet, bejárat a folyósóról) alatti központi áruházában, valamint az alábbi

fiókoknál:

JAȘI — CHIȘINĂU — GALAȚI — PLOEȘTI — KOLOZSVAR

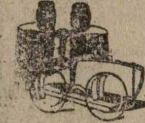
Kivánságra mintát küldünk!

239

Ujítsa meg

lejárati előfizetését idejében, hogy a lapot fennakadás nélkül küldhessük. A lejárat napját minden előfizető lappéldányának címszállagjáról leolvashatja.

Fényképező-gépek, látcsövek

sport és vadászathoz.

6×, 8×, 12×. szolid kivitelben. Bármilyen javítás.

ILLYÉS KÁROLY

BRASSÓ, KAPU-UTCA 40.

E 201

Elsőrangú külföldi cég

11549

organizációs főnökök

keres, nyereséghozó vállalkozások részleteit való eladásához. — Gyakorlott képviselők küldjenek részletes ajánlatot: „Glänzender Verdienst 20385” jellegű az Oesterr. Anzeigengesellschaft N. 6., címére WIEN I., Brandstätte 8.

Levelezés magyarul, németül és francián.

Meggyőződtem, hogy a

borotvapenge a legjobb!

Védjegy

2 kalapács

Képviselet:

S. STANESCU & H. ASS

BUCUREȘTI, SILEZVOROS

hazatérő hangyát eredeti uttonaláról eltéríteni. Ez rendszerint úgy történik, hogy különböző izes csalogató falatokat helyeztek el az eredeti uttonalától távol eső helyeken és az ilyen módon félrevezetett rovarok mohón sietnek a préda után. Ha már most ebben az esetben a hangya nemcsak elveszti az eredeti uttonalat, hanem megváltoztatja menetirányát is, megtörtenhetik, hogy eltéved. Ennek ellenére az értelmes állat hosszabb ideig tartó riadt keresgélés után végül mégis csak visszatér a fészkebe!

Hosszabb fejezetet szentel Maeterlinck legújabb művében a Piéron által hangoztatott úgynevezett izom emlékezőtehetségnek is. Ez a különös tulajdonság nem egyéb, minthogy a hangyák és más rovarok gyakran egyes végtagjaik különböző mozdulatai révén is tájékozódni képesek. Nem túlzás tehát a nagy belga költőnek az az állítása, hogy a hangya magatartása mindenképpen olyan, mintha állandóan egy iránytű állana a rendelkezésére, amelynek segítségével utirányát megállapíthatja, ezenkívül pedig egy stopper órával rendelkezne, amely pontosan jelzi az uttonalon megtett távolságok időmértékét. A költő ezekhez a megállapításokhoz még azt fűzi hozzá, hogy a természet rejtélyes megnyilatkozásai eleven iránytűvé alakították át magát a hangyát is, amely csak akkor nem veszi igénybe mágneses tulajdonságait, ha fészkeben vagy a bolyban tartózkodik. Abban a pillanatban viszont, amikor a bolyból kilépő hangya felveszi a harcot a körülötte élő állatvilág ezernyi ellenségével szemben, azonnal működésbe lépnek a titokzatos erők, amely keresztülszítják az apró rovar az élelemért folytatott harc viszonyosságain. Az állatvilág ez a különös megnyilatkozása mindenesetre olyan különös és szokatlan tulajdonság bizonyítéka, amellyel a technika századának fénykorában élő emberiség legalább is egyelőre nem rendelkezik.

Nyílttér

FELHÍVÁS!

Alulírott Glück Mór a Gonda és Feldmann oradeai fatereskedő cégbe belépni óhajtván, felhívom a cég hitelezőit, hogy a cég elleni követeléseiket velem legkésőbb február hó 14. napjáig bezárólag közölni szíveskedjenek, mert később közlendő bejelentéseket nem fogok figyelembe vehetni. Glück Mór. Supurul de jos (júd. Sula).

E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

B.L. POLITIKAI NAPILAP

A B.L. nyomdával kiadása és nyomása. — A szerkesztésért Kocsis Béla felel

BRASOV—BRASSÓ Kapu-utca 56—58. szám. Telefon: 82 és 1-77.
BUCUREȘTI—BUKAREST I. Sărindar No. 6. Telefonszám: 363/64, 373/70

ELOFIZETÉSI ARAK: Havonta 100, negyedévre 300, félre 600, évente 1200 lej. Magyarországra: negyedévre 14, félre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba: negyedévre 420, félre 820, évente 1600 lej.

HIRDETÉSEK felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálunk.

MEGBIZOTTAK. Arad: Strada Cuza Voda 3 sz. (Halmágyi Pál). — Kolozsvár: Strada Dubalarilor 7 (Neumann Ignác). — Dés: Osztián Kálmán Strada S. Barnuțiu 10. Déva: Str. Ioan Creanga 2. (Balogh Géza), Telefon 17. Hunyad- és Alsófehérvármegye: — Nagyváradi: Str. Nic. Jiga 32. (Szabó Gyula). — Szatmár: Papp Géza-utca 15. (Kertész László). Szatmár- és Máramaros-megye: — Nagyszeben: Str. Turnului 13. (Szigethváry László). — Szilágysomlyó: Helyerén Ernő — Marosvásárhely: Sztgyörgy-u. 6. (Szabó Jenő). — Temesvár: Berényi Lajos, Gátsor 22-a. — Torda: Str. Reg. Ferdinand 25. (Denes József).

Megbízások felvételére és fizetések átvételére fenti helyi megbízottakon kívül a központi megbízottak vannak feljogosítva; Bartha Géza, Dán Dániel, Gerő Sándor, Nádas Jenő.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűkből 12 lej. Vasárnap 750, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Negyszeri hirdetés esetén 25% engedély. Allást keresőknek 250% kedvezmény. — A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej, 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

Ház gyümölcsösével, jó tüzeltel, áruval együtt, kedvező feltételek mellett eladó. Cim a brassói kiadóban 11515 szám alatt.

Arad főterén évtizedek óta fennálló butorizlet visszavonulás miatt megfélelő garanciák ellenében kedvező fizetési feltételekkel eladó. Csakis komoly érdeklődők forduljanak a Rudolf Mosse aradi fiókjához. 11522

KOTTAT, hangszert, lemezt, Bukarest új magyar zeneszaküzlete szállít legolcsóbban. Kérjen árjegyzéket. „Scala” Bukarest, Str. Regala 9. 20904

Könyveket és könyvtárakat megvételre keres az Industria Agentura Commission, Brassó, Str. Voivod Mihail 8. (Kolostor-u.) 11567

Tenyésztőjás 15, napos csibe 25 lejért kapható külföldről importált rekord tojó fajtisztára Vörös Izlandi és Leghorn ifj. Hadnagy Gyulánál, Dálnok-Dálnic, Treiscaune. 11563

Czembem levő pékség Szentpéteri-uton kiadó, vagy eladó. Bővebbet Brassó, Osatorna-utca 6. 11554

Kérje mindenütt kitűnően bevált „Dacia Alba-Julia” önbortvapengét 5 lejért. Nagyban szétküldés M. Salamon, Gyulafehérvár. 11560

„IDEAL-kávét”

D. DANIELIAN
Királyi udvari szállító.

București, Str. Carol 37. Telef.: 347-70

Fiókok: Str. Sft. Nicolae Selari No. 7. Telefon 315-98. Str. Polncare No. 1. (volt Academiei-u.). Telefon centrala II. 362-77.

Egyedülálló kávékereskedések, melyek naponta friss árut hoznak forgalomba, a legjobb minőségben. En-gros árakban.

Férfi és női munkában jártas borbélysegéd állást keres. Radó Dezső, Erzsébetváros - Dumbraveni. 11562

Allást nyer

Szorgalmas szakácsnő keresek azonnalra. Brassó, Str. Regentul Buzdugan 20. 11549

Házasság

Árvaleány vagyok, nyolcvan hold földem, szőlőm, készpénzem van. Férjhezmennek. Fényképet, címet megküldi Nagy Jenő, Budapest, Rákóczi-ut 57-58-b. 11448

Hölgyeim! Uradalmi intéző létemre nincs megfelelő ismerettségem! Nőstülnék! Bizalmas adataimat megküldheti Nagy Jenő, Budapest, Rákóczi-ut 57-58-b. 11448

LEGZEST ELENKITI
VERELLÁST
OKOZZA

ANYAGCSERÉT SZABÁLYOZZA

IDEGET KIEGYENSÜLYOZZA

MÉRGEZŐ ANYAGOKAT ELTÁVOLÍTJA

GYULLADÁST GÁTLÓ ÉS FELSZÍVÓ HATÁSA VAN

MIRIGYEK MŰKÖDÉSÉT SZABÁLYOZZA
FAJDALMAT CSILLAPÍT

RADIUMCHEMA

VALÓDI ST. JOACHIMSTHALI RADIUMGYÓGYPARNAK

RHEUMA ISCHIASZ
IZULETI GYULLADÁSOK
IDEGBAJOK
ZSABA, BENULÁS
ERÉLMESZEDE'S
NŐI BAJOK
COLYVA, CUKORBAJ
MIGREN, BÓRBAJ
SZIV. GYOMOR. LÉP. MÁJ. VESE - HASBANTALMAK
TÜDŐ-TUBERKULOTI-D KUS MEGBETEGEDE'S
SEK, ASTHMA STB. STB.

Brassói körzetképviselő: WEISS EMIL Hirscher-utca 19.
Bukarest: S. Bernstein & Co., Str. Emigratului 8 (colt Antim), Farmacia Császár, Calea Victoriei 101. Gyulafehérvár: Weill Béla. Beszterec: Gellner, Emil, Kolozsvár: Ifj. Szele Márton, Strada Rafiu 3. Cernovic: Dr. Schacht Peter, Str. Banatului 3. Déva: Sámuel Matyas. Dés: Szoljka László, Lugos: Cséry Vilmos. Nagyváradi: Lederer Ervin, Str. Moldova 20. Segesvár: West Vilmos. Nagyszeben: Reiner A., Str. Seb. Han 20. Szatmár: Kaufmann Ignác. Temesvár: Gaengler Miklós, Str. Telegraf ului 6. Marosvásárhely: Dr. Erdélyi Emil. Torda: Jeszenszky Aladár, Felsővisó: Pokorny End. Gyógysz. Romániai igazgatóság: Arad, Strada Consistorului 21.

Alapítva: 1911

Február 9-én kezdődik a

hatóságilag engedélyezett kiárúsítás

divat- és kézműáru üzletemben.

D. BERBECAR

BRASSÓ, Voivodul Mihai (Kolostor-utca) 7

Allást keres

Varrónő, aki a legelegánsabb bál, utcai ruhák és kabátok készítésére vállalkozik, házhoz ajánlkozik. Cim „Kultúra” könyvkereskedés Bucaresti, Bulv. Elisabeta 15. 11558

Keres intelligens tényképész, aki a fotográfia minden ágában teljesen jártas, megfelelő állást Brassóban azonnalra vagy március elsejére. — Megkereséseket „Abszolút jártas” jelígre a brassói kiadóba. 11566

Konfekció-szabó és perfekt szabász, jó eladó, beszél: magyarul, románul, németül, régi praktisszal vidéken is bárhol állást keres szerény fizetési igényekkel. — Cim: Hirsch Nathán, Kolozsvár, Str. Oasanu 84. 11565

Lakás

Beképesített napos, világos 4 szobás (2 szoba kádas) lakás kiadó. Brassó, Szentpéteri-utca 5. 1. em. 11484

Háromezer lej havi keresethez juttatnám azt a magányos nőt, vagy házaspárt, aki lehetőleg különbejáratu, egészséges, cserépkályhaszobával teljes ellátást adna. Ajánlatokat „Gondos” jelígre a brassói kiadóba. 11564

Kettő és három szobás modern lakások a Schmollpaszta-gyárral szemben 6 és 6-a szám alatt azonnalra, vagy március 1-re kiadók. Bővebbet Gaál építésznél, Brassó, Calea Victoriei 66 (volt Kut-utca 42-d). 11564

Tiszta butorizott szoba-konyha azonnal kiadó. Brassó, După Iniste 17. 11552

Olcsó, különbejáratu utorozott szobák kiadók február 15-re. Brassó, Sütő-utca 2. 11550

Vegyes

Fuchs fogorvos, Bukarest, husz évi praxissal Párisban, minden modern fogmunkát végez Bucaresti, Strada Berzei 35. 11166

Gyenge tértnak

válaszbélyeg ajánlott levélben történő beküldése ellenében bérmentve küldöm szabadalmazott szencziós találmányomat ismertető könyvet. Cim: „Patent 601” Cluj (Kolozsvár) 1. sz. postailók.

Elsőrangú bécsi és román konyha, ebéd négyfélére Lei 60. Vacsora háromféle Lei 40. Lehet haza is küldeni. Bucaresti, Spătarului 40, parter.

Finom házikoszt, 4 fogásos ebéd Lei 70, 3 fogásos vacsora Lei 60. — Abonenseknek engedmény. Pension Ehrhardt, Bucaresti, Regala 9.

Építőipari könyvek:

Soltész József: Családi és Weekendházak. Több kidolgozott tervrajzzal. (Anyagismertetés, modern építőanyagok, tervrajzok, költségvetések, Építkezések végrehajtása.) **Újdonság.** Ára 153 lej

Némethy: Kőművesmesterség. Gyakorlati kézikönyv kőművesek, munkavezetők, vállalkozók és kőművesmestri vizsgára készülő segédek és gyakorlatnok részére. Hatodik javított és bővített kiadás. 920 ábrával. Ára 408 lej

Bossányi: Kőműves és kőfaragó szerkezetek 170 lej
Bossányi: Építészeti alaktan 163
Clementis: Bádógoság 149
Groicsik: Építőipari anyagtan 136
Lázár—Streck: A házi vízvezeték, csatornázás, gázberendezés 136
Littván: Ipari számítás és árkalkuláció 109
Neményi P.: Vasbeton szerkezetek 476
Németh Zoltán: Az ács 170
" " Építők zsebkönyve 47
" " Kis földszintes házak 170
" " Betonmunkák zsebkönyve 47
Roth: Iparosok könyvvezetése 170
Raffay: Faipari szerkezetek 136
Wagen: Mázoló és szobafestők kézikönyve 136

Kaphatók a

Brassói Lapok Könyvosztálya

modern könyvkereskedésben, ahol nagy választék van az összes szépirodalmi és műszaki könyvvel. Postai megrendeléseket raktárról, azonnal elintézzük.